

**THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES.**

OFFICIAL REPORT

*Fifty-third day of the First Session of the Andhra Pradesh
Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, the 14th September, 1967.

The House met at Half-past-Eight of the Clock.

[*Mr. Speaker in the Chair*]

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

SEIZURE OF UNLICENCED GUN

801—

* 1408 Q.—Sri A. Vasudeva Rao (Huzurnagar):—Will the hon. Minister for Home be pleased to state :

(a) whether it is a fact that an unlicenced gun was seized and deposited in the Medchal Police Station by the Police Patel of Ma'llampet village, Medchal taluk, Hyderabad district from a villager of Bachepalli village of the same taluk; in the first week of April 1967;

(b) if so, whether any steps have been taken by the Police to apprehend that person and launch proceedings against him;

(c) whether soon after the seizure of the unlicenced gun any petition detailing certain undesirable activities of the said person was received by the police authorities; and

(d) if so, whether any enquiry was conducted into the activities detailed in the said petition?

The Chief Minister (Sri K. Brahmananda Reddy):—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(c) No unlicenced gun was seized but a petition was received at the Police Station, Medchal.

(d) Yes, Sir.

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు :—ఇందులో ఎక్కడనో పొరబాటు వున్నట్లుగా వున్నది. ఎందుకంటే—పోలీసు వాసు స్వయంగా ఆ గన్ స్వాధీనం చేసుకున్న

మాట యథార్థమని తెలుస్తున్నది. ఈ వాస్తవికతను గురించి ఒక సీనియర్ పోలీసు ఆఫీసర్ ను వేసి వివరాలన్నింటినీ విచారణ జరిపించడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

Sri K. Brahmananda Reddy :— I will make a fresh enquiry again, Sir.

Sri G. Sivayya (Puttur) :— Is the Government aware that the landlords class in the Telengana region are collecting arms to be used against the agricultural labourers, if so, what action is being taken?

Sri K. Brahmananda Reddy :— I cannot answer an allegation like that. I have no information. If he puts a specific question relating to the villages I will get it.

IMPROVEMENT OF MACHILIPATNAM PORT

802—

* 632 Q.— Sri Ch. Rajeswara Rao (Siricilla) :— Will the hon. Minister for Communications be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the State Government have constituted a Committee to find out ways and means of improving the Machilipatnam Port;

(b) what are the broad recommendations of the Committee in this regard; and

(c) whether a copy of such recommendations be placed on the Table of the House?

The Minister for Communications (Sri J. V. Narasinga Rao) :—

(a) Yes, Sir.

(b) The Expert Committee has not yet furnished its recommendations.

(c) Does not arise at this stage in view of the answer to (b) above.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య (నర్సేపల్లి) :— ఈ పోర్టు మీద యీ ప్లానులో గాని, తరువాతగాని ఎంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టాలని ప్రభుత్వం వుద్దేశం? ఏదయినా ఎన్టీ మేపన్ వుందా? ఉంటే, ఎప్పటినుండి ఖర్చుపెట్టడం ప్రారంభిస్తారు?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— ఈ సంవత్సరం మాత్రం ప్లానులో టోకెన్ గానే ఎమౌంట్ వుంది. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వారికి కనీసం 20 లక్షలై నా కావాలని వ్రాశారు. వాలుగవ ప్రణాళికలో పది కోట్లకు ఒక వద్దువుంది. దానినుంచి ఏదయినా కొంతడబ్బు రావచ్చునే ఆశ వుంది.

శ్రీ వావిలాలగోపాలకృష్ణయ్య (నత్తెనపల్లి) :— ఈ కమిటీని ఎప్పుడు నియమించారు? ఇంత డిలే జరగడానికి కారణం ఏమిటి? ఇటువంటి ఆలస్యంతోనే ఆలలు సమస్య తేలకుండా పోయే ప్రమాదం వుంది? ఎప్పుడు యీ కమిటీని నియమించారు?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ఈ కమిటీ 11-8-65 న నియమించబడినది, తరువాత 16-4-66 న మరొక సభ్యుణ్ణి ఎక్కువ చేశారు. వారు జులైలో సమావేశమయ్యారు. సెప్టెంబరులో రిపోర్టు యివ్వడానికి సిద్ధంగావున్నారు. మొదట వారికి మైద్రాలజీకి సంబంధించిన డేటా కోత అవసరమైంది. అలాగే మోడల్ సెట్స్ యొక్క అవసరం కూడా వుండినది. అవన్నీ పూర్తి అయి, యిప్పుడు జులై 19, 67 న వారు దాదాపుగా నిర్ణయాలు తీసుకున్నారు. సెప్టెంబర్ లో ప్రభుత్వానికి రిపోర్టు వస్తుంది.

శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు (మంగళగిరి) :—కాండ్ రెస్ట్ నిమిత్తం పూనా రిసెర్చ్ స్టేషన్ కు పంపినట్లుగా తెలుస్తున్నది. ఆ రిపోర్టు ఏమి చెబుతున్నది ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—రిపోర్టు వస్తున్నది. దాదాపు ఫైనల్ లైట్ చేస్తున్నారు. ఈ నెలలోనే ప్రభుత్వానికి అందుతుంది.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య (చీరాల) :—ఈ ఎక్స్ పర్ట్స్ కమిటీ విచారణాంశాలతో మచిలీపట్నం పోర్టు సంగతి ఒక్కటే వున్నదా, వోడరేపు వంటి చిన్న పోర్టు విషయం కూడా వుందా ? మొత్తంగావున్న చిన్నచిన్న వ్యవహారాలన్నీ కూడా పరిశీలిస్తారా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ఈ కమిటీ మచిలీపట్నం పోర్టుకు సంబంధించినది.

డాక్టర్ టి. యస్. మూర్తి (వరంగల్లు) :—మచిలీపట్నం పోర్టు గురించి ఆలోచించేటప్పుడు అక్కడికి రావలసిన సరకులను చేరవేయడానికిగాను అవసరమైన రైల్వేలైన్ గురించి కూడా ఆలోచిస్తారా ? ఎందుకంటే—అక్కడ మీటర్ గేజ్ వున్నంతకాలం రాయలసీమలోని ఐరన్ ఓర్ అంతా మచిలీపట్నం గుండావెళ్ళింది. బ్రాడ్ గేజ్ చేసిన తరువాత, చాలావరకు మద్రాసు పోర్టుకు డైవర్ట్ అయిపోతున్నట్లుగా తెలుస్తున్నది. అందువలన రైల్వేలైన్ గూర్చి కూడా ఆలోచిస్తున్నారా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ముఖ్యంగా జరిగేది రైల్వేలైన్ వల్ల కాదు. 450 నుండి 650 టన్నుల వరకూ అక్కడికి లోడ్ చేసే అవకాశం యిప్పుడు వుంది. షిప్స్ వస్తే కనీసం 1200 టన్నుల వరకూ లోడ్ చేయడానికి అవకాశం వుంది. లేక పోతే డెమరేజెస్ కు గురిఅయి యీ పని ఆగిపోయే పరిస్థితి వుంది. అయితే, కెపాసిటీ ఎక్కువలేనప్పుడు, వారు డైవర్ట్ చేసుకోవడం సహజమే.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ) :—ఇది మైనర్ పోర్ట్స్ కు సంబంధించిన విషయం. కాకినాడ పోర్ట్ కూడా చాలా ఆధారపడతూ వుంది. ఆ మధ్య మంత్రిగారు కూడా అక్కడికివచ్చి చూశారనుకుంటాను. దాని అభివృద్ధికొరకు కూడా ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ఆలోచిస్తున్నాం, ఇదివరకు మనవి జేశాను.

శ్రీ ఆర్. మహానంద (దర్శి):—ఈ కమిటీలో టెక్నికల్ ఎక్స్‌పర్ట్స్ వున్నారా? రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుండి కూడా ఎవరినైనా సభ్యులుగా తీసుకున్నారా? ఇందులో కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు సంబంధించినవారు కూడా ఎవరైనా వున్నారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—టెక్నికల్ ఎక్స్‌పర్ట్స్ వున్నారు వారు.

- (1) Sri K. N. Srinivasan, Development Advisor, Ministry of Transport :
CHAIRMAN.
- (2) Dr. D. V. Jogalekar, Central Water Power Research Station, Poona :
MEMBER
- (3) Sri P. T. Malla Reddy, Chief Engineer, A.P., MEMBFR
- (4) Sri S. P. Shastri, River Survey Commissioner, Calcutta :
MEMBER
- (5) Capt. N. Satyanandam, State Port Officer, : MEMBER
- (6) Sri T. V. Goel, Director, Central Power Research Station, Poona
MEMBER :

వీరంతా ఎక్స్‌పర్ట్స్.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాపవట్టణం):—ఈ కమిటీ మచిలీపట్టణానికి మాత్రమేనని మంత్రిగారు సెలవిస్తున్నారు రాష్ట్రములో కోస్తా జిల్లాలలో, శ్రీకాకుళం జిల్లా దగ్గర నుంచీకూడ చిన్న చిన్న రేవుల అభివృద్ధి గురించి ప్రభుత్వం ఎం. ఎల్. పీ. లతో కూడిన కమిటీలు వేసే ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ఇప్పుడు రెండు కమిటీలు వున్నాయి. ఒకటి, పోర్టు డెవలప్ మెంట్ కమిటీ. రెండు అడ్వయిజరీ కమిటీ. అందులో అసెంబ్లీ సభ్యులు కూడ వున్నారు.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు (మల్లేశ్వరం):—ఆ కమిటీ వారు ఫలానా తేదీలోపల రిపోర్టు ఇచ్చేట్లుగా ఆర్డరులు జారీ చేయడానికి అవకాశం వుందా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—వారే రిపోర్టు పైనలైజ్ చేస్తున్నారు. సెప్టెంబరులో అందచేస్తున్నాము అన్నారు. వారు సెప్టెంబరు అన్నప్పుడు ఆ సెప్టెంబరులో ఫలానా తేదీ అని చెప్పడం బాగా వుండదు.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేంద్రరావు :—మచిలీపట్టణం రేవు గురించి మాత్రం ఆలోచిస్తున్నారు. ఆంధ్రదేశంలో నీ పోర్టులు, ప్రధానపాత్ర వహిస్తున్నాయి, ఇకముందు కూడ వహిస్తాయి. పోర్టు డెవలప్ మెంట్ గురించి ప్రభుత్వం ఒక ఇంటిగ్రేటెడ్ పథకం తయారు చేస్తుందా? ఇప్పుడు ఆచరణలో పెట్టకపోయినా స్క్రీము తయారు చేసి, ప్రోగ్రాముతో పోర్టు అభివృద్ధి చేయడానికి పూనుకోడానికి ఎక్స్‌పర్ట్స్‌కు ప్రభుత్వం బాధ్యత యిచ్చి, యీ కార్యక్రమం చేస్తుందా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—పోర్టు డెవలప్ మెంట్ కమిటీవారి మాచనల ప్రకారం కేంద్ర ప్రభుత్వ సూచన ప్రకారం వాలుగన ప్రణాళికలో కాకినాడ, మచిలీపట్టణం పోర్టులు మాత్రం డెవలప్ చేయాలని డబ్బుకొరతవుంది.

సభ్యులకు తెలుసు. 522 కోట్ల రూపాయల ప్రణాళికలో 62 లక్షలు మాత్రమే దాని కొరకు కేటాయించగలిగాము. అది కాకినాడ పోర్టు గాక, యింకా అక్కడక్కడ చిన్న చిన్న పనులు చేసే అవకాశం వుంటుంది. అయినప్పటికీ కేంద్ర ప్రభుత్వంలో పదికోట్ల వద్ద వుండి కనుక దాని నుంచి ఎంతరాబట్టడానికి వీలవుతుందో అంతా రాబట్టి ఇంకా కొన్ని పోర్టులు కూడ డెవలప్ చేసే ప్రయత్నం చేసాము.

శ్రీ ఎం. వెంకటనారాయణ (పల్నూరు) :—వచ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో నరసాపురం పోర్టు గురించి కూడ ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—క్రమేణా అన్నీ ఆలోచించవచ్చు.

STAFF QUARTERS AT CHITTOOR

803—

* 1071 Q.—Sri T. C. Rajan (Palamaner) :—Will the hon. Minister for communications be pleased to state:

(a) whether there is any proposal with the Government to construct quarters for State Employees at Chittoor; and

(b) if so, the estimated cost of the quarters and when it will be taken up?

Sri J. V. Narasinga Rao :—(a) The Government have so far sanctioned five Junior Officers Quarters, four Superintendents Quarters and six Clerk Quarters, all of which have been completed except two Clerks Quarter which will be completed during this year. Besides these, there are at present no proposals under consideration of Government for construction of quarters for Government employees at Chittoor.

(b) Does not arise.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ :—ఎంత మొత్తం వ్యయం చేశారో చెబుతారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—జూనియర్ ఆఫీసర్స్ క్వార్టర్స్ కోసం 92,381 రు. లు సూచించబడినట్లు, క్లెరికల్ క్వార్టర్స్ కు 1,13,000 రు. లు మార్చి 67 వరకు ఖర్చు అయింది.

శ్రీ కె. మునుస్వామి (నత్తవేడు) :—ప్రభుత్వోద్యోగులకోసం అన్నారు. ఉపాధ్యాయులకూడ ప్రభుత్వోద్యోగుల క్రిందనే వస్తారు. అలాంటి వారికి అవకాశం వుందా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ఉపాధ్యాయులకు లేదనుకుంటాను. క్లెరికల్ స్టాఫ్ అన్నప్పుడు సూచించబడినట్లు, జూనియర్ ఆఫీసర్స్ వస్తారు.

శ్రీ జి. శివయ్య :—చిత్తూరు జిల్లా నత్తవేడు తాలూకా పాడ్ క్వార్టర్స్ గా 1-4-66 న ఏర్పాటు చేయడం అయింది. అది చిన్న విలేజి. అక్కడ అక్కామొదేపను దొరకడంలేదు. గవర్నమెంటు క్వార్టర్స్ కట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తుందా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ప్రత్యేక ప్రశ్నవేస్తే ఆ విషయాలు చెబుతాను.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—కార్పొరేషను, మునిసిపల్ ఏరియాలలో—గవర్నమెంటు స్థలాలు కాళీగా వుంటున్నాయి. వాటికోసం క్లెరిక్ ల్ స్టాఫ్ దరఖాస్తులు పెట్టుకుంటే ఉచితంగా యిళ్ల స్థలాలకోసం యిచ్చే ఆలోచన చేస్తారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ప్రత్యేక ప్రశ్న. కాని ఉచితంగా యిచ్చే ప్రశ్న వుండదనుకుంటాను.

BYE-PASS ROAD AT GUDUR

804—

* 1308 Q.—Sri B Papi Reddy (Alur):—Will the hon Minister for communications be pleased to state:

(a) when the bye-pass road at Gudur of Nellore District was washed off;

(b) what is the estimated amount of damage; and

(c) when do the Government propose to open the said bye-pass road for traffic.

Sri J. V. Narasinga Rao :—(a) In November, 1960.

(b) Rs. 1,10,000.

(c) It has already been opened for traffic.

శ్రీ బి. పాపిరెడ్డి :—మొత్తం ఖర్చు ఎంత అయింది? ఎన్ని మైళ్ళు?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—కొత్తను అయినది 14,52,000 రూ.లు. 1955 లో కాంక్షను అయింది. 66 లో బ్రిడ్జి కొట్టుకుపోలేదు కాని కల్వర్టు నష్టం అయింది. నష్టం అయింది ఎంత అంటే ఒక లక్షా పదివేలని మనవి చేశాను. ఇండియా గవర్నమెంటువారు పరిశీలించి 18,21,000 రూ.లు కాంక్షనుచేశారు. బ్రిడ్జి 70 అడుగుల వాటరుకు తగిన బ్రిడ్జి. లెన్త్ ఆఫ్ రోడ్ 250 ఫీట్ పంఖలేరు నదికి వాహమును ద్రైవర్టుచేయడానికి. Draining Upputeru drain right bank-additional water-way of 280' for Upputeru bridge వర్కుఅయినది. వై డెనింగు, రివిట్ మెంటు కాలేదు. దానివల్ల ట్రాఫిక్ కు యిబ్బందిలేదు. ట్రాఫిక్ అలా చేయబడింది.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు (నెల్లూరు) :—నెల్లూరుజిల్లానుంచి మదరాసు వెళ్ళే చోట నెల్లూరు యివతలనే బై పాస్-లు మూడు వాలు వేశారు. వేయడం కొట్టుకుపోవడం, ఎస్టి మెట్సు యివ్వడం, కాంట్రాక్టరులకు యివ్వడం ఇదంతా పట్టించుకోవడం. ఇప్పుడు మళ్ళీ వేశాము అంటున్నారు. కాంట్రాక్టరులు సరిగా పనిచేయకుండా—దానినిగురించి విచారించండి.

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ప్రశ్నకంగా వివరాలు వ్రాస్తే తప్పకుండా విచారణామండలి అసాధారణ పరిస్థితులవల్ల, అప్పుడు వచ్చిన పోస్ట్మార్ట్ వల్ల అయింది.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—ఈ రోడ్డు ప్రక్కనే బైపాస్ వుంది. కాంట్రాక్టు యిచ్చడం, చేయడం, అది పోవడం.....

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఒకసారి భద్రంగా పని చేయించేస్తే మళ్ళా కొన్ని సంవత్సరాలు పనివుండదుకదా.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ) :—ఎన్టీ మేటు వేశారు. కొంత పని చేశారు. ఆ తరువాత, రెండవసారి ఫైనల్ చేశారు అన్నారు. మోడల్స్ కోసమిచ్చే వచ్చింది? అప్పుడు వుంటే ఎన్టీ మేటుకు, యిప్పుడు వుంటే ఎన్టీ మేటుకు—వర్కులో ఏవిధంగా డిఫరెన్స్ వచ్చింది?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—మొదట చేసినది 14,52,000 రు.లు. తరువాత వరదలవల్ల ఆ అప్రోచ్ రోడ్స్, కల్వర్ట్స్ కొట్టుకుపోవడంవల్ల 18,21,000 రు.లు ఎన్టీ మేటు కాంక్షను అయింది, ఇండియా గవర్నమెంటు నుంచి, పనులు కూడ జరిగాయి.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య :— 1955 నుంచి—ఇప్పుడు 67 లోపున్నాము— ఇంత దీర్ఘకాలం ఎందుకు ఆలస్యం అయింది? 60 లో కొట్టుకుపోయింది. దానికి రెస్పాన్సిబిలిటీ ఎవరిమీదపెట్టా ఫిక్స్ చేశారా? కాంట్రాక్టరుల లోపమా? చర్యలు తీసుకున్నారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— చర్య తీసుకోబడలేదు. అటువంటి ఆరోపణ లేమీ ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదు. అసాధారణమైన ఫ్లడ్స్ వల్ల ఇది వచ్చింది. ఇటువంటి విషయాలలో ఇన్వెస్టిగేషను లోపమని మనకేస్తున్నాను. ఇప్పుడు బహుశ్రద్ధగా ఇన్వెస్టిగేషనులో లోపం లేకుండా చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్రకల్) :— కొట్టుకుపోయింది, ఎవరూ కంప్లయింట్ చేయలేదు అంటున్నారు. పబ్లిక్ మనీ ఇంత మొత్తం నష్టం అయిన తరువాత ప్రభుత్వమే స్వయంగా విచారణ చేయవలసివుంటుంది. ఆ కల్వర్టు నిర్మించేటప్పుడు కాచ్ మెంట్ ఏరియాను దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా చేశారా? పావీ ఫ్లడ్స్ వస్తే కూడా తట్టుకోడానికి బిలుగా కాచ్ మెంట్ ఏరియాను దృష్టిలో పెట్టుకొని చేయాలి కదా. దీనికి బాధ్యులైనవారి మీద చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—కాచ్ మెంట్ ఏరియా, రెయిన్ ఫాల్ చూచే చేశారు. అసాధారణమైన నీటి ప్రవాహం వచ్చింది కనుక ఇది జరిగింది అన్నారు. ఫలానా కంట్రాక్టరు సరిగా పని చేయలేదని ఆరోపణలు వస్తే, పరిశీలన చేయడానికి ఆహ్వానం వుంటుంది.

శ్రీ కె. రాజమల్లు (చెన్నూరు) :—అసాధారణ పరిస్థితులు అంటున్నారు. అసాధారణ పరిస్థితులు ఏమిటి ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ఎక్స్‌ట్రా ఆర్డినరీ ఫ్లడ్స్ అంటే దాని ట్రాన్సులేషను మనవి చేరాను. అసాధారణ పరిస్థితులు కాదు, అసాధారణమైన ఫ్లడ్స్.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :—ఈ బై పాస్ రోడ్డు సేషనల్ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించినా ప్లేటుకు సంబంధించినదా ? ఖర్చు ఎవరు యిస్తారు ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—సేషనల్ ప్రాజెక్ట్, ఖర్చు వారే యిస్తారు.

LEAKAGE OF WATER FROM MUSI PROJECT

805—

*353 Q.— Sarvasri N. Raghava Reddy, and Dhanenkulu Narasimham (Udayagiri);— Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) whether the Government will take any steps to stop the leakage of water from Musi Project in Nalgonda district; and

(b) the extent of ayacut to which water is being supplied every year, since the construction of the project till now ?

The Minister for Irrigation (Sri S. Sidda Reddy):— (a) Necessary steps have already been taken and the leakage of water has been stopped to a great extent.

(b) The extent of ayacut developed under the Musi Project, since its construction, is as follows:—

1957-58	2800
1958-59	10000
1959-60	10000
1960-61	10000
1961-62	13121
1962-63	28550
1963-64	33057
1964-65	33098
1965-66	25022
1966-67	22828
This year	35400

ఎ. నీరు కారిపోకుండా వుండడానికి కావలసిన చర్యలు తీసుకోబడ్డాయి. ఆయకట్టు డెవలప్ మెంట్ 1957-58 లో 2,800; 1958-59 లో 10,000; 1959-60 లో 10,000; 1960-61 లో 10,000; 1961-62 లో 13,121; 1962-63 లో 28,550; 1963-64 లో 33,057; 1964-65 లో 33,098; 1965-66 లో 25,022; 1966-67 లో 22,828; ఈ సంవత్సరం రు. 35,400.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:—నీరు కారిపోకుండా చర్యతీసుకున్నాము అంటున్నారు. అక్కడ గడ్డిపిడిసెలు పెట్టారు. అవి అప్పుడప్పుడు చీకిపోయి నీరు కారిపోతుంటుంది. పట్టర్లకు రబ్బరు అమర్చినట్లయితే బాగుంటుంది. ఆయకట్టు పెరుగుతూపోయి మరల తగ్గుతూవచ్చింది. నీరు గ్యారంటీగా store అయేట్లు పర్మనెంటు ఏర్పాటుచేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి:—ఆయకట్టు తగ్గడానికి పాచ్చడానికి leakage కారణం కాదు. అందులోనికి వచ్చే నీరుబట్టి ఉంటుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:—Leakage ఏమీకాకపోతే జూన్, జూలై నెలల్లో నీరు వదిలారా?

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి:—నీరు లేకపోతే leakage ఎక్కడ? ఈ సంవత్సరం వచ్చినంత నీరు ఇంతవరకు ఎప్పుడూ రాలేదు. ఈ సంవత్సరం వచ్చింది; maximum ఇవ్వడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:—రబ్బరువి పెట్టడం విషయమై జవాబు రాలేదు.

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు:—Leakage అయితే ఉన్నది. ఇంతకుముందే ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకువచ్చారు. ఇంజనీర్లు స్వయంగా వెళ్ళి పరీక్షించారు. కట్టుదిట్టంగా మరమ్మత్తు చేయడానికి నీలున్నదో లేదో తెలియదుకాని గట్టి చర్య తీసుకొనకపోతే leakage ఎక్కువ అయే ప్రమాదం ఉంది. కాలువలు ఏవర్గతిలో శ్రవ్యారోకాని కాలువలో నీరు అన్ని పొలాలలోనికి ఎక్కడంలేదు. కాలువలు ఉన్నాయి, రైతులనుంచి complaints వస్తున్నాయి. మూసీ ప్రాజెక్టు, వాటి కాలువల నిర్మాణంగురించి ప్రత్యేకంగా విచారణచేయించి లోపాలుంటే సవరించడానికి పూనుకుంటారా?

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి:—లోపాలు విచారించి సవరించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం. కాలువల లోపం అంటే అక్కడ soil వల్ల కొంత లోపం ఉంటుంది. నీళ్ళ విషయంలో వైన వున్నవారికి క్రింద వున్నవారికి కొన్ని ఇబ్బందులున్నాయి. Leakage కూడా రెండు రకాలు—కట్టక్రింద ఒకటి covering sluicesలో నుంచి ఒకటి, కట్టక్రింద leakage గురించి steps తీసుకున్నారు. Covering sluices గురించి తగిన చర్య తీసుకుంటారు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (నిర్రగొండిపాలెం):—అది percolation or project leakage—పది? ప్రాజెక్టు లీకేజీ అయితే సులభమే. Percolation అయితే మాత్రం చాలా dangerous. Bed నుంచి ఊటగా కారిపోతుంది. ప్రాజెక్టు లీకేజీ అయితే పట్టర్ను లీకేజీ అయితే ఓర్ వేలు ఎకరాలు పొరుదల అయేదానికి ఎందుకు చర్య తీసుకోలేదు?

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి:—ఇదివరకు రెండూ ఉండేవి. Bund నుంచి leakage ఆవడానికి chain of wells వేసి మరమ్మత్తు చేయడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన ప్రకారం, గడ్డిబదులు రబ్బరు పెట్టడానికి examine చేసి పాధ్యమయితే పెడతారు.

శ్రీ పి. వెంకటరెడ్డి (కనిగిరి):—మన ఇంజనీర్లకు పట్టర్ల leakage ని కూడా ఆపలేదేమో అని అనుమానం వస్తున్నది. నెల్లూరుజిల్లాలో ఒక ప్రాజెక్టు పూర్తి అయి పదిసంవత్సరాలైనది, నీరు కారుతోంది. ఒక ఎకరంకూడా సాగు కాలేదు. లెక్కలుమాత్రం ఏవో చెబుతారు. పది లక్షలు ఖర్చు చేశారు. ఇంజనీర్లు ఈమాత్రంకూడా చేయకుండా ఉన్నారంటే leakages కోసం ప్రత్యేక నిపుణులను foreign countries కు పంపుతారా ?

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి:—మనకు ఉన్న నిపుణులు చేస్తూనే ఉన్నారు. ఇంకా ఏదైనా వీలయితే పరీక్షిస్తాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఈ సమస్య చూస్తే పట్టర్లలో ఒక లోపం కనిపిస్తోంది. ఒకదానికి మరొకదానికి adjust కాకుండా మధ్యలోనుంచి leakage అవుతున్నట్లు బోధపడుతుంది. దానికి మొత్తంగా leakage ఆపడానికి గడ్డివేస్తున్నారంటున్నారు. బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారికి గుర్తు ఉన్నదేమో ! వినుకొండ తాలూకాలో గురప్ప అనే అతను పసుపులేటికి మట్టివేసి అనకట్టకట్టాడు, కొట్టుకు పోయింది. ఆ పద్ధతిలో నడుపుతున్నారా ? పట్టర్ల లోపం ఉంది అంటున్నారు. దానిని ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి:—తప్పకుండా ఆలోచిస్తాము.

KADAGANJI RESERVOIR

806—

*524 Q.—Sri T. Papa Rao (Nagarikatakam) :—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) the stage at which the Kadaganji Reservoir scheme in Sri-kakulam taluk, Srikakulam district stands at present; and

(b) when the work will be taken up ?

Sri S. Sidda Reddy:—(a) Scheme was dropped.

(b) Does not arise.

శ్రీ టి. పాపారావు :—(ఎ) ఈ answer ఏమి చెప్పారు.

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి :—Drop చేయబడింది ఆ స్కీము అని చెప్పాను.

శ్రీ టి. పాపారావు :—అక్కడ కరువు ప్రాంతంలో ఇది ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టు. ఇది ఎస్టిమేటు వేసినట్లు డబ్బు లేనందువల్ల వెనుక బడినట్లు భోగట్టా తెలిసింది.

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి :—ఈ స్కీము చెరువుల క్రింద ఇదివరకు ఉన్న మాగాడికి నీరు అదనంగా ఇవ్వడం కోసం, ఇంకా stabilize చేయడం కోసం వేయబడినది. దాని వల్ల return 0.17 మాత్రమే. Famine area అయినా కూడా minimum 1.5 రావాలి. అనకట్ట కట్టే స్థలం suitable గా లేదని కూడా రిపోర్టు వచ్చింది. దానివల్ల కొత్తగా వచ్చే ఆయకట్టు లేదు. ఉన్న చెరువులను develop చేస్తే సరిపోతుంది అనడం వల్ల వాటిని develop చేయడానికి చర్య తీసుకుంటున్నాము.

శ్రీ టి. పాపారావు :—అక్కడ రెండు ప్రక్కల రెండు కొండలున్నాయి. కొండల మధ్య కడితే స్వతఃసిద్ధమైన natural reservoir తయారు అవుతుంది. త్వరగా కట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? తక్కువ ఖర్చుతో కూడా అవుతుంది. మరల పునరాలోచన చేస్తారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—దానిని ఇంకా వరకు రెండు మూడు సార్లు examine చేయడం జరిగింది. తక్కువ ఖర్చు అంటున్నారు కాని 0.17 return అంటే వాస్తవానికి ఎక్కువ ఖర్చే. ఉన్న ఆయకట్టు stabilize చేయడానికి కావలసిన చర్యలు చెరువులు strengthen చేయడం ద్వారా చేస్తున్నాము.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి) :—పోచారం canal breach అయినది. దాని విషయంలో మినిస్టర్ గారికి ఏమైనా తెలుసునా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—ప్రశ్నకు సంబంధం లేక పోయినా గౌరవ సభ్యురాలు నాతో చెప్పారు. నేను ఎస్. ఇ. గారికి చెప్పాను. చర్య తీసుకునే ఉంటారు.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—Financial return తక్కువ రావడం ఒక కారణంగా చెప్పారు. Ex-Zamindari ప్రాంతాలలో మేజర్, మీడియం, మైనర్ ప్రాజెక్టులకు అవకాశం లేనిచోట financial return అనేది 1.5 కంటే తగ్గించడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—ప్రతి క పరిస్థితులలో తగ్గిస్తాము. తగ్గిస్తూనే ఉన్నాము.

శ్రీ సి. హెచ్. సత్యనారాయణ (పొండుూరు) :—శ్రీకాకుళం జిల్లాలో foundations వేయడం, estimates చేయడంతో stop చేస్తున్నారు. కడగంటి ప్రాజెక్టుకు ఎస్టిమేట్లు చేసి stop చేసాము అంటున్నారు. అది చాలా వెనుక బడిన పరిణామం, నాగావళి నదిపై నందివాడ ప్రాజెక్టుకు ప్రారంభోత్సవము చేసి ఇంతవరకు ఎట్టి చర్య తీసుకోలేదు. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో నీటి వనరులున్నా కరువు ప్రాంతంగా ఉన్నది. కాబట్టి వెంటనే ఎస్టిమేట్లు చేసి వని ప్రారంభించ దానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—ఏదైనా ఎస్టిమేట్లు వేయనిదే ఖర్చు ఎంతో, లాభం ఎంతో తెలియదు. తీసుకున్నా drop చేసినా ఎస్టిమేట్లు చేస్తారు. ఈ స్కిము వల్ల కొంతగా ఆయకట్టు రావీ. ఇది వరకు ఉన్న ఆయకట్టు stabilize చేయడం కోసమే ఈ స్కిము, 7½ లక్షలచె్చెలకు ఖర్చు అవుతుంది 620 ఎకరాలు ఆయకట్టు ఉన్నది. చెరువులక్రింద improve చేస్తే సరిపోతుంది. Improve చేసినా సరిపోకపోతే ఆలోచించవచ్చును.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :—Feasibility, uneconomic అనే కారణాలే అనుసరిస్తున్నట్లు తెలుస్తే శాశ్వతంగా కరువుకు గురి అవుతున్న ప్రాంతాలు అట్లాగే

ఉండి పోతాయి; వారి సంతతి కూడా అట్లాగే ఉంటుంది. ఇప్పుడు ఉండే imbalances పోవాలంటే ఎక్కువ ఖర్చు అయినా అక్కడ వనులు తీసుకోవాలనే విషయం ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—Feasibility లేక పోతే ఉద్దేశమే వెరవేరదు. చెరువు వేస్తే నీరు ఉండాలి కదా! ఖర్చు విషయంలో 1.5 అని rigid గా ఉండము. 1.1 ఉన్నా చేస్తున్నాము. ఆ స్కిము merits బట్టి ఉంటుంది.

శ్రీ టి. పాపారావు :—అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రి గారు శ్రీ కాకుళం టూరు చెసినప్పుడు నైటుచూస్తే బోధపడుతుంది. చాలా ముఖ్యమైనది కాబట్టి తప్పకుండా విజిటు చేస్తారా?

(జవాబు లేదు)

PAY SCALES OF SUB-JUDGES & DISTRICT MUNSIFFS

808—

*1481-(U) Q.—Sri A. Madhava Rao:— Will the hon. Minister for Planning and Law be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the difference between the maximum pay of a Sub-Judge and the maximum pay of a District Munsiff or Munsiff-Magistrate is only Rs. 50 and, if so, what are the reasons for this narrow difference, although the Sub-Judges turn out more important Civil and Criminal work than the Munsiffs, and occupy an intermediate position between the Munsiff and the District Judge; and

(b) whether the Government, or the Pay Commission have received any representation from the Subordinate Judicial Officers about their salaries and conditions of service; and if so, the action taken thereon?

[The Minister for Industries deputed the Minister for Planning and Law and answered the question]

The Minister for Industries (Sri B. V. Gurumurthy) :—
(a) Yes, Sir. Perhaps it was not considered possible to increase the maximum pay much higher than Rs. 850.

(b) Yes, Sir. The Pay Commission's report has to be examined by the Government.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—మామూలుగా సబ్ జడ్జిను, జుడిషియలు డిపార్టు మెంటువారు కన్స్టేబియన్స్ జస్టిసు ఆనెంట్ ఆఫీసర్స్ ఉండాలని చెబు తూంటారు. కలెక్టరు పి. ఎ. కి సెలెక్షను గ్రేడు 700—1200 వరకు పెంచించి నప్పుడు పొద్దు పొద్దు ప్రమాదం వని చేపేటటువంటి ఆఫీసర్స్కు ఆదే జీతం యిచ్చే వద్దతి గురించి ఆలోచన ఉందా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—వారడిగిన పార్టు లో యేదయినా రిప్రజెం టేషన్ ఎచ్చిందా అని అడిగివారు. వే కమిషనుకు రిఫరు చేయడం జరిగింది.

* L. A. Q. No. 807 was not put and answered; hence included under 'Written Answers to Questions'.

పేకమిషను రికమోడేషన్లు ఉన్నాయి. ఇక్కడ డిస్కంను వగైరా జరిగిన తరువాత యెగ్జామిను చేయాలి.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—పేకమిషను రిపోర్టు వచ్చింది కాబట్టి కలెక్టర్ పి. ఎ. లకు యిచ్చిన సెలెక్షను గ్రేడు 700-1200 సబ్ ఇన్స్ట్రుక్టు కూడా యివ్వడానికి ఆలోచన ఉంటుందా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—ఎగ్జామిన్ చేయాలి ప్రభుత్వం. అంతే కాని పేకమిషను సబ్ ఇన్స్ట్రుక్టు 600-1000, డిప్టీకు మున్సిపులు అండు మునిసిపులికి 400-800, యిప్పుడు డిఫరెన్సు 200 పెట్టారు. అంతకు పూర్వం వ్యవస్థలో అది 50 రూపాయలు ఉండేను. అది గవర్నమెంటు విచారించిన తరువాత యేదయినా నిర్ణయం తీసుకోవాలి.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ) :—అధ్యక్షా, జడిషియలు ఆఫీసర్లు జీతం చాలా తక్కువగానే ఉంది. అందుచేత యెక్కువ చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తారా? కేసుల డిస్పోజిటలో త్వరితంగా వర్కు డిస్పోజిట్ చేసేటటువంటి జడ్జిలకు మనసబులకు ఒక బోనసు స్కిము యేదయినా ప్రభుత్వం పెడుతుందా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—అటువంటిది ఏమీ లేదు.

శ్రీ వావిలాల. గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇంకా రోజూ పేకమిషను రిపోర్టు మాయెదుట యెందుకండీ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీకు యిష్టం లేకపోతే ప్రక్కకు వెడతారు.

ENFORCEMENT OF P. C. A. ACT.

809—

*1471 Q.—Sri K. Govinda Rao (Anakapalli):—Will the hon. Minister for Home be pleased to state :

(a) whether any circular bearing R. C. No. 741/A2/65, dated 27-9-965 had been issued by the Inspector General of Police, Hyderabad to all the Police authorities in the district asking them to enforce section 11 (1) of the P. C. A. Act (Act No. 59 of 1960) ;

(b) If so, whether it is complied within Visakhapatnam district and

(c) whether repeated representations to the Inspector-General of Police, Hyderabad have been made by the Andhra Pradesh Jeeva Raksha Sangam, Guntur and also by the Animal welfare Board, Madras drawing the attention of the Police to the continued holding of cock-fights at Thimmarajupeta, Anakapalli taluk, Visakhapatnam district with the connivance of the local police; and

(d) if so, the action taken thereon ?

[The Chief Minister deputised the Minister for Home and answered the question]

Sri K. Brahmananda Reddy:—(a) Yes Sir.

(b) Yes sir.

(c) and (d) One representation from the Animal Welfare Board and another from the Andhra Pradesh Jeeva Raksha Sangam, Guntur were received in which it was stated that there had been "Cock fighting" at Thimmarajupeta on 5-4-1967 and that the police had not taken any action. They were forwarded to the Superintendent of Police, Vizag, South for necessary action. The Superintendent of Police, Vizag, South has reported that there was no "Cock-fighting" on the said date or subsequently.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— ఇది ప్రతి నెల మొదటి తేదిన పోలీసు వారు అలోచించుకొని రెగ్యులరుగా జరుగుచున్నది. ఆయన పంచాయతీ సమితి ప్రెసి డెంటు. ఇప్పటికై నా మానిపిస్తే సంతోషిస్తాము. ఆ విధముగా చేస్తారా?

(జవాబు లేదు)

Sri C. V. K. Rao:— May I know, whether the P. C. H. Act is in force or not? Whether prevention of cruelty to human beings Act is in force in the State or not?

Sri K. Brahmananda Reddy:— Unfortunately, human beings are not considered as animals, Sir.

Sri C. V. K. Rao:— Then alright Sir.

Sri G. Sivayya:— Whether the Government is aware that one Mr. Ramchandra Raju, President of Asikota Samithi of Timmarajupeta is collecting Rs. 2 for cock fight and Rs. 3 for ram fight? If so, what action has been taken?

Sri K. Brahmananda Reddy:—Is he collecting it privately?

Sri G. Sivayya:— He collects privately to allow this game both cock and ram fights in his village and if so, what action will be taken? Whether there is any connivance with police for this game?

Sri K. Brahmananda Reddy:— Does he collect Rs. 2 for the entire cock fight or for each fight?

Sri G. Sivaiah:— For each cock fight Rs. 2, Sir.

Sri K. Brahmananda Reddy:— I will find out

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— కాకు పైట్సు గురించి శ్రీ సూర్య నారాయణరాజు గారు జవాబు చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఆ కోడి పందాలు వారివే?

Mr. Speaker:— Who are interested in the cock fighting we do not know.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— ఇది ఒకచోట అరచోట జరిగిందనడానికి వీలులేదు. పల్నాటి చరిత్ర జరిగిన రోజు నుంచి ఇది జరుగు తున్నది. ఇది యెంటైయనుమెంటు అన్నప్పటికీ పోలీసు లాలూచితో డబ్బు వసూలు చేస్తున్నారు. దీని గురించి సీరియసుగా అలోచించి ప్రాహెలిటు చేయడంగాని రెగ్యులేటు చేయడంగాని చేస్తారా?

Sri K. Brahmananda Reddy:— As you all know, cock fighting is prevented under the gaming Act. వెనుక రోజులలో పాప ప్రజలకు యేమీ వినోద కార్యక్రమాలు వగైరా లేనప్పుడు పండుగకు పబ్లిమునకు తమాషాగా ఉంటూ ఉండేది. ఇప్పుడు చాలా తగ్గిపోయింది. మీ ప్రాంతంలో కూడా లేనట్లు ఉంది అదృశ్యం!

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— మా పల్నాటి సీమలో ఉంది.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న:— ఇంతకుముందు శివయ్యగారు చెప్పిన విషయాలూ వారి దృష్టికి అసెంబ్లీకి వచ్చిన తరువాత వచ్చినవా. లేక అంతకుముందే వచ్చినవా? అంతకుముందే వచ్చినట్లయితే ప్రభుత్వ దృష్టికి యెందుకు తేలేదు. కానన పశువులుగా వీరి విధిని వారు యెందుకు నిర్వర్తించలేదు?

Sri G. Sivayya:— It is for the Treasury Benches to answer it.

CAUSEWAY ACROSS MROYUDUMMEDA RIVER

810—

*1479 (S) Q.—Sri Ch. Rajeswara Rao:—Will the hon. Minister for Communications be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the present causeway across Mroyudummeda River on Hyderabad-Karimnagar road is in a dilapidated condition and the vehicles are being stopped for hours and days during the rainy season; and

(b) if so whether the Government has any proposal to construct a bridge across this river to set up a firm road link between Hyderabad and Karimnagar which alone is the shortest one ?

Sri J. V. Narasinga Rao:—(a) It is a fact that there is interruption to vehicular traffic on Hyderabad-Karimnagar road as the existing causeway at Mile 92/4-8 is a bed level caseway and it is useful only in the dry season;

(b) Yes, Sir. There is a proposal to construct a vented causeway at an estimated cost of Rs. 5.00 lakhs under Central Road Fund Scheme and it has been included in the IV Plan.

శ్రీ సిపాచ్. రాజేశ్వరరావు:— అదృశ్యం! కవి సామ్రాట్టు విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారు ఒక చరిత్రాత్మక నవలకు మోయు తుమ్మెద అనే శీర్షికను పెట్టినారు. అది కరీంనగరులో ఒక యింపాదెంటు కమ్యూనికేషను లింకు. అది చెడిపోవడం వల్ల ట్రాఫిక్కు పోవడం అసాధ్యమైనది. ధనాభావం అనే సమస్య కాకుండా, క్రితం సహాయంతో సాధ్యమైనంత తొందరగా నాలుగవ ప్లానులో యింక్లాడు చెయడానికి ప్రయత్నించి వచ్చే సంవత్సరం నుంచి ప్రారంభించడానికి చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు:— బ్రిడ్జి అయితే బాగుండేది. దానికి 47 లక్షల 64 పేలు ఖర్చు. కాని దానిలో సాంకేతికంగా కష్టం వచ్చింది. లోయరు మానేరు ప్రాజెక్టు నిర్మాణం యింకా ప్రైవేట్ కాలేదు. ఈ బ్రిడ్జి దాని నల్లెరువులో వస్తుందని చెప్పారు కనుక ఆ గొడవలో పోవడానికి బదులు తాత్కాలికంగా

5 లక్షలకు వైపు ఎనివెండు శాతం నిర్మాణం చేస్తే యిప్పుడున్న యిబ్బంది కూడా తేకుండా ఉంటుందని నిర్ణయం తీసుకున్నాము. నాలుగవ ప్రకాశిలో చేర్చబడినది. వచ్చే సంవత్సరం ప్రోగ్రాములో తప్పకుండా చేసే ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు:— తోయరు మానేరు ప్రాజెక్టు సబ్జెక్టును ఆనేది కేవలం ఉహాకల్పన. పోవంపాడు ప్రాజెక్టు వచ్చిన తరువాత అంతగా అవసరం లేదు. దానిని యెస్టిమేటు నిష్పాదించడం అని యింగేషన్టు డిపార్టుమెంటుకి తెలుసును. తోయరు మానేరు స్కీము వస్తుంది వస్తే సబ్జెక్టును అవుతుందని 50 సంవత్సరాల స్కీమును దృష్టిలో పెట్టుకుని సెయిను కమ్యూను కేషనుకు సంబంధించిచే చేయబోవడం వల్ల నష్టం కలుగుతుంది. 5 లక్షల వైపు వేస్తే ఒకటి రెండు సంవత్సరాలలో నష్టం రావచ్చు. దయచేసి యెస్టిమేటు రివైజు చేసి బ్రిడ్జిని వేసే కృషిచేస్తారా?

శ్రీ తె.వి. నరసింగరావు:— తాత్కాలికంగా యిదే బాగుంటుంది. తోయరు మానేరు ప్రాజెక్టు స్వరూపం తెలిసిన తరువాత మళ్లా పెద్ద ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చేయవచ్చు.

OVER-BRIDGE ACROSS MUSI

811—

* 959 Q.—Sri R. Mahananda :—Will the hon. Minister for Commucations be placed to state :

(a) whether there is any proposal to construct an over-bridge across Musi river at Uppalapadu in Nellore district on the road from Podili to Ongole ;

(b) what is the estimated cost ; and

(c) whether it will be executed in 1967-68 ?

Sri J. V. Narasinga Rao :— (a) Yes, Sir.

(b) Rs. 5 lakhs, as estimated in 1960.

(c) Due to paucity of funds, it will not be possible to take up the work during '67-'68.

శ్రీ ఆర్. మహానందా:— అధ్యక్షా! వర్షా కాలము లో ఒంగోలు ఆస్రాంతము నుంచి టపా దీని మీదుగారావాలి కాబట్టి ఇబ్బందికల్గి ఆగిపోతున్నదనే విషయము మంత్రిగారికి తెలుసునా? ఈ ప్రత్యేక పరిస్థితులలో వెంటనే ఈ over-bridge ను construct చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా?

శ్రీ తె.వి. నరసింగరావు:— తెలిసే దీనిని ఎట్లా అయినా చేర్చాలని ఈ సంవత్సరము బడ్జెటు ప్రావిజనులో రూ.1000 లు పెట్టాము. డబ్బు కొరత వుంది అయినప్పటికి వచ్చే సంవత్సరము దీనిని పూర్తిచేయించడానికి ప్రయత్నము చేస్తాము.

CROSSING STATION AT KAMANCHICAL

812—

*658 Q.— Sri Mohd. Rajabali (Khammam):— Will the hon. Minister for communications be pleased to state :

(a) the reasons for stopping the construction of the crossing station at Kamanchical in Khammam district between Khammam and Papatapalli Railway Stations ; and

(b) whether the Government are aware of inconvenience caused to the passengers by stopping their carts for hours together near the Railway crossing during Mahasivaratri festival celebrations at Kudella ?

Sri J. V. Narasinga Rao :— (a) The construction of a crossing station between Khammam and Papatapalli Railway Station was proposed, but was not found financially justified.

(b) No, Sir.

ఆర్థిక పరిస్థితుల దృష్ట్యా తీసుకొనబడలేదని రైల్వేవారు తెల్పారు కనుక తీసుకొనబడలేదు.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబలి:— అధ్యక్షా! Crossing station కామంచికల్ వద్ద నిర్మించడానికి land acquire చేశారు. వారు చెప్పిన కారణాలు సమగ్రముగా లేవని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. దానికి 4, 5 ఫర్మాగుల దూరములో రామలింగేశ్వరస్వామి ఆలయము వుంది. మహాశివరాత్రి సందర్భములో ప్రతి సంవత్సరము 50 వేలమంది యాత్రికులు అక్కడకు రావడము జరుగుతున్నది. మహాశివరాత్రి ఉత్సవ సందర్భములో ఆ 3, 4 రోజులు రైళ్ళను ఆపడమువల్ల యాత్రికులకు చాల సౌకర్యముగా వుంటుంది. ఇదేమైనా ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు:— కూడెళ్ళ జాతరకు కామంచికల్, దరీదు, దనివిగూడెం, పాపటవల్లి, అన్ని చోట్లనుంచి పోయే అవకాశమువుంది. ఇక్కడ man level crossing ఉన్నది. దానికి సౌకర్యము కల్పించడానికి signal arrangement జాగుంటుందని రైల్వేవారికి వ్రాశాము. మరల ఇంకొకసారి వ్రాయమంటే రైల్వేవారికి వ్రాస్తాము. కాని ఇటువంటి works తీసుకోడానికి పూర్వము వారు చూసేవిషయాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. The number of passengers that are expected to utilise the railway station; the industries surrounding the area and whether the earnings made from goods and passenger traffic will yield interest at the marginal interest 1% etc. ఏప్రిల్ 1966 లో షిటి దృష్ట్యా ఆలోచించి సాధ్యము కాదని చెప్పారు. మరొకసారి వ్రాసి చూస్తాము.

డాక్టరు టి. యస్. మూర్తి :— అధ్యక్షా! ప్రేమను నిర్మించడము ఆర్థిక పరిస్థితి దృష్ట్యా ఇబ్బంది అయితే శివరాత్రి ఉత్సవము సమయములో 4, 5 రోజులయినా ప్యానెంజర్సు సౌకర్యము కొరకు రైళ్ళను ఆపించడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు:— ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయాలి.

KHANNAPUR CHANNEL

813—

* 1357 Q.—Sri K. Rajamallu :—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state

(a) whether it is a fact that the old Khannapur Channel (in Adilabad district) is being remodelled at a cost of Rs. 14 lakhs.

(b) whether it is a fact that the Irrigation department has prepared a scheme for a separate channel to feed the Kadam Reservoir and the same is now being abandoned after technical and administrative sanction were accorded by the appropriate authority; and

(c) whether it is a fact that the technical opinion is against the remodelling of the old channel and the expenditure of Rs. 14 lakhs would be waste as there is no additional ayacut as a result of the extra expenditure?

Sri S. Sidda Reddy :—(a) The channel is being remodelled upto chain 393.00 only at a cost of Rs. 1,67,800.

(b) Yes, Sir.

(c) Technical opinion is against the remodelling of the old channel beyond Chain 393.00. Hence the expenditure to be incurred on the remodelling of the old channel upto chain 393.00 will not be a waste. In fact, the remodelling is meant to supplement the present flow into the Kadam reservoir.

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి (నిర్మల్) :—అధ్యక్షా, కొత్తస్కిము ప్రకారమైనా దీనిని అమలులో పెట్టడానికి ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటు ఒప్పుకొంటుందా? ఎందువల్ల అంటే ముఖ్యమంత్రిగారు స్వయముగా ఒకరోజు అక్కడకు వచ్చి ప్రజల అభిప్రాయము కనుక్కొని remodel చేసిన, తరువాతకూడ ఇంకా సర్వే కాలేదు తొందరగా ఏర్పాటు చేయిస్తారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—సర్వే చేసి ఎస్టిమేటు తయారు చేయమని ఆర్డరు వేశాము.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట) :—అధ్యక్షా, మొట్టమొదట old channel repair కి లక్ష రూపాయల చిల్లర ఖర్చు అయినది. అది కొద్ది ఖర్చు అనే భావము చూపిస్తున్నారు. కొత్త ఛానల్ త్రవ్వాలనే ప్రాపోజలు అంతవరకు లేనందువల్ల పాత ఛానల్ repair ప్రారంభించారా? కొత్త ఛానల్ ప్రాపోజలు పరిశీలనలో వుండగానే old channel repair ప్రారంభించారో కలవిస్తారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—అదివరకు గోదావరి ఆనకట్ట వుంది. ఇరిగేషన్ జరుగుతోంది, దానినే భానాపూర్ కెనాల్ అంటాము. ఆ కెనాల్ నుంచి కడెం రిజర్వాయరుకు నీరు తీసుకోవాలనే ఒక ఆలోచన వుంది. ఆరంభము నుంచి కొత్త ఛానల్ తీసుకొనిపోవాలా, ఈ ఛానల్ లో నుంచి తీసుకొనిపోయి అక్కడ నుంచి తరువాత తీసుకొనిపోవాలా అనేది ఆలోచన. ఈ ఛానల్ నే develop చేసి దానిద్వారా మిగతా అవసరమైన ఛానల్సును త్రవ్వి తీసుకొని పోవాలని ఇప్పటి ప్లాను.

WATER FROM GUNDALAKAMMA RIVER

814—

* 1504-(O) Q.—Sri R. Mahananda:—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state:

(a) whether it is a fact the Officers at Markapur in Kurnool district did not allow water from Gundlakamma river through the existing supply channel to Markapua tank;

(b) whether there is any representation from the ayacutdars Association to release water at once, to avert the failure of crops in an ayacut of 2,500 acres;

(c) whether it is a fact that the officers, on the plea of repairs and silt clearance they have not allowed water through this channel; and

(d) if so, the action taken by the Government to avert this situation?

Sri S. Sidda Reddy :—(a), (b) and (c):—No, Sir.

(d) Does not arise.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—అధ్యక్షా, ఇది జూలై నెలలో చేసిన ప్రశ్న. గుండ్ల కమ్మనది నుంచి మార్కాపూర్ చెరువుకు నీరు రావాలి. జూలై లో repairs చేయడం మొదలుపెట్టినందువల్ల కాలువద్వారా నీరురాక seed beds కి నష్టము సంభవించినది. ఆ నాడు rule 74 క్రింద notice ఇస్తే ఆర్డినరీ ప్రశ్నగా చేయడమువల్ల దీని importance కనిపించకపోవచ్చు. అప్పటికప్పుడు repairs మొదలుపెట్టినందువల్ల ఈ ఇబ్బంది జరిగింది. రైతులకు నీరు అవసరమైన సమయములో కాకుండా ఎండాకాలములో repairs చేస్తే బాగుంటుందని వామనవి.

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—ఇక ముందు repairs చేసేటప్పుడు ఇది దృష్టిలో పెట్టుకొంటాము.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, ప్రతి సంవత్సరము silt clearance అనే పేరుతో నెల ఆలస్యముగా నీటిని వదలడము జరుగుతున్నది. దానివల్ల paddy దిగుబడి తక్కువగా వస్తున్నది. ఆ canal cement lining చేస్తే బాగుంటుందని రిప్రజెంటేషన్ ఇచ్చాము. అది చేస్తే 5 వేల ఎకరాలకు assured water supply వుంటుంది. అది ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ యస్. సిద్ధారెడ్డి :—గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు cement lining చేస్తే బాగుంటుంది. కాని డబ్బుతో కూడిన వ్యవహారం. చెరువుల మరమ్మత్తుకే డబ్బులేక బాధపడుతున్నప్పుడు కాల్వను సిమెంటు లైనింగ్ చేయడమంటే కష్టము అయినప్పటికి అవసరమున్నచోట ఆలోచిస్తున్నాము. కంభం—మార్కాపూర్ విషయములోకూడ ఆలోచనలో వుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఆయకట్టు ఎంత వుంది. ఎంత పొగవుతున్నది?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—అంతా సాగు అవుతూనేవుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణారెడ్డి :—లేదు.

శ్రీ యస్. సిద్ధారెడ్డి :—ఈ చెరువు క్రింద ఆయకట్టు 1,151 ఎకరాలు వుంది. Supply channel క్రింద direct గా 828 ఎకరాలు వుంది, ఇదంతా సాగు అవుతున్నట్లు రిపోర్టు వుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణారెడ్డి :—దీనికి సంబంధించిన లిస్టు సెలక్టు కమిటీకి యిచ్చారు, వారు చెప్పినదానిలో 500 ఎకరాలు సాగు అవుతున్నట్లు వుంది.

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—పరిశీలిస్తాను. కనుక్కంటాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—500 ఎకరాలు కాదు. 1,100 ఎకరాలు కాదు, 1,200 వై చిల్లర ఎకరాలు ఆ tank క్రింద డెవలప్డ్ ఆయకట్టు వుంది.

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—Tank క్రింద 1,151 ఎకరాలు వుంది. చానల్ క్రింద 828 ఎకరాలు సాగులో వుంది. మొత్తము 1,900 ఎకరాలు పైన పున్నట్లు లెక్క.

ARANIYAR PROJECT.

815—

* 1426 Q.—Sri G. Sivayya :—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state:

(a) what is the dispute between the Government of Andhra Pradesh and the Government of Madras regarding the sharing of water in respect of Araniyar Project in Chittoor district;

(b) whether the Government are aware of the fact that the Araniyar Project was intended to supply water for irrigation purpose to the village Satyavedu taluk, Chittoor district when the project was sanctioned during the composite State of Madras in the year 1950-51; and

(c) at what stage it is to extend the irrigation facilities from the Araniyar Project to the neighbouring new villages?

Sri S. Sidda Reddy :—(a) The dispute is, in regard to the method of regulation to be followed for supplying water to the envisaged irrigation under the project in the present Andhra Pradesh and Madras State limits.

(b) Yes, Sir.

(c) The matter is under consideration.

Sri G. Sivayya :—Whether the Government is aware that a channel was dug from the Project to supply water to the new villages which are very near to the Project before that headwork was transferred to the Andhra Pradesh? If so, why the Government is delaying to extend the water to the new villages?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి:— నా దగ్గర ఆ కెనాల్ త్రవ్వినట్లు information లేదు, కాని ఆ villages కి నీరు ఇవ్వాలనే ఆలోచన వుంది. ఆ రికార్డులు మద్రాసు గవర్నమెంటు దగ్గర వున్నవేమో అని అడిగితే లేవని చెప్పారు. కాబట్టి మన ఇంజనీరు examine చేస్తున్నారు. అసలు నీరు ఎంత వుంది. ఏ గ్రామాలకు ఎట్లా ఇవ్వవచ్చును అనేది examine చేస్తున్నారు.

శ్రీ జి. శివయ్య:— కాలువ 4 ఫర్లాంగుల వరకు 20 అడుగుల వెడల్పు 10 అడుగులలోతు త్రవ్వబడివుంది. అది ఈ గ్రామాలకు తప్ప వేరే గ్రామాలకు ఉపయోగములేదు. ఆ Records మద్రాసు గవర్నమెంటు మనకు ఇవ్వకుండా దాచిపెట్టారు.

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి:— Records కొరకు మద్రాసు గవర్నమెంటును రిగితే trace out కావడములేదని చెప్పారు. అందువల్ల మనము స్వంతముగా రికార్డులను సృష్టించుకోవాలి. మన ఇంజనీర్స్ కు అర్థర్లు వేశాము. వారు ఆలోచిస్తున్నారు.

శ్రీ కె. మునిస్వామి:— అధ్యక్షా, అరడియార్ ప్రాజెక్టు వున్న పిచ్చాటూరు, నాగలాపురం మధ్యలో రామగిరి, కృష్ణగిరి గ్రామాలున్నవి. ఆ గ్రామాల ద్వారా ఈ కాలువ పోతున్నది. ప్రభుత్వము వర్మిషన్ ఇస్తే స్వతంత్రముగా త్రవ్వకొని సబ్జెక్టు ఛానల్ ను ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి సిద్ధముగా వున్నట్లు మేమోరాండములు పంపించారు. ఇది గట్టిగా ఆలోచించితే ఆంధ్రులు దీనిని అనుభవించడానికి అవకాశము వుంటుంది.

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి:— ఇది మనకు మద్రాసుకు సంబంధించినది. అనకట్ట రిజర్వాయరు మనలోపల వున్నప్పటికీ వారి స్టేటులో వున్న 15 గ్రామాలకు నీరు ఇవ్వాలి. దానికి కొన్ని అగ్రిమెంట్లు జరిగినవి అవి ఇంకా finalise కాలేదు. దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని, నీరు అదనముగా ఎంత వుంటుందో చూసుకొని శివయ్యగారు, మునిస్వామిగారు చెప్పినట్లు ఏ గ్రామాలకు ఇవ్వడానికి వీలుంటే వాటికి ఇస్తారు కాని మరి ఎవ్వరూ తీసుకొనిపోరు.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి (లక్ష్మిరెడ్డివల్లి):— అధ్యక్షా, రిజర్వాయరు కట్టారు నీళ్లు వున్నాయి. కొన్ని facilities వున్నాయి. నీళ్లు యివ్వడానికి అభ్యంతరం ఏమిటి? పాత Records తో అవసరమేమి? కొత్త Records ను బట్టి నీళ్లు యివ్వడానికి ప్రభుత్వానికి అభ్యంతరం మేమి?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి:— అనకట్ట యిప్పుడు భాళిలేదు. రిజర్వాయరు క్రింద మన రాష్ట్రములో అయిదువేల ఎకరాలు. మద్రాసు రాష్ట్రములో ఆరు వేల ఎకరాలు సేద్యం అవుతుంది. వారికి మనకు కొన్ని మీటింగులు జరిగాయి. కొన్ని అగ్రిమెంట్లు జరిగాయి. ఇంకా finalise కాలేదు. మన staff లో ఇంకా కొన్ని గ్రామాలకు నీళ్లు యివ్వాలనే ఆలోచన వుంది. ఇంజనీర్లు చూస్తున్నారు.

శ్రీ పి. కోటయ్య:— ఈ ప్రాజెక్టు ఆయకట్టు వివరాలు Chief Engineer దగ్గర దొరుకుతాయి. గదా! మనకు వచ్చేటటువంటి water capacity ని

ఆధారము చేసుకొని దీనిని extend చేయడానికి మన ప్రభుత్వానికి వున్న ఇబ్బంది ఏమి ?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి:—ఆయకట్టు వివరాలు వున్నాయి. వారి Areaలో 5 చెరువులు వున్నాయి. ఆ చెరువులకు ఎంతనీరు కావాలనే దానిమీద—1900 L M C లేక 1000 T M C కావాలనే దానిమీద రెండుమూడు మీటింగులు జరిగాయి final stage లో వుంది. అది తేలివతరువాత మదరాసు గవర్నమెంటుతో Agreement కు వచ్చి వారి నీళ్లు వారికిచ్చి, మనకు ఎన్ని నీళ్లు వుంటాయో వాటి ప్రకారం ఏ ఏ గ్రామానికి ఎన్ని నీళ్లు యివ్వాలనేది ఆలోచనలో వుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—మదరాసు గవర్నమెంటుకు అంధ్రగవర్నమెంటు వున్నటువంటి యిటువంటి తగాదాలు త్వరగా పరిష్కారం కావడానికి అన్నాదురై బ్రహ్మానందరెడ్డి వారలు మధ్య సంబంధ భాంధవ్యాలు జాగున్నాయా లేవా? (జవాబులేదు)

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య:—అధ్యక్షా, ఈ సమస్య 50, 51 నుండి వుంది. ఈ delay కు కారణం ఏమిటి? ఎంతమంది మంత్రులు మదరాసుకు పోవడం లేదు. ఎంతమంది ఆఫీసర్లు పోవడంలేదు? ముఖాముఖి చర్చలు జరుగలేదు? ఎన్ని సార్లు మీటింగులు జరిగాయి? వాటి పర్వవసానమేమి? లేకపోతే జరగక పోవడానికి కారణమేమి?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి:—మన ఒక్కరి మీద ఆధారపడి లేదు. మదరాసు గవర్నమెంటు మీదకూడ ఆధారపడి వుంది. ముఖాముఖిగా యిటుమంత్రులు అటుమంత్రులు కూర్చోని వ్యవహారం చేశారు మనము latest గా వారికి 9-8-66 వ్రాశాము—సమాధానం కోసం చూస్తున్నాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—దీనిలో చాలా complications వున్నాయి. మొదట Andhra State separate అయినప్పుడు జరిగిన Agreement కు తరువాత సత్యవీధు తాలూకా Andhra Area లోకి వచ్చిన తరువాత కొద్ది మార్పు వచ్చింది. అసలు main question ఏమంటే వారు records దాచిపెడుతున్నారు. మనకు ఎన్ని జన్మల కై నా అవిరావు కాబట్టి Records లేవనుకొని మన claimను develop చేస్తారా లేదా? 1951 లో జరిగిన అగ్రి మెంటులో చెరువులకు ఎంతెంత water యివ్వాలనేది వ్రాసివుంది. అప్పుడు జరిగినదానినిబట్టి capacity of tank ఎంత అనేది తెక్క చేసుకుంటే మిగిలింది మన water అవుతుంది. అది ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి:—Records వారి దగ్గర వున్నాయంటున్నారు మనము అడిగితే Records దొరకలేదంటున్నారు. అంతకంటే దీనిగురించి విమర్శించడం జాగుండదు—15 tanks మనకు వున్నాయి. ఎంత కావాలనే విషయంలో వాదోపవాదాలు వున్నాయి. వారు కొంత చెబుతున్నారు మనము కొంత చెబుతున్నాము అది finalisation stage లో వుంది.

ESTIMATE FOR CROSS-BUNDING PEDDERU RIVER

816—

*1480—(C) Q.— Sri V. Palavelli (Chodavaram):—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) whether there is any estimate pending with the Government regarding cross-bunding Pedderu River in Chodavaram taluk, Visakapatnam district at the beginning of Gouripatnam channel ;

(b) if so, what is the cost of the proposed estimate; and

(c) when the work will be taken up ?

Sri S. Sidda Reddy:— (a) There is a scheme for construction of a rough stone dam across Pedderu River at the head of Gouripatnam Channel in Chodavaram Taluk, Visakhapatnam District.

(b) The estimated cost of the proposed scheme is Rs. 3.85 lakhs on works; or Rs. 4.36 lakhs including direct and indirect charges.

(c) It cannot be envisaged now when the work will be taken up as the estimate is still under scrutiny in the Office of the Chief Engineer.

శ్రీ వి. పాలవెల్లి:—దానివల్ల ఎన్నివందల ఎకరాల సాగులోకి రావడానికి వీలు వుంటుందో చెప్పగలరా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి:—1211 ఎకరాలు.

ROAD BRIDGE OVER MANNERU

817—

*728 Q.— Sri P. Venkatarreddy:— Will the hon. Minister for Communications be pleased to state:

(a) whether there is any proposal with the Government for the construction of road bridge or a causeway on 'Manneru' river on Kanigiri—Badvel road which is an important inter-district road; and

(b) whether the Government will take early action for its construction since the river is obstructing transport on the road nearly for four months during rainy season in every year ?

Sri J. V. Narasinga Rao:— (a) No, Sir.

(b) No immediate action is possible in view of paucity of funds.

శ్రీ పి. వెంకటరెడ్డి:—గవర్నమెంటు వద్ద డబ్బువుష్కలంగా లేనినాట వాస్తవమైనప్పటికి మామూలుగా అక్కడ Floods వచ్చినప్పుడు మూడు, నాలుగు మాసాలు రాకపోకలు వుండవు. Mouth of river-bed కు దగ్గరగా వుండి కాబట్టి యిరుక్తైన మార్గం మరి నాలుగు మాసాలు రాకపోకలుండవు. పరిశీలించి చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ జే. వి. నరసింహారావు:—Records ప్రకారం నాలుగు మాసాలు కాదు-ఒక మాసం మాత్రం obstruction వుంటుంది, Survey estimation చేయించాము-డబ్బువున్నప్పుడు తీసుకోవచ్చు.

INVESTIGATION OF M. I. PROJECTS IN CHITTOOR DISTRICT

818—

*184 Q.— Sri T. C. Rajan:— Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state:

(a) the number of minor irrigation projects investigated during the last three years and completed in Palamaner and Punganur taluks in Chittoor District;

(b) Whether the investigations of Peddapanjani Cheruvu near Panjani of Punganur taluk in Chittoor district is completed;

(c) if so, the estimated cost of the Project; and

(d) When the work will be executed?

Sri S. Sidda Reddy:— (a) Two schemes were investigated in Palmaner Taluk out of which one was dropped and the other is nearing completion. In Punganur Taluk, seven schemes were investigated out of which one was dropped, two are under scrutiny, three schemes are under execution, and one scheme is yet to be started.

(b) No, Sir.

(c) & (d) Do not arise.

శ్రీ టి. సి. రాజన్:— పెద్ద పంజని చెరువుగురించి ఏమి చెప్పదు.

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి:— దానివిషయములో detailed-investigation చేయవలసినదిగా ఇంజనీర్లకు ఆర్డరు వేయడం జరిగింది.

ESTIMATES FOR THE TANKS

819—

*711 Q.— Sri P. Venkata Reddy:— Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state:

(a) whether estimates have been sanctioned for the construction of the following new tanks in Kanigiri taluk, Nellore district;

(i) Tank across Paleru river near Gollapalli;

(ii) Tank across Makeru river near Ponugodu;

(iii) Tank across Goganamvagu near Botikerlapadu;

(iv) Tank across Nerallavagu near Nagireddipalli; and

(b) if so, when the works will be taken up for execution?

Sri S. Sidda Reddy:— (a) Yes, Sir.

(b) As the provision available in the current year for Minor Irrigation Schemes is not adequate even to meet the requirements of the schemes already under execution, the question of taking up fresh schemes will be considered when the position of funds improves.

శ్రీ పి. వెంకటరెడ్డి :— అధ్యక్షా! ఆ ప్రాంతం ఎప్పుడూకూడా కరువుకు నిలయమై వుండడమేగాక యీ సంవత్సరం యంతవరకు వర్షాలులేక పైరులు పేయలేదు. పూర్తిగా కరువు పరిస్థితి వచ్చింది. Schemes మంజూరు అయి రెండు ఏండ్లు అయింది. అన్నీ కాదు. ఒకటి రెండు మొదలు పెట్టడానికైనా ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి :— డబ్బు వచ్చినప్పుడు పరిశీలన చేస్తాము.

COMPENSATORY ALLOWANCE TO ENGINEERING RESEARCH
LABORATORY WORKERS

820—

*1242 Q. — Sri Vavilala Gopalakrishniah:— Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state:

(a) whether it was a fact that the persons who are residing in the Hyderabad Municipality and working in the institutions situated in Rajendranagar were given compensatory allowance as per G. O. Ms. No. 1582, Agriculture, dated 31-7-1962 and G. O. Ms. No. 584, Agriculture, dated 31-3-1962; and

(b) if so, why the same compensatory allowance was not given to the persons residing at Hyderabad and working at Rajendranagar in the Engineering Research Laboratories?

Sri S. Sidda Reddy:— Yes, Sir.

(b) The proposal for the payment of compensatory allowance to the employees of the Engineering Research Laboratories has been deferred until such time as the Pay Commission submit its report.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్షా! ఇప్పుడున్నవారు ఆరు గురు— ఈ ఊరునుంచి వెళ్లిన Agriculture Department వారికి allowance యిచ్చారు. Research Department వారు నలుగురు వుంటే వారికి యివ్వడానికేమో Pay-Commissionదాకా పోవాలా? Agriculture Department వారికి యిచ్చామంటున్నారు. same basis మీద ఆ డిపార్టుమెంటువారికికూడా ఎందుకు యివ్వరు?

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి :— Central G. O. ఏమీ లేదు. ఏ డిపార్టుమెంటుకు ఆ డిపార్టుమెంటు చూసుకోవాలి. ఎందుకంటే అది City Municipality Area లో లేదు. ఈ compensatory allowance City Municipality area లో వుంటేనే యిస్తారు తప్ప లేకపోతే లేదు— Agriculture Department వారికి Veterinary Department వారికి Special G. O. యిచ్చారు. ఈ వ్యవహారం వచ్చేసరికి Pay-Commissionవచ్చింది. Special Allowances విషయం వారికి refer చేశారు. వారి ఆలోచనలో వుండగా చేయడం మంచిదికాదని చేసి వుండరు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— Compensatory Allowance refer చేశారా?

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి :— అన్ని రకాల అలవెన్సులు refer చేశారు.

శ్రీ జి. అచ్చన్న :— ఇప్పుడు commission Report వచ్చే వరకు pending లో పెట్టామన్నారు. అది వచ్చి table మీద దొర్లుతుంది. ఇప్పుడేమైనా దానిమీద నిర్ణయం తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :— ఇది First Report-Allowance విషయం Second Report లో వస్తుంది.

REGULATOR ON NAGAVALLI RIVER

821—

*1477 (J) Q.— Sri Mudili Babu Paramkusam (Vunukuru):—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the fact that the regulator on the Nagavalli river which has been constructed in Srikakulam district is in dilapidated condition and it may collapse at any time; and

(b) whether the Government propose to take precautionary steps for repairs or reconstruction of the same as in the case of Godavari bridge?

Sri S. Sidda Reddy:— (a) According to the information available, the regulator is not in a dilapidated condition.

(b) Does not arise.

అనకట్ట బాగానే వుందని information వుంది.

శ్రీ ముదిలిబాబు పరాంకుశం :— ఈ అనకట్ట 60 సంవత్సరాల క్రితం నిర్మించబడింది. దానిని నిర్మించేప్పుడు దాని life time ఎంతని ఇంజనీర్లు చెప్పారో తెలియజేస్తారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :— ఆ information నాదగ్గర లేదు.

శ్రీ ముదిలిబాబు పరాంకుశం :— నేను పంపినటువంటి ప్రశ్నలో, యీ ప్రాజెక్టుకు normal maintenance కు సంవత్సరం ఎంత యిచ్చారు? ప్రతి సంవత్సరం ఎంత యిస్తున్నారు? ఇంత తగ్గించడానికి కారణము ఏమిటని అడిగాను. దురదృష్టవశాత్తు యీ ప్రశ్నలో లేదు. కారణం ఏమిటి? దాని గురించికూడా మంత్రిగారు తెలియజేస్తారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :— ఇప్పుడు లేదు. మళ్ళీ అడిగితే తప్పకుండా చూస్తాను.

శ్రీ ముదిలిబాబు పరాంకుశం :— నేను పంపించిన ప్రశ్న రాలేదు.

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :— నాకు వచ్చిన ప్రశ్నలో లేదు.

శ్రీ ముదిలిబాబు పరాంకుశం :— ఇది దురదృష్టమని చెబుతున్నాను. వర్షాడు పంపించిన ప్రశ్న ప్రభుత్వ list లో లేదన్నదానికి విచారిస్తున్నాను. దాని copy కూడా నా దగ్గి ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఏదో పొరపాటు జరిగి వుంటుంది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— Regulator బాగానే వుంది. జాగ్రత్త తీసుకోవలసిన అవసరములేనట్లుగా మంత్రిగారు నెలవిచ్చారు అంటే విరిగిపోతేగాని బాగుండదనా! పరిశీలించి చెబుతావా? లేకపోతే యీ Regulator వరిస్థితిని పునర్విచారణ చేయడానికి ఏమైన తాళదులు పంపిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి :— గౌరవ సభ్యులు చెప్పారుగాబట్టి విచారణ చేస్తాము.

REPAIRS TO THE ROAD BETWEEN VIKOLA AND KUPPAM

822—

* 1068 Q.—Sri T. C. Rajan :— Will the hon. Minister for Communications be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to correspond with Mysore Government to get repair the patches of Road left un-repaired since age long between Vikola and Kuppam in Chittoor district;

(b) whether there are any alternative proposals to undertake the repairs of these patches; and

(c) if so, when it will be effected?

Sri J. V. Narasinga Rao :— (a) The State Government has already taken up the issue with Mysore and Mysore State has since agreed for the transfer of the road bits in question to Andhra Pradesh for maintenance.

(b) & (c) Do not arise in view of answer to (a) above.

BRIDGE ACROSS PALER RIVER

823—

* 1069 Q.— Sri T. C. Rajan :— Will the hon. Minister for Communications be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to construct a High Level bridge across Paler river near Santhipuram, Kuppam taluk; and

(b) if so, when it will be constructed?

Sri J. V. Narasinga Rao :— (a) No, Sir.

(b) In view of answer to clause (a) above this does not arise.

BALLAVOLU DRAINAGE SCHEME

824

* 230 Q.—Sri P. Venkatasubbaiah (Sullurpet) :— Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) whether the Ballavolu drainage scheme in Gudur taluk has been investigated; and

(b) what is the stage at which the matter stands?

Sri S. Sidda Reddy :—(a) Preliminary investigation has been done.

(b) Detailed investigation has to be carried out.

REPAIRS TO RAMARAJU CANAL

825—

* 1477-(L) Q.—Sarvasri K. Ramanadham (Mudinepalli) & K. Venkateswara Rao (Vuyyur) :—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) whether the work of repairing the Ramaraju Canal in Bandar taluk, Krishna District has been completed as was stated by the Superintending Engineer at the joint meeting held in October, 1965, as the said canal is completely filled up with silt;

(b) if not, the reasons for not repairing the same in spite of the availability of funds;

(c) the action taken by the Government for their negligence, who are aware that the villages situated at the end of the Canal are not getting regular water supply as a result of which transplantation has not been done even in 150 acres of land out of the 400 acres of land permitted for the second crop;

(b) whether new canals have been dug from these canals;

(e) whether the Government have taken notice of the fact whether or not water is being supplied to Tallapalem, Kanuru villages situated at the end of the canal; and

(f) if not, the alternative steps contemplated by the Government ?

Sri S. Sidda Reddy :—(a) No, Sir.

(b) The person nominated by the Block Development Officer, has failed to execute the repairs during the closure of 1966.

(c) Though the channel was silted up, to some extent, required quantity of water has been allowed and pushed to tail end so as to command the Dalva Irrigation.

(d) No, Sir.

(e) Proportionate supply of water was sent to tail-end area.

(f) Does not arise.

SHORT-NOTICE QUESTION AND ANSWER

S. No. 825-A :

POST OF PHYSICAL DIRECTORS

S. N. Q. No. 2695-L : Q.—Sri K. Ramanatham :— Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether orders of appointment were issued to those who were selected by the A. P. Public Service Commission for the posts of the Physical Directors and Directresses of Grade II to A. P. Education Department;

(b) whether it is a fact that orders have not been issued even one year after the selection;

(c) if so, the reasons for delay;

(d) whether Government have issued a G.O. prohibiting the appointment of Grade II P.E. Ts for Grade II posts when grade I P.E. Ts are available, and

(e) if so, whether the Government will be pleased to place it on the Table of the House ?.

The Minister for Education (Sri T. V. Raghavulu) :—(a) Yes, Sir, except in the case of Smt. Farukh Sultana about whom orders of appointment were issued in Director of Public Instruction's proceedings No. 86/CIIL-3/64, dated 13-10-1964 and No. 23/CIIL-3/65, dated 17-5-1965 and she did not join duty after issue of these orders. Subsequently her name was deleted from the list of selected candidates in consultation with the Andhra Pradesh Public Service Commission.

(b) Regularisation orders in respect of the 12 candidates selected by the Andhra Pradesh Public Service Commission were issued in Director of Public Instruction's proceedings No. 23/CIIL-3/64 dated 12-4-1965 and No. 116/CIIL-4/63 dated 16-7-1965 of Joint Director of Public Instruction. It may, however, be clarified that the above 12 candidates were already working in the Department on emergency basis and regularisation orders have to be issued after the prescribed procedure is followed.

(c) The Andhra Pradesh Public Service Commission communicated the names of the candidates selected in its letters Nos. 187/L2/64 dated 29-7-1964 and 28-8-1964 which were received in the office of the Director of Public Instruction on 31-7-1964 and 2-9-1964 respectively. After following the prescribed procedure of verification of antecedents and obtaining physical fitness certificates, the Director of Public Instruction issued orders in his proceedings No. 23/CIIL-3/64, dated 12-4-1965 and No. 116/CIIL-4/63 dated 16-7-1965 of Joint Director of Public Instruction.

(d) No, Sir.

(e) Does not arise.

ఈ Rules లో Lower Certificate Course పీసుకొనే వాళ్లని విస్తరించి, Higher Certificate వచ్చిన వాళ్లని వేయాలని ఉంది. దీనివల్ల Lower Certificate Holdersకి చాలా ships ఉంటాయి గనుక ఆ Rule ని పరిమితం చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తోంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆ Rule number చెప్పండి.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—Subordinate Education Service Rules అంటే Number నా దగ్గర లేదండి.

Mr. Speaker :—In what year was the rule issued? What is the number of the rule and the date on which it was issued?

416 14th Sep'ember, 1967

Ruling from the Chair :
On the Adjournment Motion.
re : Prohibitory order banning public
meetings and processions in the
twin cities.

Sri T. V. Raghavulu :—I don't have the file with me. But rules provide for such a thing. It is going to cause hardship and it has been causing hardship to these people. Since it has been brought to my notice, I am going to amend it.

Mr. Speaker :—Very good.

శ్రీ కె. రామనాథం :—ప్రభుత్వం వారు ఆ Rule ని త్వరలో మార్చే పర్యాటక పని అయినా చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ టి. వి. రాఘవలు :—చేస్తామండి.

WRITTEN ANSWER TO QUESTION

BOGLAMPALLY PROJECT

807—

* 1144 Q.—Sri M. Bagareddy (Zahirabad) :— Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the construction of Boglampally project in Zahirabad taluk of Medak District has been completed one year back;

(b) whether it is also a fact that most of the cultivators whose lands have been submerged as a result of the construction of the project, have not yet received the compensation; and

(c) if so, the reasons therefor ?

A :—

(a) The work was completed in all respects by the end of March, 1967.

(b) & (c) The total amount of compensation payable is Rs. 6,13,268-64, out of which an amount of Rs. 2,99,675.55 only could be paid during 1966-67 due to paucity of funds. The Chief Engineer (Minor Irrigation) has been instructed to provide funds for payment of the balance amount.

RULING FROM THE CHAIR ON THE ADJOURNMENT MOTION

re : PROHIBITORY ORDER BANNING PUBLIC MEETINGS AND
PROCESSIONS IN THE TWIN CITIES

Mr. Speaker :—Sarvasri T. Nagi Reddy, Leader of the Communist party (Marxist) and Sri Vavilala Gopalakrishnayya an Independent Member of the House, have by a notice dated 11-9-1967 under Rule 63 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, sought to move for the adjournment of the business of the House for the purpose of discussing a definite matter of urgent public importance, in their opinion, namely the situation which has arisen on account of the issue of the prohibitory order banning public meetings and processions during the discussion on the important matters in the Assembly, a provocative step leading to serious consequences and hindering freedom of expression. Another Notice dated 12-9-1967 by Ch. Rajeswara Rao, member,

On the Adjournment Motion.
re. Prohibitory order banning public
meetings and processions in the
twin cities.

of the Communist Party of India, was given under Rule 63 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules for adjournment of the House on the ground that the Commissioner of Police of the twin cities of Hyderabad and Secunderabad has banned the procession of the Government Employees on 11-9-1967, who wanted to submit their memorandum to the Speaker of the Andhra Pradesh Legislative Assembly regarding the recommendations of the Pay Committee. Since both the notices related practically to the same prohibitory order issued by the Commissioner of Police, they were clubbed together, though the notice given by Sri. Ch. Rajeswara Rao is not strictly in conformity with the Rules.

Since it is not clear from the two notices as to when the order was issued by whom, and the nature of order, the period during which it will be in force, were not clear from the notices. They were called on 12-9-67 with the idea of hearing the Hon. members regarding the admissibility of the motion given notice of by the members.

During the discussion which ensued thereon, several members. Sarvasr, T. Nagi Reddy, Vavilala Gopalakrishnayya, Ch. Rajeswara Rao, G. Latchanna, C. V. K. Rao, one after another, who participated instead of confining themselves strictly regarding the admissibility of the motion, dwelt at length on the manner in which the prohibitory order has affected the rights of the citizens in the matter of going in processions and presenting petitions to the Assembly for ventilating their grievances, which could have been done only under the rules after the admission of the motion.

I may here observe that the Commissioner of Police of Hyderabad has issued two notifications on 8-9-67, one under section 22 (1) (a), (b) and (3) of the Hyderabad City Police Act, prohibiting all processions in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad carrying of weapons etc and the other one under section 22, sub-section (1) (a), (b) and (d) of the Hyderabad City Police Act, prohibiting every kind of assembly of five or more persons within a radius of one mile from the Andhra Pradesh Legislative Assembly premises, both orders to be in force with effect from 11-9-67 to the midnight of 17-9-1967.

The Chief Minister while replying to the points raised by the members of the Opposition Parties on 12-9-67 stated that it was far from the mind of the authorities issuing the prohibitory order to restrict the freedom of expression and that only necessary precautionary measures were taken to ensure peace and public safety as otherwise lawless elements were likely to take advantage in indulging in acts of violence resulting in damage to life and property.

Whether the authorities had sufficient grounds or justification for notifying the above orders, it is not for me to express any opinion thereon.

From the notices given by the Hon. members, it is not clear as to which of the two prohibitory orders, they are complaining against, since the notice refers to only of one prohibitory order. Whatever that may be, the point which arises for consideration is whether the subject matter referred to by the members is of a grave urgent public

Announcement;
re: Resignation of Sri S. Chakravarthi
 M.L.A. from the Democratic Front
 Opposition Group in the Assembly.

importance which warrants the adjournment of the business of the House, for discussion of the same.

It is seen from the notifications issued by the Commissioner of Police that both the above orders referred to by me, were issued by the Commissioner of Police in exercise of the powers conferred on him by law for preservation of public peace and security according to him which has naturally the effect of infringing the rights of the citizens in the larger interests of the general public, which action on the part of the Commissioner of Police amounts to action taken by the authorities in due administration of law. As per the accepted code of guiding principles laid down by the Lok Sabha as far back as in 1958, in consultation with the Leaders of different Political Parties, invariably followed by all the Legislatures in this Country i. e. item No. 36, namely "Action taken by authorities in due administration of Law cannot be subject matter of adjournment motion."

For the above reasons, since I consider that the order or orders issued by the Commissioner amounting to action in the due administration of law, I am disallowing the motion given notice of by the members under Rule 63 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules.

Sri C. V. K. Rao :—You are aware, Sir, that we have given notice about this curtailment of civil liberties and we are going to defy the ban. As such, it would have been better if an opportunity is given to us to discuss this thing, because it is a very urgent matter of public importance.

Mr. Speaker :—Under what rule ?

Sri C. V. K. Rao :—Any way, let the Chief Minister make a statement on this.

Mr. Speaker :—Now, non-confidence motion is under discussion by the House ; you can raise all these points,

ANNOUNCEMENT

re :— RESIGNATION OF SRI S. CHAKRAVARTHY FROM THE
 DEMOCRATIC FRONT OPPOSITION GROUP IN THE ASSEMBLY

Mr. Speaker :—Sri S. Chakravarthi, M. L. A. Mulug, Waragal District has sent me one letter. It reads like this :

The Hon. Speaker,
 Andhra Pradesh Legislative Assembly,
 Hyderabad.
 Dear Sir,

I would like to inform you that I have resigned from the Democratic Front Opposition Group in the Assembly.

Yours sincerely,

Sd/-

(S. CHAKRAVARTHY)

Condolence Motion : 14th September, 1967. 419.
 re : Demise of Sri Muthyala Potha Raju
 former member of the Andhra Pradesh
 Legislative Assembly.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

CONDOLENCE MOTION

re : —DEMISE OF SRI MUTHYALA POTHA RAJU,
FORMER MEMBER OF THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY.

The Chief Minister (Sri K. Brahmananda Reddy) :—Sir, I beg to move the following resolution:

“That this House places on record its deep sense of sorrow at the death of Sri Muthyala Pothu Raju, a former member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly, and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family.”

Mr. Deputy Speaker :—Motion moved.

౧) కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :— ఆధ్వర్యము, కీర్తిశ్రేణులు అయిన ముత్యాలూ, పోతరాజుగారు విశాఖపట్నం జిల్లాకు చెందినటువంటివారు, హరిజనుడు. 1956 నుంచి 1982 వరకు మనతోపాటు కాననపల్లిలో ఉన్నటువంటివారు, చాలా సొమ్ములు, పెద్ద మనిషి, నీతి నిజాయితీ గలగినటువంటివారు. మన కాననపల్లి సమాజేళములలో ఎక్కువ సార్లు పాల్గొనక పోయినప్పటికీ, వారు అక్కడ ఉన్నటువంటి ప్రజలకు, క్రైతులకు ముఖ్యంగా అందులో హరిజనులకు ఎక్కువ ఉపయోగకారిగా ఉండేవారు. వారికి పాపము రీస్, రిరి సంవత్సరాలు మాత్రమే, ముగ్గురు కుమారులు, ముగ్గురు కుమార్తెలు, భూవసతి చాలా కొద్దిగా ఉన్నది. ఏదో Ugeables వగైరా అక్కడ పండించి దానితో కొంత జీవనం జరుగుచున్నది. కొడుకులు చిన్నచిన్న ఉద్యోగాలలో ఏదో కాలక్షేపము చేస్తున్నారు. వారు ఏమైనప్పటికీ, ఈ పోతరాజుగారు, చాలామంది గౌరవనీయులకు తెలిసినదే, చాలా నిండుమనిషి. ఆయన చనిపోవడం ప్రత్యేకంగా విశాఖపట్నం జిల్లాలో, అందులో హరిజనులకు మరి కీరని డెబ్బ తగిలించని మనవి చేస్తూ హరిజన్లకు శాంతిగలగాని భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ మన కానన పల్లి యొక్క సామూహిక ఆకుటుంబీకుల అందజేయవలసిందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న. — అధ్యక్షా, సభాసభ్యులు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానంతో ఈ ప్రతి వక్షముగా ఉన్నటువంటి Democratic Front పూర్తిగా పోషిస్తున్నామని ముఖ్యమంత్రిగారు తెలిపివున్నట్లుగా పోతరాజుగారు చాలా నిండుమనిషి, చాలా కలుపుకోరు తనం ఉన్నవారు. వారు చనిపోయినటువంటి వారై, ఈ తీర్మానం ద్వారా అకస్మాత్తుగా తెలిసి మనస్తాపము కలిగింది. మొత్తానికి, రాజకీయ భావాలు ఏ విధంగా ఉన్నా, వారు అందరితోను సన్నిహితులంగా, స్నేహపూర్వకముగా తిరుగుతూ, ఎప్పుడూ నవ్వుతూ ఉన్నటువంటి మనిషి ఆయన. వారు పోవడం అనేది నిజంగా ఒకమంచి స్నేహితుని, ఉదార స్వభావుని మనము కోల్పోవడం అవుతున్నది. హరిజనులతో పుట్టి న పుట్టి కిని, వారు అందరితోను, ఇంకా వర్గాలతోను అందరి ప్రజలతోను కలిసి మెలసి ప్రవర్తించేవారు. వారి అత్యున్నతాంతి కలగాలని, వారి కుటుంబానికి సానుభూతి తెలియజేయాలని కోరుతూ తీర్మానాన్ని నేను పూర్తిగా బలపరుస్తున్నాను.

re : Demise of Sri Mutyala Potha Raju,
former member of the Andhra Pradesh
Legislative Assembly.

(శ్రీ) కె. గోవింద రావు :—ముఖ్యమంత్రిగారు వెట్టినటువంటి ఈ తీర్మానంతో మా పార్టీ తరపున నేను సంపూర్ణంగా ఏకీభవిస్తున్నాను. శ్రీ పోతరాజుగారు మొదటి నుంచి చివరివరకు కూడా తాను నమ్మినటువంటి సిద్ధాంతాలతో నమ్మినటువంటి పార్టీతో పేద ప్రజలకొరకు పనిచేస్తూండడం ఈ రోజులలో ప్రత్యేకంగా ఒక విశిష్టత అనాలి, ఎందువల్లనంటే అటునుంచి ఇటు floor cross చేస్తున్నటువంటి ఈ రోజులలో తాను నమ్మిన సిద్ధాంతాలకోసం వారికి తోచినటువంటి రీతులలో ప్రజలకు సేవ చేయడం ఒక విధంగా గొప్ప విశేషము. వారు చాలా స్నేహ పాత్రులు, చాలా మంచివారు, సహృదయులు, వారితో మాకు పరిచయము ఉన్నది. విశాఖపట్నం జిల్లాలో హరిజనులతో వారికి చాలా పలుకుబడి ఉన్నది. వారు చాలా కష్టపడి పనిచేశారు, ఈ తీర్మానంతో ఏకీభవిస్తూ వారి కుటుంబానికి మా పార్టీ తరపున హృదయపూర్వకంగా సానుభూతిని అందజేస్తున్నాను.

(శ్రీ) టి. నాగిరెడ్డి (అనంతపురం) :—అధ్యక్షా, సభానాయకులు, ప్రతిపాదకులు, తెలియజేసిన విధంగా పోతరాజుగారి అకాల మరణానికి మా పార్టీ తరపున కూడా నేను సానుభూతిని తెలియజేస్తూ వారి తీర్మానాన్ని ఆమోదిస్తూ ఒక విషయము మాత్రం చెప్పదలచుకొన్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు వివరిస్తూ వారి కుటుంబము ఎంత పెద్దదీ వారి ఆస్తి ఎంత చిన్నదీ ఒక వివరణ ఇచ్చారు. కానీ సభ్యుడుగా ఉండి బహుశా అయదు సంవత్సరముల కాలము పాటే అయినా అంతతక్కువ ఆస్తిని తన కుటుంబానికి వదిలిపెట్టి పోవడమే ఆకాశన సభ్యునియొక్క మంచితనానికి ఒక తార్కాణం అని నేను భావిస్తున్నాను. అందులో యీ రోజుల్లో కానీ సభ్యుల మైనమం సంకొన్ని ప్రున్సిపుల్సును ఆచరణలో పెట్టవలసియున్న సందర్భంగా యీ విధమైన వివరణ రావడం సంతాపానికితోడు సంతోషానికి కూడా కలిగించిందని మాత్రం చెప్పకతప్పదు. సభానాయకులు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానానికి వా హృదయపూర్వక ఆమోదం తెలుపుతూ వారి కుటుంబానికి సానుభూతి తెలియజేస్తున్నాను.

(శ్రీ) ఎ. మాధవరావు :—అధ్యక్షా, సభానాయకులు, ప్రవేశపెట్టిన సంతాప తీర్మానం మా పార్టీ తరపున బలపడుతున్నాను. వారునాకు వ్యక్తిగతంగా తెలియకపోవచ్చును. అయితే సభానాయకులు వారిలో నీతినిజాయితీలు ఎక్కువగా ఉన్నవని అన్నారు. ఈ రెండూ సమాజంలో నేడు తీవ్రంగా లోపించి ఉండే రోజుల్లో వారు ఆదర్శంగా చూపించిన జీవితానికి సానుభూతి తెలపడమేగాక యిది ఆదర్శప్రాయంగా మనం చూడవలసిన రోజుగా ఉన్నది. వారి కుటుంబానికి సానుభూతి తెలపడమేగాక వారి ఆదర్శ, జీవితము ను కూడా మనం హృదయములతో ఉంచుకొనుట మంచిదని అనిపిస్తున్నది.

(శ్రీ) జాకర్ టి. యస్. మూర్తి :—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు వెల్లడించిన భావములతో ఏకీభవిస్తూ మా పార్టీ తరపున పోతరాజుగారి కుటుంబమునకు సానుభూతి అందజేస్తున్నాను.

Condolence Motion : 14th September, 1967- 421
 Re: Demise of Sri Muthyala Potha Raju
 former member of the Andhra Pradesh
 Legislative Assembly.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన యీ సంతాప తీర్మానాన్ని హృదయ పూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. వారు 1952 నుంచి రెండు వరకు ఏడు సంవత్సరములు సహచరులుగా ఉండటమేగాక, హరిజనులలో పెద్ద పేరు పొందిన మనిషి. నేను పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో పుట్టిన 10 సంవత్సరములు విశాఖపట్టణం జిల్లాలో ఉండవలసివచ్చింది. వారు ఆ పుట్టు బంధువులు అని చెప్పకోవాలి. వారి బంధువులు మరొకరు ధర్మారావుగారని సార్థక నాములు, అంత చిన్న కులముతో పుట్టితే, ధర్మారావుగారు చెప్పారంటే అది వినాలనేవారు. పోతరాజుగారు అందరితో కలిసిమెలిసి ఉంటూ తమనీతి నిజాయితీలవల్ల పేరు సంపాదించడమేగాక హరిజన కులానికే వన్నె తెచ్చారు. అటువంటి వారు పోవడం దురదృష్టం. వారికి లౌకిక విద్య రాకపోయినా సారమార్థిక చింతన తాగా ఉండేది. ఆచిత తత్వం గురించి పాటలు వ్రాయడం, చదివి బెని పించడం దానిమీద ఎక్కువ కాలతేవం చేయడం చూసేవారము. ప్లే హితులను దుర్వ్యసలు విడిచిపెట్టడం చెప్పేవరకు విడిచిపెట్టేవారు. కారు చాల మంచి సంస్కృతి కలవారు. వారు పోవడం హరిజనులకే తీరనిలోటని భావిస్తున్నాను. వారి కుటుంబమునకు సానుభూతి తెలియజేయడమేగాక వారి ఆత్మకు భగవంతుడు శాంతినిచ్చుగాకయని ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు (నర్సిపట్టణం) :—అధ్యక్షా ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన సంతాప తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను. సహచరుడు పోతరాజు 1955లో నేను ఆయన కలిసిజాయింటుగా నర్సిపట్టణం పాయికారావు పేటనియోజక వర్గం నుంచి కాంగ్రెసు సభ్యులుగా ఎన్నికైనాము. నా అనుభవంలో నేను చాలమందికి ఏమీ చేసినా చేయకపోయినా ఆయన మాత్రం ఎంతో విశ్వాసంగా కాంగ్రెసు పార్టీయందు నాయకుడు అభిమానం చూపించి నీతినిజాయితీగా వెళ్లాడని మనవి చేయక తప్పదు. ఆయన హరిజనులలో వెల్లితెగకు చెందినవారు. ఆ తెగలో ఎవరూ శాసన సభ్యులు కాలేదని, ఆయన అయినాడని జగ్జీవనరామ్ గారు కూడ సంతోషం వెల్లిబుచ్చారు. ఆ ఏడు సంవత్సరములూ నాతో సహచరుడుగా ఎంతోనీతిగా ప్రవర్తించాడు. ఆయననుగురించి ఎక్కువ ఉదహరణలు చెప్పకక్కరలేదుగాని ఆయన కాంగ్రెసు పార్టీ నుంచి ఎన్నిక అయి, మళ్ళీ యింకొక పార్టీకి వెళ్ళడం అనేది, ఆయన జీవితంలో రంగులు మార్చడమనేది ఎన్నడూ లేదు. ఆయనకు రాజకీయ భాధితుడుగా ప్రభుత్వం యిచ్చిన ఆస్తికప్పు మరేమీ ఆస్తిలేదు. కూమారులు ఇద్దరు, ముగ్గురు, స్కూల్ డ్రైవర్ వరకు చదువుకొని ఒకరు మేల్ నర్సుగాను, ఒకరు ప్యూనుక్రింద అనుకుంటూ, వర్కు చేస్తున్నారు. ఆయనను అన్నిజాతులవారు ప్రేమించేవారు. చాల ఉత్తముడైన మనిషిక్రింద లెక్క కట్టారు. ఆయన పోయిన రోజున దైవశాస్త్ర నేను నర్సిపట్టణం వెళ్ళినప్పుడు ఆయనను స్మశానమునకు తీసుకువెళ్ళే ముందులో చూచే భాగ్యం కలిగినది. అందువలన తాదాగా ఉన్నది. ఎక్కువ జూట్టాడలేను.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాతపట్టణం) :—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన శీర్షానాన్ని సేను హృదయ పూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. పోతరాజు గారిని గురించి 25 సంవత్సరముల వయస్సు నుంచి కూడ వారి జీవిత చరిత్ర నాకు తెలుసు. వారు హరిజనులకే కాదు, సవర్ణ హిందువులకు కూడ, అన్న రంగాలలో ప్రజలందరికీ సేవ చేసిన మనిషి. ఆయన ఆదర్శాలు మాలో కొద్ది మందికే అభ్యాయని అనుకొంటున్నాను. ఆయన ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో ఉండేటప్పుడు కూడ హరిజన వెల్ ఫేర్ కమిటీలో ఉన్నారు. 1955 లో ఎన్నికయి, ఏడు సంవత్సరాలు కర్నూలులో ఇక్కడా కూడ శాసన సభ్యులుగా ప్రజలకు అమోఘమైన సేవ చేసియున్నారు. ఆయన చనిపోయినందుకు రాష్ట్రములో హరిజనులు దాదాపు 70 లక్షల జనాభాకు తీరని నష్టం కలిగింది. నాయొక్క సామూహిని యీ సభద్వారా వారి కటుంబమునకు తెలియజేస్తూ, వారి ఆత్మకు శాంతిలుగుగాకయని పరమేశ్వరుని పార్థిస్తూ సభానాయకులు ప్రవేశపెట్టిన శీర్షానాన్ని హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ డి. కూర్మయ్య (తిరువూరు) :—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన శీర్షానంతో పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. వారితో నాకు కొంచెం పరిచయ మున్నది. విజయనగరములో 10 ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఆది మాంధ్ర మహాసభ జరిగినప్పుడు వారుకూడ వచ్చారు. వారు చోడవరం, ఆ ప్రాంతాలలో హరిజనులకే గాక రైతులకూ, అందరికీ కూడ తలలో నాలుకవలె ఉండేవారు. 1955 లో శాసనసభకు ఎన్నిక అయి వచ్చినారు. రాజుగారు చెప్పినట్లు ఆయన విశిష్ట ధర్మశుడు. ధర్మ చింతన ఎప్పుడూ ఉండేది. కుర్రవాళ్ళు అసెంబ్లీ మెంబర్లుగా వచ్చినప్పుడు, వారెవరైనా పోలీసుగా మాట్లాడుతూంటే అట్లా మాట్లాడకూడ దని, మనం శాసన సభ్యులం అయినామని, అందరికీ ఆదర్శప్రాయంగా ఉండాలని భోధిస్తూండేవారు. నిరాడంబరజీవి; కొద్ది పొలము ఉన్నా, మామిడి తోటలు బేరము చేసుకొని వట్లకొని విశాఖపట్టణం యితర స్టేట్సుకు కూడ పంపుతూండే వారు. ఆయన స్వయంగా కష్టపడి, ఇతరులయొక్క ఆర్జనమీద కష్టపడకుండా తన కటుంబాన్ని పోషించుకొంటూ వచ్చేవారు. హరిజనులలో కూడ చాలా కులాలు ఉన్నవి. హరిజనులలో అన్నింటికంటే కట్టకడపటి కులంలో వారు పుట్టారు. రెల్లి కులానికి చెందిన వారు చాలా తక్కువ మంది విశాఖపట్నంలో ఉన్నారు. అక్కడే వారు కొద్ది మంది వృద్ధిలోనికి వచ్చారు. రాఘవులుగారు చెప్పినట్లు—ఆయన ధర్మరాజు. వారే మొట్టమొదట హరిజనులలో చదవుకొన్న వారు. అందుకనే ఆనాడు ప్రభుత్వం ఆయనను ఆంధ్రయునివర్సిటీ సెనేట్ మెంబర్ గా నామినేట్ చేసింది. అప్పటినుండి అక్కడ కొంతమంది రెల్లి కమ్యూనిటీకి చేరినవారు వృద్ధిలోకి వచ్చారు. తర్వాత డివై యన్ పిలుగా అయివారు. పోతరాజుగారియొక్క ఆదర్శం మనం చాలా మంది నేర్చుకోవలసి ఉంది. ఆయన చాలా ఆదర్శవంతుడు. కర్నూలులో రాజ్యసభ సభ్యుని ఎన్నికకు వచ్చినప్పుడు అయినను పోతరాజుగారి చింత చేసినారే—ఆయన కాంగ్రెస్ మాట కాంగ్రెస్ నితి, కాంగ్రెస్ మార్గం. రాజుగారు ఏమి చెబితే అదే చేస్తాననేవారు. మేము చాలా

సంతోషించేవాళ్ళము. అటువంటివారు మనకు అదర్శప్రాయంగా ఉన్నారు. అటువంటివారు యీ రోజున మన మధ్య లేకపోవటం మన జాతికే కాకుండా, మన దేశానికి, మన జిల్లాకు దురదృష్టం. వారి కుటుంబానికి మన హృదయ తరఫున నా సానుభూతి వెల్లడిస్తున్నాను.

శ్రీ బి. వి. రమణయ్య (అల్లవరం):—అధ్యక్షా, సభానాయకులు ప్రతిపాదించిన సానుభూతి సంతాప శీర్షికనున్న మా పార్టీ తరఫున హృదయ పూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. వారు సర్వసామాన్యమైన కుటుంబంలో పుట్టి చిరకాలం సాంఘిక సేవ చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఒక ఉత్కృష్టమైన భావంతో సేవ చేసిన వ్యక్తి. నాగిరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు ఆయన అంతిమ దశలో కూడ చాలా ఉత్కృష్టమైన ఆదర్శములతోనే జీవితం చాలించిన వ్యక్తి. వారి కుటుంబానికి సానుభూతి తెలుపుతూ మా పార్టీ తరఫున మా హృదయ పూర్వకమైన గాఢమైన సంతాపాన్ని తెలియ జేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—సభానాయకులు శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు శ్రీ ముత్యాల పోతరాజు ఎస్. ఎం. ఎల్. ఎ గారి మరణానికి సానుభూతి సంతాపం తెలుపుతూ తెచ్చిన శీర్షికనున్న సేను కూడ మిత్రులతోబాటు బలపరుస్తున్నాను. పోతరాజుగారు సాధించిన ఘనవిజయాలు ఆయన పేదవాడుగా ఉండి, ఎం. ఎల్. ఎ కావటం, 7 సంవత్సరాలు ఎం. ఎల్. ఎ గా ఉండి పేదవాడుగా మిగలటం, చివరకు చనిపోయేటప్పటికి పేదవాడుగా చనిపోవటం జరిగింది. ఈనాడు మన సామాజిక జీవితంలో ఇది ఘనమైన విషయాలు. ముఖ్యమంత్రిగారు చెబుతూ వారి కుటుంబం ఏమీ ఆధారంలేకుండా ఉన్నదని చెప్పారు. కాబట్టి సేను ముఖ్యమంత్రిగారికి చేసే విన్నపం ఏమిటంటే—ఆయన కుటుంబానికి ఆర్థిక సహాయం చేయాలని సేను అర్థిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. వెంకటనారాయణ:—అధ్యక్షా, సభానాయకులు ప్రవేశ పెట్టిన శీర్షికనున్న సేను బలపరుస్తున్నాను. శ్రీ ముత్యాల పోతరాజుగారితో ప్రత్యక్ష సంబంధం, పరిచయభాగ్యం నాకు లేకపోయినా ఆయన ఆశయాలు అదర్శాలతో నాకు సంబంధం ఉన్నది. వారు చనిపోయేసాటికి చాలా కొద్ది అస్తిమూల్యమే వారికి ఉన్నదని, వారిది పెద్ద కుటుంబమని అంటే—అది ఆయన యొక్క నిజాయితీకి, నీతికి ప్రబలమైన ప్రత్యక్ష సాక్ష్యమని చెప్పటానికి సందేహం లేదు. అయితే బ్రతికిఉన్నంతకాలం ఒకరినొకరు అడిపోసుకొని చనిపోయినతర్వాత సానుభూతి వచనాలు చెప్పినందువల్ల ఏమీ ప్రయోజనంలేదు. మనలో ఒక దుష్ట సాంప్రదాయం ఉంది. తల్లిదండ్రులకు వారు బ్రతికిఉన్నంతవరకు బలుసారు కూడ పెట్టని పుత్రుడు వారు చనిపోయిన తర్వాత గోదానం భూదానం చేస్తాడు. దానివల్ల వచ్చే ప్రయోజనం లేదు. అట్లాగే రాజకీయంగా 7 సం.ల పాటు శాసనసభ్యులుగా ఉండి ఇంత తక్కువ అస్తితో చనిపోయారంటే కేవలం సానుభూతి వచనాలు చెప్పటం కాకుండా సి. వి. కె. రావుగారు చెప్పినట్లు సానుభూతి వచనాలతో బాటు.

వారి కుటుంబానికి ఆర్థికంగా ఏదో పారితోషికం ఇస్తే భవిష్యత్ లో మాలాంటి వారం కూడ చిత్త శుద్ధితో ఉండటానికి దోహదం చేసేటటువంటివారు అవుతారు. ఇది ఒక ఎంకి రేజ్ మెంట్. నేను చచ్చిపోయిన తర్వాత నా పిల్లలకు విద్య పోషణ ఎవరు చూస్తారు, ఆర్థికంగా ఎవరు అడుగొంటారు అనే అలోచనలేకుండా, దూరాలోచనలకు లోనుకాకుండా ఉండాలంటే ప్రతి సంవత్సరం ఆగస్టు 15న చిత్త శుద్ధికలిగిన అఫీసర్లుకు, సమర్థులైనవారికి పారితోషికాలు, బంగారు రజిత పతకాలు ఇస్తున్నట్లుగానే ప్రజాసేవలో ఉన్నటువంటి మాలాంటి వారికి ముఖ్యంగా శాసన సభ్యులకు చిత్త శుద్ధికలిగిన వారికి ఏదో పారితోషికం ఇవ్వటం, బిరుదులు ఇవ్వటం, బంగారు పతకాలు ఇవ్వటం చేస్తే—కాకి అయి కలకాలం బ్రతికేదాడకావ్వా, హంసగా అరు మాసాలు బ్రతికినా బ్రతుకుదామనుకొనేదానికి మీరు ప్రోత్సాహం కలిగించినట్లు అవుతుందని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఆ సుసాంప్రదాయాన్ని ప్రవేశపెట్టాలని కోరుతున్నాను. బ్రతివజ్జనాయకులు నాగిరెడ్డిగారు నేను చెప్పినదానిని ఆమోదిస్తారని బలపరుస్తారని, దానికి మంచి ఆలోచన చేస్తారని ఆశిస్తూ ఆ మృతజీవుడైన పోతరాజుగారి పవిత్రమైన ఆత్మకు శాంతి కలిగించాలని భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ వారి కుటుంబానికి నా ప్రగాఢమైన సానుభూతిని తెలుపుతున్నాను.

శ్రీ ఇ. వామయ్య (తాళ్ల రేవు):—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన యీ సంతాపతీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను. పోతరాజుగారు 7 సం.లు శాసన సభ్యులుగా ఉండటమేగాకుండా, చిరకాలంగా నిమ్మజాతులవారికి, వెనుకబడిన జాతులవారికి ఎక్కువసేవ చేశారు. వారు రెల్ల కులానికి స.బంధించిన వారు. ఆ కులంలో వారు మామూలుగా చేసే వృత్తికంటే, వర్తక వ్యాపారాలు ఎక్కువగా చేసుకొంటే మంచిదనే ఉద్దేశ్యంతో ఆయన ఎక్కువ కృషిచేసి విశాఖ, శ్రీకాకుళం, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలలో ఉండేవారి ప్రోత్సాహంచేసి వర్తకం విషయంలో చాలా వారికి సేవచేయటం వారి విద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడటం జరిగింది. వారికి ఎం. ఎల్. ఎ. గా వచ్చిన డబ్బును, నిమ్మజాతులకు చేసే సేవలో ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చుపెట్టటంవల్ల ఆయన పేదవాడు అయినాడు. నిమ్మజాతులకు ఆయన చేసిన సేవ మరువరానిది. 40 సంవత్సరాల క్రిందట విశాఖ జిల్లాలలో నిమ్మజాతివారిలో విద్య ఉండేదికాదు. అటువంటి పరిస్థితిలో వీరు ఎక్కువ కృషిచేసి వారిని వైకీతీసుకువచ్చారు. వారి కుటుంబం పేదరికంలో ఉన్నదిగనుక, చాలా వెనుకబడివుంది కనుక, నాకు వచ్చే జీతంలో 100 రూ. ఆయన కుటుంబానికి సహాయం చేస్తానని మనవిచేస్తూ, ఈ సంతాప తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్షా, చాలా గంభీరంగా ఉండే మనిషి పోతరాజుగారు. ఆయన చూడటానికి ఎంత గంభీరమో, ఆయన హృదయం లోతు అంత సుదీర్ఘమైన గంభీరము. ఆయన ఎంత అమాయకుడో ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. మన శాసన సభ్యులలో ఒకరు—ఈ రోజు నీవు నాకు కాఫీహోటల్ లో ఖర్చుపెట్టకపోతే నేను చీఫ్ మినిస్టర్ గారికి చెప్పి నీ

Condolence Motion : 14th September, 1967. 425
 re : Demise of Sri Muthyala Petha Raju
 former member of the Andhra Pradesh
 Legislative Assembly.

మెంబర్ షిప్ తీసిపారేస్తానని—అంటే, పాపం, నిజంగా తీసిపారేస్తారని అనుకొని ఆయన వెళ్లి నన్ను తీసిపారేయకుండా చూడండి అని అడిగిన సంఘటన జరిగింది. ఆయన ఎంత అమాయకుడో చూడండి. అమాయకుడంటే—గుతంత్రం ఎరగని అమాయకుడు. అమాయకుడంటే—ప్రపంచజ్ఞానంగాని మంచిగాని తెలియనటువంటి అమాయకుడు కాదు. ఆయన హృదయం చాలా ఉన్నతమైన హృదయం. అయితే వెంకటాచార్యులగారు చెప్పిన ఒక విషయంతో నేను ప్రభవించను. ఆర్థికంగా వెనుక ఉన్నవారి కుటుంబానికి సహాయంచేస్తే, మేము కూడ రేపు చనిపోయేటప్పుడు మా కుటుంబాలకు కూడ ఇస్తే—కొంత శాంతితో పోతామనే మనోభావం చాలా ప్రమాదమని మనవిచేస్తున్నాను. పోతరాజుగారి కుటుంబానికి సహాయంచేస్తే చేయండి. నాకు అక్కంతరంలేదు. కానీ, రేపు మా అందరికీ ఇన్ సెంటివ్ గా ఉంటుంది గనుక చచ్చిపోవటానికి అవకాశం ఉంటుందికనుక ఇవ్వండి అనటం చాలా పొరపాటని చెబుతున్నాను. పోతరాజుగారు హరిజన సేవలో చాలా ఉత్సాహంగా పనిచేశారు. ఏడు సం.లు నేను పారితో కలిసి ఉండటం జరిగింది. వారిది ఉదాత్తమైన హృదయం. ఈ సమాజంలో వారు తక్కువ కులంలో పుట్టారని అనుకొంటున్నటువంటి మనిషి ఎక్కువ కులంలో పుట్టినవాడికన్నా ఎక్కువగా నీతితో ప్రవర్తించగలిగారు; అన్నది చాలా ప్రధానంగా గుర్తించాలని మనవిచేస్తున్నాను. వారు చనిపోయిన రోజున వారు వారి కుమారులు ఉత్తరం వ్రాశారు. వేను అసెంబ్లీ సమావేశావస్థల రాలేకుండా ఉన్నానని మళ్ళీ జవాబు వ్రాయటం జరిగింది. వారి ఆదర్శం మనం నేర్చుకోవాలి. వారు ఎప్పుడూ నిండుకుండ. ఎప్పుడూ ముఖంమీద సంతోషం. ఆ సంతోషంతో, దీన హృదయంతో దీనులయొక్క శ్రేయోకోసం ప్రయత్నం చేసేవారు. వారున్నట్లు మనంకూడ నిజాయితీ ఉండేటటువంటి నిజంగా ఆయనను స్మరించినవారం అవుతామని మనవిచేస్తూ, వారి కుటుంబానికి సానుభూతి తెలుపుతూ వారి ఆదర్శాలు మనం అనుసరించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. బి. రాజారావు (మడకపేర) :— అధ్యక్షా, పోతరాజుగారు హరిజనులుగా వుండి యిత నిజాయితీతో, నీతితో M. L. A. గా పనిచేసి ఆఖరకు చచ్చిపోయేటప్పటికి ఆయనకు ఏమి ఆస్తి లేదని వివరానికి మా హరిజనులకందరకు చాల గర్వకారణంగా వున్నది. దీనినిదట్టి చూస్తే ఒక ఆశ కలుగుతున్నది. బహుశా హరిజనులలోనే ఎక్కువ నీతి నిజాయితీ ఉన్నదే మోక్షనివీస్తున్నదే. ఉండక తప్పదు. పేదవాళ్ళతోనే ఎక్కువగా నీతి నిజాయితీ ఉంటుంది. ఎప్పుడైతే material life తోకే పోతారో అప్పుడు నీతి నిజాయితీ తక్కువగా వస్తూవుంటుంది. ఎప్పుడైతే బిదస్థితితో ఉంటారో అప్పుడు దేవుని నమ్ముకొని వుంటారు. అందుకే మహాత్మా గాంధీగారు హరిజనులు అన్నారు. వారిని నమ్ముకొని వుండేవారు హరిజనులు. ఎవరు దైన్యులుగా వుంటారో, ఎవరు తక్కువ స్థితిలో వుంటారో, ఎవరు ఆర్థికంగా వెనుకబడినవారు వుంటారో వారు హరిజనులు. వారిని నమ్ముకొని ప్రపంచాన్ని ఎక్కువగా నమ్ముకోకుండా వుండేవారు హరిజనులు. హరిజన శబ్దమును స్వయంగా

నిగూహించి ఆయన చనిపోయినందుకు ఆయన అత్యశాంతికోసం దేవుని ప్రార్థన చేస్తున్నాను.

شری سلطان صلاح الدین اویسی (چارمینار)۔ مسٹر اسپیکر سر ۔ جو قرارداد تعزیت پیش کی گئی ہے میں اپنی اور اپنی پارٹی کی طرف سے اسکی پوری تائید کرتا ہوں۔ ایک ایسے طبقہ کا فرد جسکو سیکڑوں برس سے کچلا گیا تھا آج جبکہ ہم سب سے جدا ہو گیا ہے جیسا کہ ایک آنریبل ممبر نے کہا کہ وہ جس عالم میں ہم سے جدا ہوئے ہیں اسکا لحاظ کرتے ہوئے انکے پساندوں کی مدد کرنی چاہئے ۔ جس نے ساری عمر کچلی ہزنی حالت میں بسر کی ۔ اس ہندوستان کی سر زمین پر جو کوئی کچلے ہوئے لوگ ہیں انکی مدد کی جارہی ہو تو اسکی تائید کرنی چاہئے ۔ میں انکے پساندوں کے ساتھ ہمدردی کا اظہار کرتا ہوں ۔

Mr. Deputy Speaker :—I fully associate myself with the condolence motion moved by the Chief Minister and the sentiments expressed by members on the demise of Sri Mutyala Pothuraju. I did not have the opportunity of knowing him intimately. I have seen him in the House while he was a member of this august body. Yet I know now that he has lived a very good life and set an example to others. As a true Congress worker he has no doubt devoted himself to the uplift of the masses all these years. Such a person was really very valuable to our country. Let us all pray that his soul should rest in peace.

The question is :

“That this House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri Mutyala Pothuraju, a former member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family.”

The resolution was adopted NEM CON all members standing in silence for a minute.

MOTION .

re :—NO-CONFIDENCE IN THE COUNCIL OF MINISTERS.

శ్రీ వి. కూర్మయ్య :— అభ్యంతరం. చాలమంది అప్రోజిషన్ మెంబర్లు prohibition scrape చేసినట్లు తెలుసుకుంటే దానిలో వచ్చే ఆదాయం ప్రభుత్వానికి ఎక్కువ ఉపయోగపడుతుంది, land revenue తొలగించడానికి వీలుగా వుంటుంది, prohibition ను అమలుపరచడం కేదు. ఉద్యోగస్థులు చాల అవినీతిగా ఉన్నారు అని చెప్పి అప్రోజిషన్ చేస్తూ ప్రభుత్వం దీనిలో fail అయిందని చెబుతున్నారు. అయితే prohibition ఎప్పుడు పెట్టామో, ఎందుకు పెట్టామో చాలమంది మెంబర్లకు తెలుసు. Prohibition వల్లనే మహాత్మా గాంధీగారి నాయకత్వం క్రింద మాబోటి హిందూదేశము దెబ్బలు తిని కైలులోకి వెళ్ళాము. దేశంలో ముఖ్యంగా బీదవాళ్ళ గ్రామాల్లో పట్టణాల్లో ఎక్కువగా త్రాగునీరు, త్రాగిన మత్తువల్ల వల్లి. ఖాత్య

అనే బేధము లేకుండా కుటుంబాలను అవమానం చేస్తున్నారు అనే భావంతో, దీనివల్ల దేశంలో చాల అరాజకాలు, murders జరుగుతున్నాయి అనే భావంతో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలు వచ్చిన తరువాత prohibition పెట్టారు. అయితే దీనిని అమలుపరిచే బాధ్యత ఉద్యోగస్థులపైన వున్నది. గవర్నమెంటును మనం దూషిస్తూ వుంటాము. మంత్రులు ఎంతమంది వున్నారు, పోలీసువాళ్లు ఎంతమంది వున్నారు? ఒక స్టేషన్ కు ఏదెనిమిదిమంది పోలీసులు వుంటారు. ఆ station కు ప్రజలు దాదాపు 70 వేలమంది ఉంటారు Prohibition success చేయాలంటే ప్రతి కాంగ్రెస్ M.L.A., కాంగ్రెసు స్ట్రక్ట్, కమ్యూనిస్టులు, ప్రతివాళ్ళు పోలీసుగా వుండి జరుగుతున్న దుర్మార్గాలను అణచడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. మనం ప్రయత్నం చేయడానికి బదులుగా అవతలి ఎవరైనా దొంగసారాయి కాదుతూ వుంటే ఉద్యోగస్థులు లంచాలు తీసుకొని వాళ్లను allow చేస్తూ ఊరుకోవడం అంటే మనం చాల పాపం చేస్తున్నాము అని అనుకోవాలి. మనం ఇక్కడ ప్రతినిధులుగా వున్నాము. ప్రతి voter తరపున మనం బాధ్యత వహించినప్పుడు ఆ voter కు అవకారం జరుగుతున్న పనులు, ప్రజలకు అవకారం జరుగుతున్న పనులు, లేక ఉద్యోగస్థులుగాని, యితరులుగాని illicit సారాయి చేసి డబ్బు సంపాదించిన వాళ్లను పట్టించే బాధ్యత మనపైన వున్నది. దేశంలో ప్రజలలో ధైర్యం లేకపోవడానికి కారణం—మనకెందుకు గవర్నమెంటు వున్నది, పోలీసులు వున్నారు, Prohibition Officers వున్నారు వాళ్ళు పట్టుకుంటారు అని. వాళ్ళు ఎంతమందిని పట్టుకోగలరు? మన సొసైటీలో character లేదు. మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ప్రజలందరికీ national character వున్నట్లయితే ఈవిధంగా విమర్శలు రావు. Opposition వారు ఇష్టంవచ్చిన విధంగా ప్రభుత్వంయందు తప్పు వున్నా లేకపోయినా ఊరికే ప్రచారంకొరకు చేస్తున్న ఈరకమైన cheap విమర్శనలు, character వున్నట్లైతే, పోవడానికి తావు వుంటుంది. Corruption విషయంలో, ఆహారం విషయంలో చాల చిక్కులు వున్నమాట వాస్తవమే. ఒకటిమాత్రం ప్రభుత్వానికి నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఆహారంలోటు మాత్రం వుండకూడదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కృష్ణా, గోదావరి జిల్లాలలో ఈ రోజులలో కూడా నిలబడి వాళ్ళు ఆహారం సంపాదించుకుంటున్నారు అంటే బహుశః అది మన తెలివితక్కువతనమేమో? మన రాష్ట్రంలోని ఆహారం అంతా యితర రాష్ట్రాలకు పంపించి ఆ రాష్ట్రాలలో వాళ్ళకు supply చేయడం, యిక్కడ మనకు లేకుండా పోవడం జరుగుతోంది. మన రాష్ట్రానికి ఎంత కావాలో అంత మిగుల్చుకొని మిగిలిందే యితర రాష్ట్రాలకు పంపించినట్లయితే ధరలుకూడ అదుపులోకి వస్తాయి. ఈ మధ్య నేను ఢిల్లీ, కలకత్తా వెళ్ళినప్పుడు చూచాను—అక్కడ కిలో బియ్యం 93 పైసలవాకా వున్నది. మనకు ఇక్కడ ఎంత బ్లాక్ మార్కెట్ లో కొనుక్కున్నా 100 పైసలవాకా వున్నది. ఆహారం విషయంలో కొరత కలుగజేసేది మన రైతులు, మన millers మనవాళ్లే. ఇదంతా సరైన దోవలోకి తీసుకురావాలంటే, ప్రతి M.L.A., ప్రతి worker దీక్ష వహించి ఈ దేశంలో corruption మాన్పేద్దాము, మానిపిద్దాము, black-market ను మానిపిద్దాము అని దీక్ష పూని ప్రయత్నం చేయాలి. గవర్నమెంటు చేయాలి అంటే ఏ గవర్నమెంటూ చేయలేదు అని నేను

చెపుతున్నాను. సొసైటీలో స్వార్థంపూని, అందరు కబ్బు సంపాదించుకొని, వానిని exploit చేసి మనం బ్రతకాలనే సిద్ధాంతాలు వున్నంతకాలం మనం ప్రభుత్వాన్ని అనినా లాభంలేదు, ఆఖరికి దేవుడిని దూషించినా లాభంలేదు. అందుచేత మన మందరము వని చేయాలి. తప్పులు వున్నప్పుడు ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించవలసిందే. Opposition వారు చేసిన విమర్శనలు చూస్తే నిజంగా అవి పాయింట్లే. ఎందుకు చేస్తారు? పెద్ద పెద్ద నాయకులు, ఒకప్పుడు మంత్రులు చేసినవారు, ఒకప్పుడు కాంగ్రెస్ కమిటీలో ముఖ్యమైన స్థానాలు ఆక్రమణ చేసినవారు కూడా cheap గా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాన్ని విమర్శ చేస్తున్నారు. దానికి కారణం పదవీ వ్యామోహం. కాంగ్రెసువారు చేయనీయండి, opposition వారు చేయనీయండి, ఎవరై నాసరే ప్రభుత్వాన్ని పడగొట్టాలని అనుకొన్నప్పుడు వాళ్ల పదవీ వ్యామోహంతో వాళ్లు రావాలని చేస్తున్నారు. మధ్యప్రదేశ్ లో జరిగినదేమోగాని ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మాత్రం అది జరగదు. బాగా జ్ఞాపకం పెట్టుకోండి. మధ్యప్రదేశ్ లో పద్మలు వేరు, యిక్కడ పద్మలు వేరు. ఆంధ్రులు చాల నీతిగలవాళ్ళు. ఉత్సాహంగా వుండి ఎప్పుడూ మాట్లాడుతూ వుంటారు, emotional people. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ఏ పార్టీలో వున్నవారు ఆ పార్టీలో వుంటారు. Independent గా వచ్చినవారు అటు యిటు కలవచ్చు. ఈ సావకాశం నాకు యిచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను.

డాక్టర్ టి. యన్. మూర్తి:—అవ్వడా, నేను యీ అవిశ్వాస తీర్మానాన్ని వ్యతిరేకిస్తున్నాను. అయితే నేను ఎందుకు వ్యతిరేకించవలసినదనిదనే దానికి సంబంధించి కొన్ని విషయాలతమముందు మనవిజేయదలచుకున్నాను.

గత జనరల్ ఎన్నికల తరువాత దేశంలో ఒక విధమైన, విచిత్రమైన వాతావరణం ఏర్పడింది. 20 సంవత్సరాలుగా అవిచ్ఛిన్నంగా పరిపాలన చేసిన కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం అనేక రాష్ట్రాలలో పడిపోయి వ్యతిరేకపక్షాల ప్రభుత్వాలు ఏర్పాటుచేసే పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. ఎలక్షన్లు అయిన తరువాత మనమంతా అనుకున్నాం—మన దేశంలో డెమోక్రసీ సుస్థిరంగా ఏర్పడుతుంది, ప్రజలు విచక్షణ చూపించారు, వారికి యిష్టంవున్న వారిని ఎన్నుకున్నారు, వీర పూజలు మానివేసి, పాలసీస్ ను అర్థంచేసుకుని వోట్లు వేసి తమకు యిష్టమైన పార్టీలను గెలిపించుకున్నారు అని మనమంతా సంతోషించాము. నగిన కారణాలు వుండడంవల్లనే కాంగ్రెసు పార్టీకి వ్యతిరేకంగా ప్రజలు తీర్పు యిచ్చారని కూడా మనం గ్రహించాము. ఈ 20 సంవత్సరాలలోనూ కాంగ్రెసు పార్టీలో అనేక మైన అవకతవకలు రావడమనేది ప్రజలు గ్రహించారు. మనమందరం గ్రహించాము కాంగ్రెసు అనే సంస్థ మొట్టమొదట చెప్పినటువంటి సిద్ధాంతాలను మరచిపోయి నెమ్మది నెమ్మదిగా చివరికి ఒక గూడు పుతాణిగా తయారు అయిన పరిస్థితి వచ్చినప్పుడు ప్రజలు వారికి బుద్ధిచెప్పడానికిగాను యీ విధంగా వోట్లు వేసి వోడించారని కూడా మనమంతా అనుకోవడం జరిగింది. నిజమే. దేశానికి స్వాతంత్ర్యం సంపాదించి పెట్టింది తామేనా? కాంగ్రెసువారు అంటూవుంటారు.

అయితే ఒక విషయం మాత్రం మరచిపోతున్నారు. స్వాతంత్ర్యం రాకముందు కాంగ్రెసు ఒక బ్లండర్ బస్ ఆర్గనైజేషన్. ఇప్పుడు పి. యస్. పి. అని చెప్పుకునేవారు, స్వతంత్ర పార్టీ అని చెప్పుకునేవారు, ఇప్పుడు యస్. యస్. పి. అని చెప్పుకునేవారు, ఇప్పుడు కమ్యూనిస్టులమని చెప్పుకునేవారు ఆ రోజున కాంగ్రెసులో వుండి దేశ స్వాతంత్ర్యం కొరకు పాటుపడినవారే. ఆ విషయం మాత్రం మీరు మరచిపోకూడదు. ఆ రోజు స్వాతంత్ర్య సంపాదనలో వీరంగా కూడా భాగపాటుములే. అందువలన, స్వాతంత్ర్య సంపాదన అనేది ఏ ఒకరి సొత్తుగానూ భావించకూడదని నేను మనవిజేస్తున్నాను. అయితే గాంధీమహాత్ముడుగాని, జవహర్లాల్ నెహ్రూగాని దేశంలో కాంగ్రెసు ద్వారా అభ్యుదయం సాధించడానికి ముందుకు దూకినప్పుడు అప్పుడు ఏర్పాటు చేసిన ఆ స్ట్రక్చర్ మార్పులలో కొన్ని భేదాలపలన దానిలో కొంతమంది గుత్తేదార్లు, పెద్ద పెద్ద భూస్వాములుచేరి, దానిలోవున్న ఆశయాలు కుయిచ్చిన ట్యూన్ మూలంగా దానిలోనే ఒక ముసలం బయటదేశీ, ఒక అంతర్భుద్ధం రావడంవలన కాంగ్రెసుకు వతనం ప్రారంభమైంది. కాంగ్రెసుపార్టీ ముందును గురించి ఆలోచించడం మానివేసింది. ప్లాట్ ఫార్మ్ అయిపోయింది. జవహర్లాల్ నెహ్రూ ఘోషించిన దైనమిజం దానిలో పూర్తిగా చచ్చిపోయింది. ఆ తరువాతనే కాంగ్రెసు పార్టీలో ఓడదళ వచ్చింది. దాని తరువాతనే నెమ్మది నెమ్మదిగాక్రిందికి దిగజారిపోవడం ప్రారంభించింది. జగ్గరీ ఆఫ్ వర్క్సు ఎక్కువైనవి. సోషలిజం అనేదానిని సోషలిస్టిక్ పాట్రన్ ఆఫ్ సొసైటీ అనీ, డెమోక్రటిక్ సోషలిజం అనీ నెమ్మది నెమ్మదిగా జగ్గరీ ఆఫ్ వర్క్సులోకి వెళ్ళిపోవడం జరిగింది. అదే విధంగా నేషనలైజేషన్ ఆఫ్ బ్యాంకు అని తీర్మానం చేస్తే, దానిని సోషల్ కంట్రోల్ ఆఫ్ బ్యాంకు అని యీ విధంగా వర్క్సు జగ్గరీలో పడ్డారు. ఆ విధంగా కాంగ్రెసు డెబిలిటీస్ దని తమకు తెలుసు. ఈ లోపల కరప్షన్ బాగా పెరిగింది. కరప్షన్ గురించి మిత్రులు చాలా మంది చెప్పారు. అది ఒక నేషనల్ డిసీజ్ గా బయలు దేరినది. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధంతరువాత అసలు ప్రపంచమే నైతికంగా వతనం కావడం ప్రారంభించిన పరిస్థితిలో యీ దేశం యింకాస్త ముందడుగువేసి కరప్షన్ పూర్తిగా కౌగిలించుకునే స్థితి వచ్చింది. దానిలో కాంగ్రెసుకు మేజర్ పేర్ లేదని చెప్పడానికి వీలులేదు. అయితే, యింకా కొద్దో గోప్పో ప్రిన్సిపుల్స్ కొరకు పాటుపడుతున్నామని చెబుతున్నారు. అది ఏ మాత్రమైనా అచరణలోకి వస్తే సంకోపించివుండేవారము. అయితే, యీ పరిస్థితులలో ఎన్నికలు జరగడం, కొత్త ప్రభుత్వాలు ఏర్పాటు కావడం జరిగింది. ఈ కొత్త ప్రభుత్వాల నుండి అనేకమైన మంచి పనులు వస్తాయని ప్రజలు ఆశ పడ్డారు. ఈ మిశ్రమ ప్రభుత్వాలు ఏర్పడి, ఒక కామన్ ప్రోగ్రాం పెట్టుకుని నడిపిస్తామని చెప్పినప్పుడు కాంగ్రెసు కంటే వీరు ఎక్కువగా చేస్తారనే ఆశ ప్రజలలో కలిగింది. కాని వారి యొక్క తీరుచూస్తే, రోజు రోజుకూ అందులో వస్తున్న కొట్లాటలు చూస్తే, వాటి ఇన్ ఫ్లెబిలిటీని చూస్తే ఒక ప్రక్కన దేశంలో కరువుకాటకాలు, మరొకప్రక్క పాకిస్తాన్, చైనాలు అప్పుడే దాడులు ప్రారంభించడం చూస్తే యిది చిలికి చిలికి గాలివాన కాకతప్పదని అనుకోక

తప్పుదు—యిటువంటి పరిస్థితులలో దేశంలో కూడా యీ ధోరణుల వలన ఇన్ స్టేబిలిటీ క్రియేట్ అవుతుందేమోనని కొంతమంది భయపడేవారు వున్నారు. అందులో నేను కూడా ఒకడిని. డెమోక్రసీ అనేపదాన్ని మనమంతా ఉపయోగిస్తున్నాం. అయితే యీ పదానికి కొంత ట్విస్ట్ ఇచ్చి యీ మిశ్రమ ప్రభుత్వాలు డెమోక్రసీని నడిపించే పద్ధతులు అవలంబిస్తున్నాయా? అనే అనుమానం కలుగుతున్నది. లేకపోతే, మంత్రులు వెల్లి ఘెరావోలు చేయడమేమిటి? ఇది ఒక విచిత్రమైన పరిణామం. మంత్రులు, పరిపాలన చేయవలసినవారు, లా అండ్ ఆర్డర్ మెయిన్ తెయిన్ చేయవలసినవారు, బాధ్యతాయుతమైన వారు, దేశంలో స్టేబిలిటీని క్రియేట్ చేయవలసినటువంటివారు, వారే స్వయంగా వెళ్లి ఘెరావోలు చేయటం ప్రారంభిస్తే యింక యీ రాజ్యానికి శాంక్టిటీ ఏమిటి? రాజ్యాంగానికి శాంక్టిటీ ఏమిటి? అని మాబోటి ఛాందసులకు సందేహం కలగడంలో కొంత ఆధారం వుందని చెబుతున్నాను. డెమోక్రసీ, డెమోక్రసీ అని మేము కూడా అంటున్నాము, అందరూ అంటున్నారు. డెమోక్రసీ అంటే, ఏమిటో నేను చదువుకుని ఆర్థం చేసుకున్నదానికి యిప్పుడు జరుగుతున్నదానికి కొంత వ్యతిరేకం కనబడుతున్నదనడంలో సందేహ మేమీ లేదు. ఇప్పుడు కాంగ్రెసు పార్టీకి కూడా అదే అవస్థవచ్చింది. కాంగ్రెసు పార్టీకి ఒక ఆశయంలేదు. తమస్వంత ప్రయోజనాలకొరకు దానిలో చేరినవారు వున్నారు. అదేవిధంగా యిప్పుడు ఏర్పడిన మిశ్రమ ప్రభుత్వాలలో కూడా ఒకరు నార్తుపోల్ అభిప్రాయాలతోను, మరొకరు సౌత్ పోల్ అభిప్రాయాలతోను వుంటే ఎట్లా కుదురుతుంది? ఇప్పుడు యిక్కడ ఉపన్యాసాలే తీసుకోండి—ఒకరు ప్లానింగ్ ను స్క్వాగ్ చేయమన్నారు. మరొకరు ప్లానింగ్ సరిగా నడవడం లేదన్నారు. నిజమే. నేను ప్లానింగ్ ను సపోర్ట్ చేస్తున్నాను, వారితో ఏకీభవిస్తాను. ప్లానింగ్ సరిగా అమలుకాకపోతే, లోపాలు జరుగుతూ వుంటే వారికి చెప్పి తీర్చిదిద్దే పరిస్థితి లేకపోతే అది వేరే సంగతి. అసలు ప్లానే అవసరంలేదు, అసలు కంట్రోల్స్ అవసరంలేదు; లేకపోతే కంట్రోల్స్ సరిగా లేకపోతే డిస్ట్రిబ్యూషన్ మెషినరీ చెడిపోతుంది, అనే సిద్ధాంతాలతో ఏకీభవించలేము. ఇప్పుడు యు. పి. లో జరిగే పద్ధతులు చూడండి. ప్రోక్యూర్ మెంటు తప్పుకుండా జరిగితిరా అని కమ్యూనిస్టుపార్టీ అంటుంటే పనికిరాదని జనసంఘంవారు అంటూవుంటే యీ రెంటి మధ్యన పొంతన ఎట్లా కుదురుతుంది? లేకపోతే, మేము రాజీనామా చేస్తామంటే మేము రాజీనామా చేస్తామని బెదిరింపులోకి దిగుతూవుంటే యింక ప్రభుత్వం ఏవిధంగా నడుస్తుంది? అది మాత్రం జ్ఞాపకం పెట్టుకోవలసివుంది. లేకపోతే ఫ్రాన్స్ లో ఫిఫ్త్ రిపబ్లిక్ ముందు ఏర్పడిన పరిస్థితులు యిక్కడ కూడా ఏర్పడి, మనమంతా, అన్ని పార్టీలూ ఏ డెమోక్రసీ అని స్వేర్ చేస్తున్నారో ఆ డెమోక్రసీకి ఏమి గతి వడుతుంది? అనేదికూడా ఆలోచించాలని చెబుతున్నాను. ఈ దేశం ఎప్పుటికైనా శాంతి సౌభాగ్యాలతో విలసిల్లాలంటే స్టేబిలిటీ చాలా అవసరం, స్టేబిలిటీ గవర్నమెంటు వుండాలి. ఇప్పుడది లోపంగా వున్నదని అనుకుంటున్నాను. గవర్నమెంటు బండ్ అనడం చాలా శోచనీయమైన పరిస్థితి, గవర్నమెంటు తరపునుంచి బండ్. ఎవరివైన? మనం చేయలేని పనిని

ఎవరో చేయలేదని ఒక స్కెచ్ గోట్ ను వెతికి వారిపై దండయాత్రకొరకు గవర్నమెంటు బంద్ లు ఏర్పాటు చేయడం ప్రారంభిస్తే ఇతరులకు మంచి ఏదో నేర్పవలసినవారు, యిటువంటి వాటికి దిగజారితే యింక ఏమి చేయాలి? కాన్స్టిట్యూషనల్ ప్రాసెస్ కు వేరే బ్రయల్ లేదా? కాన్స్టిట్యూషనల్ ప్రాసెస్ పై మనం విసిగెత్తిపోయామా? మనం ఫ్రస్ట్రేట్ అయిపోయామా? అదే నిజమైతే యింక యీ దేశానికి డిక్టేటర్ పిచ్ తప్ప మరొక గత్యంతరం లేదని గట్టిగా చెప్పండి. నాకు అభ్యంతరం లేదు. ఆ మాట అంటే ప్రజల ముందు ఏమవుతుందోనని రానినీ, ఆ పదాన్ని, ఉచ్చరించక దానికి దారితి సే పరిస్థితులు క్రియేట్ చేస్తూ డెమోక్రసీ డెమోక్రసీ అని అనడం మాత్రం అది వారికనుంచి వచ్చేదేగాని, హృదయంలో ఏ మాత్రం కూడా లేదని చెప్పడానికి నేను సాహసిస్తున్నాను. డెమోక్రసీపై నమ్మకం వుంటే కాన్స్టిట్యూషనల్ ప్రాసెస్ కు వేరే విధమైన బ్రయల్ యివ్వాలి. అది లేకుండా, ప్రతి రోజూ ఒక వైపున నక్సల్ బారి క్రియేట్ చేస్తూ, మరొక వైపున డెమోక్రసీ డెమోక్రసీ అని వెనకనుంచి జపం చేస్తే ఎవరు నమ్ముతారు? ఈ విషయం కొంచెం మనస్సులో పెట్టుకోవాలి. వారు కాదని ప్రజలు ఎందుకు వోట్లు వీరికి వేశారు? వారికంటే సత్ప్రభుత్వాన్ని వీరు ఏర్పాటు చేస్తారేమోనని. అంత కంటే అరాచకమైన పరిస్థితులు క్రియేట్ చేయమని కాదు. మోటుశాస్త్రం చెప్పిట్లుగా, తెలియని కొత్త మొగుడికంటే తెలిసిన పాత మొగుడే మేలు అన్నట్లుగా అవుతుంది. ఈమధ్య నేను లాటిన్ అమెరికా—సౌత్ అమెరికా—ను గురించి ఒక పుస్తకంలో ఒక స్టోరీ చదివాను. అపోక్రొఫిక్ అనుకోండి. సౌత్ అమెరికాలో రోజూ రోజూ కూడా డిక్టేటర్స్ మారుతూ వుంటారు. ఒక డిక్టేటర్ వున్నప్పుడు—వారిని కొంతమంది బాండిట్స్ అంటూవుంటారు, వీరు మాత్రం తాము దేశభక్తులమని చెబుతూవుంటారు—వీరు రోజూ యుద్ధం ప్రారంభించి బీదతనం నిర్మూలం చేయాలి, దుర్మార్గులు డబ్బుతా తీసికెళ్ళి స్విస్ బ్యాంకులలో వేసుకుంటున్నారు, బీదతనం నిర్మూలం చేయాలని పెద్ద యుద్ధం చేశారు. చేసిన తరువాత, రివల్యూషను తెచ్చారు; వారి నాయకుడు డిక్టేటరు అయ్యారు. అయిన తరువాత, ఆ డిక్టేటరు కొడుకు వాహ్యోకి వెడుతూవుంటే పైసా, పైసా అని అడుగుతూ యిద్దరు ముష్టివాళ్ళు కనిపించారట. అప్పుడు అతను ప్రక్కకు తిరిగి, మనం రాజ్యం చేస్తే ముష్టివారు వుండరని చెప్పాముకదా, మన రాజ్యం వచ్చిన తరువాత కూడ ముష్టివాళ్ళు పైసా, పైసా అని అడుగుతున్నారు ఏమిటి అని అడిగితే ఆ ప్రక్కన వున్న ఎయిడ్. డి. కాంప్, పిచ్చివాడా, మనం రాజ్యం చేసేది వారికోసం కాదు, అటువంటి పైసా, పైసా అని అడుగుకునే స్థితినుంచి మనం కూడ కొన్నాళ్ళు డబ్బు సంపాదించుకుందామని రాజ్యం చేస్తున్నాము కాని అందుకోసమే బీద ప్రజలు, బీద ప్రజలు అన్నాము కాని, నిజంగా వారిని ఉద్ధరించడం కోసం రాజ్యం పెట్టలేదు. ఇటువంటి పిచ్చి పిచ్చి అభిప్రాయాలు పెట్టుకోకు అని వున్న ఒక హిపాక్రిటిక్ స్టోరీ నేను చదివాను. ఈ మార్పులు చూస్తుంటే ఒకటిపోయి యింకొకటి వచ్చేలోపల, ఇదిపోయి ఇంకెంత ప్రమాదమైన పరిస్థితి వస్తుందోననే పరిస్థితులు సృష్టించే వాతావరణం తగ్గించక

పోతే మనం కాంగ్రెసువారిని పడగొట్టి కొత్తగా పెట్టే ప్రభుత్వం ఇంతకంటే సుస్థిరమైనది. దేశాన్ని నిత్యకల్యాణం, వచ్చుతోరణంలా చేయగలిగినది — అటువంటి ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పరుస్తామనే నమ్మకం ప్రజలలో కలగడం కష్టమని మనవి చేస్తున్నాను. దేశంలో కరష్టను పెరిగిపోతోంది, నిజమే. పేషరులో ఒక చిన్న విషయం చదివాము. మధ్యప్రదేశ్ లో ఒక మంత్రిగారికి ఒక ట్రయిల్ ఆఫ్ పెట్టుకుంటూ దానిక్రింద ఒక రూపాయి పెట్టి యిచ్చాడట. ఇది ఇండియన్ ఎక్స్ ప్రెస్ లో వచ్చింది. ఇట్లా ఎందుకు రూపాయి పెట్టావు అంటే అతను నా దగ్గర ఇంకొక అర్థరూపాయి మాత్రం వుంది. అంతకంటే ఇచ్చుకోలేను అన్నాడట. ఎందుకోసం యిస్తున్నావు అంటే ప్రభుత్వానికి లంచం పెడితేగాని ఏ పని జరగదని చెప్పారు అన్నాడట. ఈ విధమైన వాతావరణం దేశంలో బయలుదేరింది. కరష్టను ప్రభుత్వాలలో నరసరాలకు పట్టిందనే భావం ఏర్పడింది. ఎవరు కరష్టు, ఎవరు కరష్టు కాదు అనడంకంటే, కరష్టనుతో తప్ప ఏ పని జరగదనే విషయం దేశంలో, ప్రతి మనిషిలోను నరసరాల పాకిపోయిన విషయం జ్ఞప్తియందు వుంచుకోవలసిన అవసరం వుంది. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి ప్రభుత్వంలో లోపాలు లేవని నేను చెప్పడం లేదు. ఇప్పటికి 18 మంది మంత్రులు వున్నారు మనకు. ఇంకా పెంచుతారని వింటున్నాము. ఎందుకోసం పెంచుతున్నట్లో నాకు తెలియదు. ఈ వరపడి ఎవరు పెట్టారో. మిశ్రమ ప్రభుత్వాలు వెర్రి వెర్రిగా పెంచాయి, దానిని చూచి కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలవారు యిమిటేట్ చేస్తున్నారు. ఉన్న వారిలో 3/4 వంతుమంది మంత్రులే అయితే... మిశ్రులు పావీరెడ్డిగారు ఒక పార్టు స్టోరీ జిప్సి కి తెచ్చారు. ఆ మధ్య జరిగింది. లెన్యూటాన్ అనేవారు వ్రాశారు. చైనాలో ఒక పెద్దమనిషికి నలుగురు కొడుకులు వుండే వారట, ఒకరు బాగా చదువుకొని ఇంజనీరు అయ్యాడట, రెండవవాడు డాక్టరు అయ్యాడట, మూడవవాడు అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసరు అయ్యాడు. ఒక పిల్లవాడు మాత్రం అంత బైట్ గా లేకపోతే అయ్యో నాకొడుకు ఏమైపోతాడో అని భయపడుతూ వుంటే — అతను మంత్రి అయి కూర్చున్నాడట. మంత్రి అవ్వవలసినవారికి క్వాలిఫికేషను అక్కరలేదనే అభిప్రాయం చిత్రీకరిస్తూ ఆయన యీ కథ వ్రాశారు. కాబినెట్స్ యీ విధంగా ఎక్స్ పాన్షన్స్ చేస్తూపోతే ఇది కూడ ఒక విధమైన కరష్టను క్రిందకే సస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఎప్పటికో ఒకప్పటికి ఒక లైన్ డ్రా చేయాలి, ఎప్పటికైనా ఒక ప్రిన్సిపుల్ మీద నిలబడి, కష్టపడి చేస్తాననే పద్ధతి వుండాలి. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి ఇంచుగిటి మీద నాకు సంపూర్ణమైన విశ్వాసం వున్నది. వెనుక మదరాసులో హిందీవిషయమై ఆందోళన జరిగినప్పుడు నేషనల్ ఇంచుగిటికి ఏ విధమైన ముప్పు వచ్చినప్పటికీ, నేను గట్టిగా నిలబడతాను అని వారిచ్చిన స్టేటుమెంటువచ్చింది. అప్పటికి నేనింకా లెజిస్లేటరును కాదు. అప్పుడు నేను వారికి మీరు చెప్పిన భావాలకు నేను భారత పౌరుల తరపున కృతజ్ఞత తెలుపుతున్నాను అని ఒక ఉత్తరం వ్రాశాను. ఆ తరువాత ఆంధ్రదేశంలో వచ్చిన సమస్యలతో సెంట్రల్ యుద్ధం చేసి మనకు రావలసినవి సాధించడానికి ప్రయత్నం చేసిన విషయం వుంది. నేను అప్పటికి కూడ సభ్యుడుగా రాలేదు. అప్పుడు కూడ ఆంధ్రుల తరపున కృతజ్ఞతలు అర్పించుకుంటున్నాను

అని వారికి ఒక ఉత్తరం వ్రాశాను. రెండు మూడు నెలల క్రిందట వారు నాతో మాట్లాడుతూ కాంగ్రెసు బాగువడాలంటే — ఒక సోషియో-ఇకనమిక్ ప్రోగ్రాం తీసుకుని ముందుకు వెళ్ళకపోతే 5 సం. ల తరువాత కాంగ్రెసు ఎట్లా వుంటుందో చెప్పలేని పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది అన్నారు. నిజమే ఈ ప్రభుత్వంలో మార్పులు చేసి అవసరమైన వద్దతులతో అటూ, ఇటూ పోకుండా ఎవరినో సంతృప్తి పరచడం కోసం రోజు రోజుకూ ఎక్స్‌పాన్షన్ చేసుకుంటూ పోకుండా మంత్రివరని వస్తే ఏదో జరుగుతుందనే పరిస్థితి నుంచి తప్పించి, మంత్రివరని కాకుండా కూడ జనానికి సేవచేసే మార్గాలున్నాయని వారి పార్టీ వారికి బోధించి యీ రాష్ట్రాన్ని ముందుకు తీసుకు వెళ్ళగలిగిన శక్తి, ధీశక్తి, ప్రజ్ఞ బ్రహ్మానందరెడ్డి గారి దగ్గర వున్నాయని ఒప్పుకుంటూ నేను యీ అవిశ్వాస తీర్మానాన్ని వ్యతిరేకిస్తున్నానని మళ్ళా మనవి చేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ (చేవేళ్ల):— అదృష్టా, ఈనాడు యీ ప్రభుత్వం పట్ల విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానం తేవడం సకాలంలో తీసుకున్న సముచిత చర్యయని నేను భావిస్తున్నాను. ఆరుమాసాలే అయినప్పటికీ యీ ప్రభుత్వం అధికారంలో వుండే అర్హతను, స్థాిమతను కోల్పోయిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం పట్ల వాభార్జన్ ప్రధానంగా మూడు వున్నాయి. This Government is unwise in its policies. ఎకనామిక్ పాలసీ, ఫుడ్ పాలసీ, స్టానింగ్ పాలసీ— ఏది తీసుకున్నప్పటికీకూడ దానిలో విజ్ఞత లేదు. This Government is corrupt and selfish and devoid of any character. It is most undemocratic in all its ways and means. ఈ విషయాలు చెప్పేముందు యింకొక విషయం తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. నిన్నటినుంచి యిక్కడ ప్రసంగాల ధోరణి చూస్తే అధికారపక్షంవారు తమను సమర్థించుకోడమే కాకుండా ప్రతిపక్షనాయకులను విమర్శించే పద్ధతిచూస్తే వారు లచ్చన్న గారిమీద విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం అనుకుంటున్నారేమో నాకు అర్థంకావటం లేదు. ప్రభుత్వాన్ని వారు సమర్థించుకోవడంలో అర్థంలేదు. ప్రభుత్వ చర్యలను పొగిడేవిధానం, సమర్థించేపద్ధతి చూస్తే అసలు బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి మంత్రివర్గానికి ఆ పక్షంనుంచే ప్రమాదం వున్నట్లు కనిపిస్తుంది. దుర్యోధనుడు, రావణాసురుడు-వారితో పోల్చవచ్చునని నిన్న ఒకరు చెప్పారు. దుర్యోధనుడు పతనం అయిపోయినది కేవలం అనుయాయుల దుస్సలహావల్లనే బ్రహ్మాండంగా పొగిడితే దుర్యోధనుడు వాటిని నమ్మి పతనమైన పరిస్థితి యీనాడు యీ ప్రభుత్వానికి వచ్చేటట్లు వుంది. మధ్యప్రదేశ్ లోవలె యిక్కడ జరగదని చాలామంది చెప్పారు. పుచ్చకాయల దొంగ అంటే బజాలు తడుముకున్నట్లు వుంది. వారే చెప్పుకుంటున్నారంటే, బహుళః వారిలోనే ఆ పుర్వేశముందని మనవి చేస్తున్నాను. రావణాసురుడు ఎంత ప్రజ్ఞావంతుడు, రాజనీతి కోవిదుడు అయినప్పటికీ, పార్థముకోసం పని చేస్తుంటే ఆయన సోదరులుకూడ బయటకుపోతే, ఆయన పతనమైన విషయం తెలుసు అటువంటి విభీషణులు, వారి సోదరులుగా వున్నవారు కొందరు ఇటువంటి అదే వారి పతనానికి దారితీస్తుంది. ఇది మేము చెప్పనక్కరలేదు. మధ్యప్రదేశ్ లో జరిగినది మాకు సజంధించిరదికాదు, మా ఉద్దేశంకూడ అదికాదు. ఈ తీర్మానం

పెట్టడంలో ప్రభుత్వాన్ని దింపే ఉద్దేశం లేదని మొట్టమొదటనే అచ్చన్నగారు చెప్పారు. వారికి పట్టిన బూజుమాత్రం దులవడం, అది ప్రభుత్వానికి ఆరోగ్యకరం. మంచిదికూడ. వుడ్ పాలసీమీద మంత్రిగారు అనేకసార్లు స్టేటుమెంటు ఇచ్చారు. తమూ, ఆంధ్రప్రదేశ్‌ములో కంట్రోలు ఉందంటే ఏడవలో, నవ్వలో అర్థం కావడంలేదు. ఒక ప్రక్క సర్ప్లస్ స్టేటు అని చెబుతూ పై రాష్ట్రాలకు ఆహార ధాన్యాలు ఎగుమతి చేస్తారు. మన రాష్ట్రంలో, మాత్రం నిర్బంధాలు, యిబ్బందులు పెట్టి ఒక జిల్లానుంచి యింకొక జిల్లాకు పోకుండా చేయడంలో అర్థం ఉందా? నిజంగా సర్ప్లస్ స్టేటు అయితే యీ కంట్రోల్స్ ఎందుకు? శ్రీ కాకుళం జిల్లా, ఆదిలాబాదు జిల్లా, చిత్తూరు జిల్లా ఒక జిల్లానుంచి ఇంకొక జిల్లాకు తెచ్చుకోడానికి ఎందుకు అడ్డుపెట్టాలి? సెంట్రలు గవర్నమెంటు ప్రకంశిస్తుందని బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ధాన్యం సంపిస్తే అది సమర్థనీయంకాదు. మంచిది కాదు. ఇంట్లో ఆకలిమంటలు వుంటే వీధిలో వేపాలు వేసుకుని తిరిగినట్లువుంది. ఆంధ్ర దేశంలో ఆహారసమస్య కష్టంగా ఉందని ఒప్పుకుంటూ పై రాష్ట్రాలకు బియ్యం ఎగుమతి చేయడంలో అర్థంలేదు. ఇప్పుడు ఉన్న controls restrictions లో కూడా అర్థంలేదు. ఒక ప్రక్కడబ్బు లేదు అంటూ డబ్బుకోసం taxation తెలుస్తున్నారు. ప్రభుత్వంపని పన్నులువేయడం, డబ్బు పనులు చేయడమేనా; ఇంకా ఏమైనాఉన్నదా? మనకు less taxation కావాలి. సుప్రీం కోర్టు land revenue పనులుచేసినది ముందుగా ఇవ్వాలని చెబితే retrospective తో ఈ బిల్లు తెచ్చారంటే ఇది ఏదో బనవరాజీయంలా ఉన్నది. నేను ఈ తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. వి. కృష్ణారాజు :—అధ్యక్షా, ఈ నాడు సభలో ప్రవేశపెట్టబడి చర్చ జరుగుతున్న అవిశ్వాస తీర్మానాన్ని నేను వ్యతిరేకిస్తున్నాను. ఇంతవరకు ఈ చర్చలో అనేక మంది ప్రతిపక్ష సభ్యులు పాల్గొని తమ అభిప్రాయాలను ప్రస్తావించడం జరిగింది. వర్తమానంలో రాజ్యాంగ సౌష్ఠవాన్ని పరిపాలనా సౌష్ఠవాన్ని పాటించే ప్రజానీకం ఉన్నారనే విషయం ప్రతి పక్షం వారు గుర్తించాలి. 1947లో మనకు స్వరాజ్యం వచ్చిన తరువాత కాంగ్రెసు పార్టీ పరిపాలన దేశ వ్యాప్తంగా ఏర్పడి అన్ని రాష్ట్రాలలోను ప్రగాఢమైన విశ్వాసాన్ని ప్రజలలో కలిగించిన విషయం అందరికీ తెలిసినదే. రాష్ట్రమంతటా ప్రతి పల్లెసీమలోను ప్రతి పొరుడు రైతాంగానికి నీటి పారుదల సౌకర్యాలు, వైద్య సౌకర్యాలు, సాంకేతిక విద్యా సౌకర్యాలు కలిగించి ప్రభుత్వం ఎంతో సత్వరంగా సర్వతో ముఖంగా ఆర్థిక స్థోమత చేకూర్చాలని చేస్తున్న ప్రయత్నాన్ని ప్రజలు గుర్తిస్తూనే ఉన్నారు. అందుచేతనే పారంపర్య వేటి వరకు కాంగ్రెసు పరిపాలనలోనే ప్రజలుంటున్నది కూడా తెలిసినదే, ఈ అవిశ్వాస తీర్మానం బ్రహ్మానందరెడ్డి గారి మీదవా, కాంగ్రెసు సంస్థవైనా అంటే వ్యక్తిగతంగా వారి మీదనే కాక కాంగ్రెసు సంస్థమీద కూడా అనే విషయం ప్రతిపక్షంవారు మోచపగా చెప్పారు. ఎన్నికలకు పూర్వం బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ముఖ్య మంత్రిగా వున్నప్పుడు జరిగిన ఒక సంఘటన సభవారికి గుర్తుచేస్తాను. సంజీవ రెడ్డి పగర్ లో ఏడు భవనాల నిర్మాణం, allotment చేసిన సందర్భంలో మంత్రులు

కొందరు అందులో డబ్బు వెచ్చించినప్పటికీ పబ్లికేషన్ లేదనే technical point మీద ప్రతి పక్షంవారు ఆక్షేపించిన సందర్భంలో ఆ డబ్బు వడ్డీ లేకుండా తిరిగి ఇచ్చి వేయటకు బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు నిర్ణయం తీసుకోవడం, ఆ నిర్ణయాన్ని ప్రతిపక్షంలోని తెన్నేటి విశ్వనాథంగారు, పిల్లలమరి వెంకటేశ్వర్లు గారు, వారి లాల్ గోపాలకృష్ణయ్యగారు డెమాక్రసీ విరూపింపినారని బ్రహ్మానందరెడ్డి గారిపై అభినందించిన విషయం అందరికీ తెలిసినదే, సభావేదికపై ప్రతి పక్షంవారి అభి నందనలను పొందే సద్భాగ్యం బ్రహ్మానందరెడ్డిగారికి కలిగిందనేది చరిత్రలో చిర స్థాయిగా చెప్పుటనే విషయం. ప్రభుత్వం వస్తులు వేయడమనేది పరిపాలనా సౌష్టవానికేకదా, వస్తులు యివ్వకూడదనేది హాస్యాస్పదమైనమాట. అచ్చన్న గారి పార్టీ సిద్ధాంతం ఏమిటంటే ధనవంతులుగానే ఉండాలి; భూస్వాములు భూస్వాములుగానే ఉండాలి; ప్రభుత్వం మాత్రం ప్రజానీకానికి అన్నీ చేయాలి అంటారు. గ్రామాలలో వాడే ఒక సామెత గుర్తుకు వస్తున్నది. గాడెలో గింజలు గాడెలోనే పుండాలి; బిడ్డ మాత్రం గాగరకాయలా ఉండాలన్నట్లున్నది, ఈ మధ్యనే గౌరవనీయులైన రామలింగరాజుగారు కొత్త పేటలో కోనసీమలోని రాజోలు, కొత్తపేట, అమలాపురం తాలుకాలలోని రైతులను సభచేపి పన్నుల సమస్యను గురించి వారికి వివరించిన ఫలితంగా వస్తులు ద్వారా కార్యక్రమాలు జరగాలనేకదా అని రైతులందరు ఆ బాలిగోపాలం ఏకగ్రీవంగా తమ ఉత్సాహ పూరితమైన ఆమోదాన్ని వెల్లడించిన సంగతి పేపర్లలో పడేవుంటుంది. రైతులను ఎక్కువగా బాధ పెట్టాలనే ఉద్దేశమేకాదు. 1962 లో పాస్ అయిన బిల్లుపై సుప్రీం కోర్టు వారి తీర్పుననుసరించి సరిదిద్దుకొని శాస్త్రోక్తంగా ఉండాలని resettlement rates పై వస్తులు వేసారు. అప్పటికి ఇప్పటికీ ధరవరలు అయిరారు రేట్లు పొచ్చు అయినాయి. అందువల్ల ప్రతిపక్షం వారు చెప్పే వాదనలు సబబుగా లేవని మనవి చేస్తున్నాను. రేషన్‌కు సంగతి చెబుతుంటారు. ప్రభుత్వ విధానాన్ని పురస్కరించుకొని ధరవరలు నిర్ణీతమైనాయి, పెరిగాయి అంటే దానికి ప్రభుత్వం ఒక్కరే చేయగలిగిందేదు, నాలుగుకోట్ల జనాభా ఉన్న రాష్ట్రంలో వండించే రైతు, ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన యెల్లతాంగం, చైతు వద్దకొనే పావుకారులు హృదయ వరివర్తన కలిగి, ఇది నా సమాజం, నా రేశం అని అనుకుంటే తప్ప ప్రత్యేకం మంత్రులు చేసేదికాదు. అటువంటి వరివర్తన కలగడానికి మనం మన ప్రాంతాలలో ప్రయత్నం చేయాలి, ప్రభుత్వం పై అవిశ్వాస తీర్మానం పెట్టారు కాని ప్రతి పక్షాలలో వారిలో వారికి విశ్వాసం ఉన్నదా అని అడుగుతున్నాను. అచ్చన్నగారి పార్టీ ధనవంతులు ఉండాలి పేషాక్టీ కమ్యూనిస్టులకు వీరికి ఎట్లాకుదురుతుందో తెలియదు. రైటిస్టులకు రైటిస్టులకు వారిలో వారికే కుదురుదు. చైనాలో వచ్చిన సంఘర్షణలో రక్తాన్ని సూప్ చేసుకొని త్రావాలనే మాప్ మారిదిగా 1961 కమ్యూనిస్టుల సిద్ధాంతం, తైటిస్టు లది యెల్లతాంగం. ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా ఏ అవకాశం వచ్చినా ఉపయోగించడమే వారి విధానం. తరువాత జనసంఘ్ పార్టీ, వారిలో విశ్వాసం ఎట్లా కలిగిందనేది అత్య విమర్శచేసుకోవాలి, వారిలో వారికి విశ్వాసం లేక పోయినా, ప్రజారంజకమైన పరిపాలన చేసే ప్రభుత్వం పై ఈ తీర్మానం తెచ్చి

ప్రజలలో పలుకుబడి సంపాదించుకోవాలని చేసే ప్రయత్నం తప్ప మరేమీలేదు, అన్ని రంగాలలో ఏమి జరుగుతున్నది ప్రజలు గుర్తిస్తూనే ఉన్నారు. భారతదేశం మొత్తంలోని అన్ని రాష్ట్రాలలోకంటే ఎన్నికలైన తరువాత ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఎక్కువ పరిపాలనా సౌష్ఠ్యం కలిగి ఉందనేది ప్రజానీకం గుర్తించారు. ఈ విశ్వాస తీర్మానాన్ని త్రోసి వేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

شری سلطان صلاح الدین اویسی (چار مینار) - مسٹر اسپیکر سر - جو تحریک عدم اعتماد پیش کی گئی ہے میں اور میری جماعت اسکی تائید کرتی ہے اور اسکی وجہ یہ ہے کہ کافی عرصہ گزرنے کے بعد بھی حکومت کی جو پالیسی رہی ہے وہ انتہائی نا کام پالیسی رہی ہے - سب سے پہلا کیپینٹ کا جو اجلاس ہوا اور اوس پہلے اجلاس کی اخبار میں جو خبر آئی وہ یہ تھی کہ بیس فیصد تخفیف کی جارہی ہے - سب سے پہلی خبر عوام کی خوش خبری کیلئے یہ تھی کہ ٹوٹی پرسنٹ ملازمین پیروزگار کئے جارہے ہیں -

دوسرے یہ کہ حیدرآباد میں اناج اور دیگر اشیائے مایحتاج کی قیمتیں بڑھ رہی ہیں - اسکے بعد اب یہ کیا جارہا ہے کہ اولڈ سٹی میں جہاں پر انتہائی غریب لوگ رہتے ہیں پانی کے نلوں پر میٹر لگائے جائیں - پہلے ہی سے پانی کے ٹیکس میں اضافہ کر دیا گیا ہے اور اب یہ ہے کہ میٹر نہ لگایا جائے تو نل کاٹ دئے جائینگے - الیکٹریسی کیلئے بھی یہی پالیسی بنائی گئی ہے -

[غریبوں کے نام پر کروڑوں روپیہ رکھا گیا ہے - اسپال اسکیمیل انڈسٹریز وغیرہ کیلئے پانچ کروڑ روپیہ ہے لیکن اسمیں دیکھیں تو معلوم ہوگا کہ اولڈ سٹی کیلئے کتنا پیسہ دیا گیا -

اسکے ساتھ ساتھ میں یہ عرض کرونگا کہ اردو زبان کے تعلق سے باورہا اس ایوان میں اور دیگر جگہوں پر میمورنڈم دئے گئے - کہا گیا کہ اردو کو اسکا حق دیا گیا ہے لیکن بڑے افسوس کے ساتھ کہنا پڑتا ہے کہ اردو کے تعلق سے آندھرا میں کچھ نہیں کیا گیا صرف پروپگنڈہ کیا گیا ہے - ایک مدت کیلئے کسی زبان کو باقی رکھا جائیگا یا یہ کہ اس مدت کے اندر اردو کو دفن کر دیا جائیگا - کیا یہ اسلئے کیا گیا کہ دفعہ ۷ کی رو سے اردو کو مراعات دی جائیں - اسطرح یونیورسٹی کا مسئلہ ہے - طلباء کی فیسیں بڑھادی گئی ہیں - یہ انکی پریشانی کا باعث ہے -

آج جو بے کمیشن رپورٹ ہے وہ بھی عجیب و غریب ہے - ملازمین کے تعلق سے اسمیں کسی قسم کی ہسولتیں نہیں ہیں - سٹی کے اندر نیو پیرونگاری پھیلی ہوئی ہے اسکے تعلق سے ہر منسٹر نے تقریر کی ہے - ہر منسٹر اپنا ایک فیشن بنالیا ہے کہ اولڈ سٹی میں جلسہ ہو تو یہ تقریر کر دی جائے کہ پیرونگاری

دور کیجائیگی۔ لیکن اسکے تعلق سے کوئی کام نہیں کیا گیا۔ اسکو صرف اخبارات کی زینت بنایا گیا۔

الکٹرسٹی کے تعلق سے سٹی میں ہنگامے ہوئے۔ گھروں گھروں کی تلاشی لی گئی۔ کوئی سنسٹر اسرقت نہیں آیا۔ لیکن جب انکو زخم لگ گیا تو کہتے ہیں کہ ہم مسئلہ حل کرنے والے ہیں۔ لوگوں کو گرفتار بھی کیا گیا۔ ایک چاقو کا ٹکڑا بھی نہیں نکلا۔ آج جب کوئی چیز باقی نہیں رہی تو انکے گھروں کو آتے ہیں۔

اسی طرح کے سارے مسائل ہیں زرعی بل آیا ہے۔ یہ صرف کسانوں کا مسئلہ نہیں ہے۔ پانچ چھ لاکھ کسانوں پر ٹیکس لگایا جا رہا ہے۔ اناج میں کمی ہو گئی اور قیمتیں بڑھینگی تو بھگتنا ہمیں پڑیگا۔ یہ صرف کسانوں کا مسئلہ نہیں ہے جو کچھ اسکے نتائج ہونگے ہمیں بھگتنا پڑیگا۔ اس بیروزگاری اور مصیبت میں ہمیں اس مسئلہ کا سامنا کرنا پڑیگا۔ مسجدیں توڑ دی گئیں ایسے ہی لا اینڈ آرڈر معطل ہو گیا ہے۔ تبادلے کئے گئے تو ایسا معلوم ہوتا ہے کہ تبادلوں کا ایک میوزیکل چیر ہے۔ یاقوت پورہ سے دبیر پورہ۔ دبیر پورہ سے آصف نگر تبادلہ کیا جاتا ہے۔ اس طرح لا اینڈ آرڈر کو ختم کیا گیا۔

نوکریوں کے تعلق سے دیکھیں تو پتہ چلتا ہے کہ جبری وظیفہ پر لوگوں کو ہٹایا جا رہا ہے۔ دیکھا جائے تو عمداً تلنگانہ والوں ہی کو ہٹایا جا رہا ہے۔ چھ ہزار ملازمین ہیں تو اس میں سے ساڑھے چار ہزار آپ کو تلنگانہ ہی کے ملینگے۔ یہ ایک مونیٹ چلایا جا رہا ہے کہ تلنگانہ کے لوگوں کو ہٹایا جائے۔ آج ٹیچرس کی کتنی جائیدادیں خالی پڑی ہوئی ہیں۔ فزیکل ٹریننگ کیلئے۔ لیکن چونکہ وہاں بھی تلنگانہ کا مسئلہ رہتا ہے اسلئے انکو اون جائیدادوں سے محروم کیا جاتا ہے۔ طلباء ہیں انکے فیصد کو دیکھا جائے تو انہیں محروم کیا جاتا ہے۔

سٹی میں جو کچھ بھی مشکلات پیدا ہوئیں آندھرا والوں کے آنے کی وجہ سے وہ ویسی ہیں۔ انہیں حل نہیں کیا جاتا۔ الٹا ہمیں برے طریقہ سے دبایا جاتا ہے۔ یہ تمام چیزیں ہیں جبکہ ان لوگوں کو بیروزگار کیا گیا اور ان لوگوں کو ہٹایا گیا۔ اردو کے تعلق سے بھی آج تک کوئی مسئلہ حل نہیں کیا گیا صرف اخبارات میں ہے کہ اردو کے تعلق سے (مسئلہ حل) کیا گیا۔ اسلئے میں اور میری جماعت اس موشن کی بھرپور تائید کرتی ہے۔ اور پھر ایک بار مطالبہ کرتا ہوں کہ اگر یہ حکومت جلد سے جلد ہٹے تو عوامی مسائل کے تعلق سے آسانیاں پیدا پیدا ہو سکتی ہیں۔

శ్రీమతి బి. సరోజినీదేవి(మల్ కేట్):-అధ్యక్షా, ప్రతిపక్షనాయకులధోరణిని బట్టి స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పటినుంచి కాంగ్రెసువారు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం దేశాన్ని అభివృద్ధిచేయకపోవడమే కాకుండా దేశాన్ని అధికంగా నాశనం చేసినదని అన్నట్లుగా నేను ఆర్గం చేసుకున్నాను. అభివృద్ధికి యార్డుస్టిక్కు, మెజరింగు రాడ్డు, కొంతబద్ద దేనిని తీసుకుని మాట్లాడారో నాకు తెలియదు. నేను అనుకున్నంతవరకు కొన్ని పాయింట్లుపైన మాట్లాడుతాను. స్పాన్ ఆఫ్ టైప్ తీసుకోండి. స్వతంత్రం రాకముందు 27 సంవత్సరాలు ఉండేది యిప్పుడు మా దేశంలో 50 సంవత్సరాలయినది. ఆ కాలంలో మశూచికం, కలరా, ప్లేగు మొదలగు అంటువ్యాధులు దెడ్డి దీగిడెను వచ్చి యెన్నో వేలమంది ప్రాణాలు తీసుకొని పోయినవి. అట్లాంటి ప్రభుత్వం ప్రివెంటివు మెడిసనువలనను, ఆప్టరు కేరువలను అరికట్టింది. ఇటువంటి ప్రివెంటివు మెజర్సు తీసుకోకుండా ఆయుర్దాయం పెరిగిందా అని మీరే ఆలోచించండి. అయితే పాశ్చాత్యదేశములలో అటు బాంబు, హైడ్రోజను బాంబు పేల్చడం వింటున్నాము. కాని మనదేశంలో పాపులేషను బాంబు పేలుస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను. ఈతీరుగా జనాభా పెరిగినందువల్ల యెంత అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేసినా యెన్ని ప్రాజెక్టులు కట్టినా చాలడం లేదు. దేశంలో అభివృద్ధి 20 సంవత్సరాలు దేశం యొక్క పరిణామంలో చాలా స్వల్పకాలమని మనవి చేస్తున్నాను. 20 సంవత్సరాలలో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం చేసిన ఉన్నతిని నిజంగా మెచ్చుకోకపోతే స్తుతింకపోతే అశ్చర్యమని మనవి చేస్తున్నాను. యెడ్యుకేషను ఫీల్డు తీసుకుంటే 200 సంవత్సరాల బ్రిటిషువారి సామ్రాజ్యకాలంలో 11 శాతము మాత్రమే లిటరరీ పర్సెంటేజు ఉండినది. ఇప్పుడు 37 శాతము అయినదని మనవి చేస్తున్నాను. అయితే పెద్దలు చలవతిరావుగారు ప్రతి 500 మందికి ఒక స్కూలు ఉందని మనవి చేసినారు. అంతే కాకుండా 3 సంవత్సరాలనుంచి 11 సంవత్సరాలవరకు కంవల్సరీ యెడ్యుకేషను ప్రభుత్వం కొన్ని ప్రాంతాలలో ప్రవేశపెట్టినది. రాష్ట్రం అంతటా మెట్రీక్యులేషను వరకు స్త్రీలకు యెడ్యుకేషను ప్రభుత్వం ప్రోత్సహిస్తున్నది. ఇట్లాంటి యెంక రేజిమెంటుతో పురుషులతో సమానంగా స్త్రీలు శిక్షకులు యెడ్యుకేషనులో పాల్గొంటున్నారు. ఇవి చూస్తుంటే గాంధీ గారు అన్నమాటలు జ్ఞాపకానికి వస్తున్నది. దేశంలో స్త్రీలు, హరిజనులు పతిమలు అన్నారు. పతినం అయినవారు అభివృద్ధిచెందేవరకు దేశం సంకెళ్లు వదలవని వారు బాధపడుతూ ఉండేవారు. ఈ సందర్భంలో లేటు ప్రెసిడెంటు కెన్నెడీ అన్న మాటలు జ్ఞాపకానికి వస్తున్నవి.

The late President Kennedy said :

"We tell the world—we proclaim to the world that we are free citizens, that our country is the highest democratic country, but is not our conscience pricking when we talk to the world like this? Our negro has no right to vote for his representative to a certain office, his children cannot attend the same schools with the white man, he cannot travel in the same compartment in the train, he does not enjoy any freedom—how can we talk of equality."

Not only that; I am also reminded of what Abraham Lincoln the greatest President that America ever produced, said. He fought to shake the shackles of the slaves. He said "Still the Negroes are full of these shackles."

గాంధీగారు పతితుల అభివృద్ధి కోసము వడ్డ తాధలు ఈ విధ్య. ఇతర అభివృద్ధి జరగడముతో ఆ సంకల్ప వదిలిపోలేదా అని అడుగుతున్నాను. Harijan upliftment కొరకు ఎన్నో హోస్టల్స్ ప్రభుత్వము నడుపుతున్నది. Scholarships ఎన్నో ఇస్తున్నారు. CARE programme ద్వారా ఎన్నో స్కూల్స్ లో midday meals సరఫరా చేస్తున్నారు.

(Mr. Speaker in the Chair)

ప్రభుత్వము చేసే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలన్నీ వృధా అన్నిస్తున్నదా? పరిశ్రమలు నూదికూడ produce చేయలేని మన దేశములో సైకిల్స్, Motor cars, రైల్వే ఇంజన్స్, ఎయిరోప్లేన్స్ ఎలక్ట్రానిక్ ఎక్స్ప్లొజివ్ మెంట్, Sewing machines, Fans, పెట్రోలియం వస్తువులు వీటన్నింటిలో self sufficiency ని సంపాదించుకొన్న మాట జ్ఞాపకము వుంది కదా వీటన్నింటిని ఎగుమతి చేస్తున్నందుకు ప్రతి భారతీయుడు గర్వించవలసిన మాట అని మనవి చేస్తున్నాను. ఇవన్నీ అభివృద్ధి చిహ్నాలు కావా? అపూర్వమైనవి కావా? మన రాష్ట్రము ముఖ్యముగా వ్యవసాయానికి గత 30 ప్రదాళిల కాలములోను చాల importance ని ఇచ్చి వున్నది. 1964-65 లో 55.38 లక్షల టన్నులు ఉత్పత్తి చేస్తే 1965-66 లో 89.88 లక్షల టన్నులు ఉత్పత్తి చేశాము. మొదటి ప్లానులో రాష్ట్ర ఆదాయము 648 కోట్లు per capita income రు. 281/- లోపల ముగిసేవాటికి 1248 కోట్లు రాష్ట్ర ఆదాయము per capita income రు. 319/-లు. ఇది అభివృద్ధి కాదా అని అడుగుతున్నాను. వ్యవసాయానికి నీటిపారుదల సౌకర్యాలు చాల ముఖ్యమని అందరికీ తెలిసినదే. కొన్ని ప్రాజెక్టుల సంగతి మనవిచేస్తాను. ప్రకాశంబారేణి, రొంపేరుజెయినేణి రాళ్లపాడు ప్రాజెక్టు, ఎగువ పెన్నానది ప్రాజెక్టు, భైరవానితిప్ప, నారాయణ పురం-ఆనకట్ట, వేగవతి ఆనకట్ట, సీతానగరం ఆనకట్ట నాగవల్లి కుడికాలువ, మైడిగం ప్రాజెక్టు, గంభీరంగడ్డ రిజర్వాయరు, వండగట్ట కాలువ, మల్లిమడుగు ప్రాజెక్టు, కళింగ రిజర్వాయరు, నక్కలకొండ ప్రాజెక్టు, పాలేరు-బిట్ర గుంట కాలువ, దిగువ సీలేరు ప్రాజెక్టు, గంటిపల్లి ప్రాజెక్టు నరకాసాగర్ ప్రాజెక్టు, చిన్న రామస్వామి గుడి ప్రాజెక్టు వంటి మేడియమ్ ప్రాజెక్టులను నిర్మించలేదా అని, అడుగుతున్నాను. Grannary of India అని పేరు తెచ్చుకొన్నందుకు ప్రతి చాక్లము గర్వించవలసి వుంటుంది. ప్రభుత్వానికి ఎంత కీర్తి ఇక్కూలో అంత కీర్తి ఇవ్వకూడదా అని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రతి పజాలవారు అంటువుటారు "మేము ప్రజలలో నుంచి వచ్చాము" అని. మేము మాత్రం ప్రజలలో నుంచి రాలేదా? ప్రజలైనా నెన్ను తీసుకొనే మేముకూడ వచ్చాము. వారి విశ్వాసము మా పట్ల కూడ వుంది అని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రజల్ని నందరెడ్డిగారు personal గా కాంప్రమైస్ ప్రభుత్వానికి pillar stone అనుకోనే సమయములో అటువంటి

నాయకుడు మా రాష్ట్రములో వున్నందుకు గర్విస్తున్నామని ఏదైన తీర్మానము తీసుకొనివస్తే జాగుండేది కాని ఇలా విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము తీసుకుని వచ్చి పెట్టడము మంచిది కాదేమో అనుకొంటున్నాను. ప్రతిసారి ప్రభుత్వాన్ని విమర్శిస్తూవుంటారు. “ప్రభుత్వాన్ని, దేశాన్ని అంటూనే వుంటాము. అది చలాయించుకొని పోతూవుంటుంది” అని కెన్నడీ అన్నమాట జ్ఞాపకము వస్తున్నది. ప్రతివారు గుండెమీద కేయివేకొని ఎందుకు ప్రశ్నించుకోకూడదు అని అడుగుతున్నాను. “The notice and the Government has done everything for us. It is time that we should do something for the Government and the nation.” అని ఎందుకు అనుకోకూడదు అని మనవి చేస్తున్నాను Law ను break చేసే విషయము గురించి ఇది complicated question. ఒక్క విషయము మాత్రము మనవి చేస్తాను. ఈ August Body law ని చేస్తున్నది. Law makers ఆ law కు వ్యతిరేకముగా అభిప్రాయాలు వెల్లడించవచ్చు. కాని ఈ law ను break చేయడానికి సభ్యులకు అధికారము లేదని విషయముగా మనవి చేస్తూ ఈ అవకాశము యిచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి నా కృతజ్ఞతలు తెల్పుతూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్షా, సరోజిని పుల్లారెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ law makers law ను break చేయవచ్చునా అన్నారు. మాలవ్యా గారు ఒకసారి కాంగ్రెసు తరపున సెంట్రల్ అసెంబ్లీలో వుండగా “We are the makers of the law. When the law cannot be amended to uphold our rights, we have to break the law.” అయినే break చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఆమె అభిప్రాయమది. It is for you to accept it or not.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—పాత కథ జ్ఞాపకము చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బుచ్చి అప్పారావు (జామి):—అధ్యక్షా, విశ్వాస రాహిత్య తీర్మానము మీద ప్రసంగించేటప్పుడు ఎంతమాత్రముకూడ అవాంఛనీయము అవాస్తవం, అసభ్యము అయిన ప్రసంగము చేయడము నేను అసహ్యించుకొంటాను. కాని ఈ ప్రసంగములో వ్యక్తిగతమైన విమర్శలకుగాని, వ్యక్తిగతమైన ఆరోపణలకు గాని ఎంతమాత్రమూ తావు వుండకూడదు అని నా అభిమతము. ఒక్క విషయము మాత్రము ఈ శాసనసభ నుండి తీసుకుని రావాలి. చాలమంది సభ్యులతాలూకు ప్రసంగములలో ప్రభుత్వ పక్షము ఊర్ధ్వ లోకము నుంచి వచ్చింది అని, ప్రతి పక్షము అధోలోకమునుంచి వచ్చిందన్నట్లు ఊహించారు. అది చాలా పొరపాటు. వ్యక్తిగత విమర్శలకు ఎందుకు పోదలచుకోలేదు అంటే తప్పుచేయడము మానవ సహజము. తప్పు ప్రతిఒక్కరూ చేస్తారు. ప్రభుత్వములో వుండనివ్వండి, బయట వుండనివ్వండి. తప్పుచేయడం మానవ సహజము. ప్రత్యేకించి ఇవాళ ప్రభుత్వ పక్షములో తప్పులు లేవు. తప్పులు ఎవ్వరూ చేయరు అనుకొంటే. అది నేను నమ్మేంత అమాయకుణ్ణి కాదు. నేనే

కాదు. మహాత్మాగాంధీ తాలూకు సర్టిఫికేటు వారికి వుంది "All Communists are not bad as all Congress men are not angels." మహాత్మాగాంధీ గారు ఎప్పుడో చెప్పారు. అందుచేత వున్నవారంతా చాల ప్రముఖులు: ని ఉత్తమ, ఉదార ఆశయాలకు ఆలవాలము అని అనుకోవసిన పనిలేదు. ఈ సందర్భములో ప్రభుత్వ పాలనీ పైనే మాట్లాడదలచు కొన్నాను. వ్యక్తిగతంగా మాత్రం చూస్తే యిప్పుడు ప్రభుత్వ పక్షములోవున్న చాలా మంది కంటే ఎక్కువగా, బ్రహ్మానందరెడ్డి అంటే నాకు విశ్వాసము వుంది. గౌరవం వుంది. కాని యివ్వల్ల ముఖ్యంగా వాస్తవమైన విషయము మనవి చేయాలంటే ముఖ్యమంత్రి గారికి, ప్రభుత్వానికి, ప్రతి పక్షాలతో వున్న పోరు కంటే స్వపక్షములో వున్న పోరు పొచ్చు అయింది. ఈ విశ్వాసాన్ని వారు అక్కడ తీసుకుంటే మంచిదేమోనని ఊహించాను మొదటలో-ఎదురుగా వున్న ప్రతి పక్షాలవారి పోరు తక్కువ-ప్రతి పక్షం ఎప్పుడూకూడా స్వల్పంగా వుంటుంది-వారు majority లో వుంటే వారే ప్రభుత్వములో వుండేవారు. వీరివల్ల ఎప్పుడూ ప్రభుత్వానికి ప్రతిబంధకమైన బాద వుండదు-ఏదైనా స్వపక్షము నుండే వుంటుంది. ఎందుకంటే అది వెనుకాల వుంటుంది-ప్రతి పక్షము ఎదురుగా వుంటుంది, ఎదురుగా వుండి ఏమనిషి అయినా తప్పు చేయడం కష్టము-వెనుకాల వున్నవాడు వెన్నుపోటు పొడవడానికి అవకాశముంది. మనకు శాస్త్రం కూడా వుంది.

చిత్తా చింతా వ్యయోర్మధ్యే

చింతా నామ గరియషీ

చింతా దహతి నిర్జీవం

చింతా ప్రాణ సమంసపుః

అని చెప్పారు. చిత్తా, చింతా, యీ రెండింటి మధ్య సున్న తేడా. ఈ చిత్తా అన్నది జీవం లేని శరీరాన్ని కాలుస్తున్నది. చింతా అన్నది జీవంతోవున్న శరీరాన్ని కాలుస్తుంది. ఉర్దూలో ఒక శాస్త్రం వుంది.

عند غدا في هذا الموضع

عند غدا في هذا الموضع

ఒక ఇంటిని తగలబెట్టాలంటే ఎక్కడనుండో నిప్పు తీసుకరావలసిన పని లేదు. ఆ ఇంటిలో వున్న దీపం చాలు ఆ ఇల్లు తగలబెట్టడానికి. ఈ రోజు ఆ రకమైన అచాంఛనీయమైన పరిస్థితులు రచ్చకువచ్చి చాలా అసభ్యంగా, అసహ్యంగా వింటున్నాము. దానితో నిమిత్తం లేదు. అది ఎట్లా పోయినా అవసరంలేదు. ఒక విషయం మాత్రం మీ ధృక్పథంలోకి తీసుకవస్తాను. నిజంగా దేశములో ప్రజలు రుణభారాన్ని సహిస్తారు. ఆర్థిక పతనాన్ని భరిస్తారు. కరువు కాటకాలను సహిస్తారు. అంతేగాదు. దుర్మార్గమైన పరిపాలన అయినా సరే అంగీకరిస్తారు. దుర్మార్గధనుడి పరిపాలనను అయినా ఒప్పుకుంటారు. కాని నైతిక పతనాన్ని సహించరని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ నాడు మన దుస్థితిని చూచు

కుంటే, మనము ఎక్కడ వున్నాము, ఎక్కడకు వెళ్తున్నాము. ఏమైపోతున్నామనే విషయము మనవిచేస్తాను.

గతో బహుతరః కాల
స్వల్పమే యావత్పిప్తి.
మన సా ధైర్య మస్తాయ
కర్తవ్యం రామ రంజనం.

గతో బహు తరః కాల - ఈ కాంగ్రెస్ అధికారంలోకి వచ్చి చాలా కాలము అయిపోయింది. మహాత్మాగాంధీగారు దానికి రెండు Lungs వున్నాయని చెప్పారు. అవి : Agriculture and hand-spinning are two lungs of the National Body. They must be protected against the consumption at any cost. అని గాంధీగారు చెప్పివున్నారు. ఈ రెండు Lungs కూడా యీ నాడు భాగా దెబ్బతిన్నాయి. ఒక Lung పూర్తిగా collapse అయిపోయింది. ఇంకొక Lung బాగా patches పడిపోయింది. 20 సంవత్సరాలుగా రాజ్యం చేస్తున్న కాంగ్రెసు చాలా కొన పూపిరిలోకి వచ్చింది. ఇంతవరకు ఈ కాంగ్రెసు ఏమీ చేసింది అన్నదికూడా మనము ఆలోచించాలి. 1947 లో కాంగ్రెసు చాలా ద్విగుణితో తాను హాముతో, ప్రళయజంఝాకురుతంగా శోకం ఎరుగని అశోక చక్రాన్ని ముందు ఎగరవేసుకుంటూ బయలు దేరింది. ఒక steam Engine పెట్టుకొని బయలుదేరింది. Road వేసుకుంటూ వెళ్లి పోయింది. ప్రజలందరుకూడా ఎక్కారు. వీరందరిని కూడా తీసుక వెళ్తుంటే. ఎక్కడికి మమ్ములనందరిని తీసుక వెళ్తున్నారని వారు 1947 లో అడిగారు. ఎక్కడికి అంటే స్వర్గలోకములోకి అన్నారు. సరే అన్నారు. Sudden గా ఒక దగ్గెలుకు వచ్చిన తరువాత Break పడింది. ఎందుకు ఇంజను ఆగిపోయింది. చూచేసరికి 9 trains నిలిచిపోయివున్నాయి. అందులో వున్న ఇంజనూ దిగి వస్తున్నారు. ఏమయ్యే మీరు ఎందుకు తిరిగి వస్తున్నారు. ఏమిటి కథ అని అడిగే సరికి, లేదు, లేదు. ఇది—1947 లో—రోడ్డు—తిన్నగా స్వర్గలోకాని కని బయలుదేరింది. కాని నరకలోకానికి యీ బండి వచ్చిందని చెప్పారు. అరెరె. నరకలోకమా ! అక్కడ ఏముందని అడిగితే, ఇక్కడ ఎవరైనా భరించడం కష్టం, ఇక్కడ అంతా Controls Permits, Licenses, Quotas, యివన్నీటితోకూడా పాపభూయిష్టమై పోయింది. అందుచేత తిరిగి పోవాలని 9 trains ఆగిపోయాయని అన్నారు. ఇది 10వ Train. ఈ బండి కూడ ఆగింది. అప్పుడు గుర్తించుకున్నారు. గతో బహుతరః కాల చాలా కాలం అయిపోయింది, యీ ప్రభుత్వం అధికారములోకివచ్చి—స్వల్పమే యావత్పిప్తి యింకా ఎంతోకాలం మనడంకూడా కష్టము. మనసాధైర్య మస్తాయ. అధికారం పోతుందని విచారపడవలసిన పనిలేదు. కర్తవ్యం రామరంజనం—చేసిన పాపాలు సరిదిద్దుకోడానికి ప్రయత్నించడం మంచిది. అయితే పాపాలు ఏమి చేశాము, పుణ్యం మూత్రం చేయలేదా ఇంటాదు ! మొట్టమొదటే చెప్పాడు. పాపపుణ్యాలు విశ్రమంగా ఉంటాయని, ఒక్కొక్క

ప్పుడు percentage తేడా వుంటుంది. అయితే అధికారం పోతుంటే మోనన్న
జాధ పెట్టుకొనే దానికంటే చేసిన తప్పును సరిదిద్దుకోడానికి ప్రయత్నం చేయడం
చాలా ఉత్తమోత్తమైన వ్యవహారం అన్న సంగతి తమకు తెలియనిదికాదు.
A man who has committed a mistake and does not correct it is com-
mitting another mistake. ఈ రకంగా ఒక తప్పు, పొరపాటునతో గ్రహపాటు
నతో జరిగినప్పుడు, దానిని సరిదిద్దుకోడానికి ప్రయత్నం చేయకపోతే యింకొక
తప్పు చేసినవారము అవుతాము. గతసారి చెప్పినట్లుగా, వరుసగా తప్పుకు తప్పు,
తప్పుకు తప్పు, తప్పుకు తప్పు పెంచుకొంటూ వచ్చింది మన ప్రభుత్వం.
అయితే యిది దురదృష్టమో, అలాంటో, పొరపాటో లేక గ్రహపాటో, నేను
చెప్పలేను గాని, యిదివరకు నేను చెప్పినట్లుగా స్వపక్షంవారు సకాలంలో సరైన
సలహాలు యివ్వకపోవడం గాని, సక్రమమైన పంథాలో యీ చక్రాన్ని
త్రిప్పడానికి ప్రయత్నం చేయకపోవడం గాని, పొరపాటు అని మనవిచేస్తున్నాను.
భూమి శిస్తు విషయము చెబుతాను. అదనపు శిస్తు గురించి లచ్చన్నగారు
చెబుతున్నారు. నాగిరెడ్డిగారు చెబుతున్నారని వూహించడం పొరపాటు.
రాజాజీగారు చెప్పారని వూహించడం పొరపాటు. మహాత్మాగాంధీగారు
చెప్పారు. గాంధీగారి భృక్షధంలో రైతులంటే ఏమిటో మనవిచేస్తాను. "It is
the one thing, that is charka, that can bring a ray of sun-shine into
the dark and dilapidated dungoon of the half-starved peasantry."
ఇది 1925 సంవత్సరములో చెప్పారు. భూమి శిస్తును గురించి ఒక విషయం
చెప్పారు. "Land alone cannot support the poor peasantry of India
even when there was no assessment to be paid" ఆ రోజులలో అన్నారు
గాంధీగారు. మీరు land revenue తీసి పారవేసినప్పటికీ, రైతు తాలూకు
కష్టనష్టాలను భరించేయకపోవడమేగాకుండా వారి కష్టాన్ని ఎంతమాత్రం
తొలగించినవారు కారు. వారికి ఒక వేరే మార్గం కూడా చూపించాలి. ఒక
రకమైన సహకారం చేయాలని గాంధీగారు చెప్పారు. అవన్నీ అనాడు మనము
ఉపన్యాసాలలో బ్రహ్మాండంగా చెప్పకున్నాము. ఇప్పుడు కూడా చెబుతున్నారు.
ఇప్పుడు కూడా వారు చేసే ఉపన్యాసాలలోనై తేనేమి వారు యిచ్చే ప్రకటనలలో
నై తేనేమి వారు చేసే ఉద్ఘాటనలలో నై తేనేమి ప్రచారములోనై తేనేమి,
యివన్నీ చూస్తే వారు చేస్తున్న పనులను, అమలుపరుచలేని తీరు తెన్నులను
చూస్తే వీరిని over-faith, over-dressed lady-జగన్మోహని అవతారం అనాలో
నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఈ రకంగా చెప్పేది ఒకటి, చేసేది ఒకటి అయితే
మాత్రం దేశము డమించదు, అయితే కాంగ్రెస్ వారు చేసింది ఏమీ లేదు,
ఇదంతా మమ్మల్ని విమర్శించడమేగదా, మేము ఏమీ చేయలేదా అని
అంటారు. మీరు చేసిన wonders కూడా చెబుతాను. జమీందారీ abolition
అన్నారు. జమీందారులనే రాజ్యం పలుకున్నారు. Land reforms అన్నారు.
దున్నే వాడికి భూమి లేకుండా చేశారు. వరకట్నం నిషేధమన్నారు.
Advance గా payment యిచ్చేయమన్నారు. Brother Act అన్నారు. ఒంటిగా
పోయి జంటగా Lodging Houses లో వుండమన్నారు. పంచాయతీ రాజ్యము

అన్నారు. హాయిగా పంచుకుతినుమన్నారు—అవినీతి నిరోధం అన్నాను. నీతి ఎక్కడా లేకుండా చేశారు. దేశములో Prohibition అన్నారు. త్రాగని వారిని prohibit చేయమన్నారు. Non-alignment అన్నారు. ప్రపంచములో పరపతి లేకుండా చేశారు. అధికార వికేంద్రీకరణ అన్నారు. అధికారాన్ని అంతా కేంద్రీకృతం చేశారు. Nationalisation అన్నారు. మీకు కావలసిన వారినందరిని కోటిశ్వరులుగా చేశారు. ఇంతటి ఘన కార్యాలు సాధించడమే గాకుండా దైవ బలం పోయింది. ఎందుకు పోయిందో మనవిచేస్తాను. భద్రాచల రాముడు భరించరానటువంటి తీవ్ర కోపముతో ఉన్నాడు. తిరుపతి వెంకటేశ్వరుడు చాలా తీవ్రమైన కోపముతో వున్నాడు. శ్రీకైల మల్లిఖార్జునుడు విశ్వరూపం ప్రదర్శిస్తున్నాడు. కాళహస్తీశ్వరుడు కదన రంగములోకి ఉరికాడు. అందుచేత ఏ రకమైన పరిస్థితులు మన ప్రభుత్వానికి వచ్చాయో చెబుతాను. ఇప్పుడు ప్రయాణ ఖర్చులు పెరిగాయి. ప్రమాదాలు ఎక్కువ అవుతున్నాయి. ప్రాజెక్టులు పెరిగిన కొద్దీ కరువులు అధికము అవుతున్నాయి. చిన్నులు పెరుగుతుంటే ఫలితం శూన్యం అయింది. బావులు పెరిగిన కొద్దీ త్రాగడానికి నీరు లేకుండా పోయింది Air-conditioned Halls ఎక్కువ అవుతుంటే ఎండలు తీవ్రంగా వున్నాయి. కృత్రిమ వర్షాలు కురిపిస్తూ వుంటే ఆనలు వర్షాలు ఎగవేస్తున్నాయి. మంత్రుల సంఖ్య పెరుగుతుంటే తగవులు ఎక్కువ అవుతున్నాయి. ఇంజనీర్లు ఎక్కువ అవుతుంటే ఆనకట్టలు తిరుగబడు తున్నాయి. ఈవిధంగా ప్రయత్నాలన్నీ సాగిపోతున్నాయి.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :—అధ్యక్షా, ప్రభుత్వంపైన పెట్టిన ఈ అవిశ్వాస తీర్మానం అసమంజసంగాను, హాస్యాస్పదంగాను ఉందని మాత్రం నేను చెబు తున్నాను. మనం ప్రజాస్వామ్యంగురించి గొప్పగా మాట్లాడటం నేర్చుకొన్నాం గాని, ప్రజాస్వామ్యం అంటే ఏమిటి? ఆచరణలోను, అలవాటులోను చాలా మందికిలేదు. ఇక్కడ అసెంబ్లీ చూస్తూ ఉంటాం. అధ్యక్షులవారి అనుమతితో మాట్లాడవలసి ఉంది. కాని అనుమతి లేకుండా ఇక్కడ ఎన్నిసార్లు చూస్తున్నాం. ప్రజాస్వామ్యం అంటే ఏమిటి? ఎలక్టన్లకు పూర్వం-కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు పదిహేనే చూడాలని, అది చూచి సంతోషపడాలనేవాడిలో నేను మొదటివాడిని. ఎందుకంటే opposition లో ఉండటంవల్ల నాకు చాలా అనుభవం ఉంది. ఈ opposition నుంచే దేశం బాగుపడుతుందని ఆశించేవాళ్లలో నేను మొదటివాడిని. ప్రజాస్వామ్యం నుస్థిరంగా ఉండాలంటే constructive opposition లేకపోతే అది వర్ధిల్లడానికి అవకాశాలులేవు. కాబట్టి అటువంటి opposition పార్టీ ఉం డాలని ఆశించా. కాని ఆ ఆశ అంతా నిరాశ అయిపోయింది. నా అనుభవంలో తెలుసుకొన్నదేమంటే, opposition పార్టీ అంటే ఒక చిన్న కథ జ్ఞాపకం వస్తోంది. ఒక సాయిబు రొట్టెతింటూ కూర్చోంటే, పొరపాటున ఆ రొట్టె క్రింద పడిపోయింది. ఆయన వ్రక్కన ఉన్న జవానును హిందువులు క్రింద పడిపోతే ఏమిచేస్తారని అడుగగా, ఆయన తినరని చెప్పగా, అయితే హిందువులు తినరు కాబట్టి మేము తినవచ్చునని తీస్తాడట. అ భద్రతలో విమర్శిస్తే ఈ

దేశం, opposition కూడా బాగుపడదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇతర రాష్ట్రంలో వచ్చిన ఈ అతుకులబొంతల ప్రభుత్వాలు, ఎట్లా ఉంటాయో వాళ్ళ పెత్తనం ప్రజలకు అర్థం అయిననాడే, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు సుస్థిరంగా ఉండడానికి, సుస్థిరంగా కొనసాగడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి ఇప్పుడు ఋజువు అయింది. కేరళలో ప్రభుత్వం వచ్చింది. అతుకుల బొంత లంచే అర్థం ఏమిటంటే, చాలా బీదవారు, తెలుపు, ఎరువు యింకా అనేకరకాలగుడ్డ ముక్కలు కలిపి ఒక బొంత కుడతారు. అది ఉపయోగించుకొని, తర్వాత పీకివేస్తే, ఏ గుడ్డకు ఆ గుడ్డ వచ్చివేస్తుంది. అదే విధంగా అన్ని పార్టీలు కలిసిన ఈ అతుకుల బొంతల ప్రభుత్వాలు ఎట్లా ఉన్నాయో కేరళలో చూడండి. ప్రభుమే ఈ “బండి”ను create చేసింది. ప్రభుత్వమే బండి చేయమనిచెబితే, ప్రభుత్వం ఎట్లా నడుస్తుంది. అది ఎటువంటి ప్రభుత్వం అని చెప్పకొంటుందో నాకు అర్థం కావటంలేదు. ఇక్కడపాతా కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు కాల్పులు చేస్తున్నాయి అంటారు. కాని కేరళలో పోలీసులు యిష్టం వచ్చినట్లు కాల్పులు చేస్తున్నారు. విద్యార్థులు ఊరేగింపుచేసి, E. M. S. వైదొలగాలంటే, పోలీసులు కాల్పులు జరిపారు. లారీలమీద అధిక పన్నులువేస్తే వాళ్లు సమ్మెచేశారు. కాబట్టి ఇప్పటికయినా పన్నులు లేకపోతే ప్రభుత్వాలు నడవనని, తెలుసుకొంటారని అశీస్తా. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు 20 ఏళ్లు పరిపాలన చేశాయి, మంత్రుల పైన అత్యాచారాలు, High Court లలో ఘేరావులు ఎప్పుడూ చేయలేదు. కేరళ ప్రభుత్వంలో ఉన్న సోషలిస్టుపార్టీ వారికి, సంయుక్త సోషలిస్టు పార్టీ వారికి భేదాభిప్రాయాలు బ్రహ్మాండంగా ఉన్నాయి. అటువంటప్పుడు ఈ ప్రభుత్వాలు ఎట్లా నిల్చుస్తనో చూసుకోమని కోరుతున్నాను. ఇక బెంగాలులో చీలికలు వస్తున్నే వున్నాయి. అక్కడ ration లో 100 గ్రాములు కోత కోశారు. ఒకసారి వారానికి 1½ నన్నురు గ్రాములు తగ్గించాలని చెప్పారు. అప్పుడు సోషలిస్టులు ఊరేగింపు చేశారు. అటు తర్వాత Markists ఊరేగింపు చేశారు. అయితే ఆ ప్రభుత్వంలో ఉండేవాళ్లు మాత్రం అది తగ్గించాలని అంటున్నారు. కాబట్టి ఆ ప్రభుత్వం ఎట్లా నిలుస్తుందో అర్థం చేసుకోవాలి. అదేవిధంగా బీహార్ లో అల్లర్లు జరుగుతున్నాయి. అక్కడకూడా కాల్పులు జరుగుతున్నాయి. ఈ బీహారు అనేది జాతీయోద్యమంలో ముందంజవేసి, జాతీయ భావాలతో నిండినది. ఒక చిన్న భాషా వివాదంకోసం, ఒక పెద్ద బ్రహ్మాండమైన భేదాభిప్రాయాలు కలుగజేసుకొంటున్నాయి. బీహారులో Cinema Theater పైన విరోధపు పన్ను పోచ్చిస్తే అప్పుడు పాట్నాలో ఉన్న సెనిమాలన్నీ మూసి వేశారు. కాబట్టి ప్రభుత్వానికి డబ్బు కావాలి. కేరళలో ఆయినా, ఎక్కడైనా డబ్బు లేకుండా ప్రభుత్వాలు నడవవు. రాజస్థాన్ లో ప్రభుత్వం పడిపోతుందని, మంత్రుల సంఖ్య 12 నుంచి 30 కి పెంచారు. అట్లాగే ఒరిస్సాలో 15 నుంచి 19 కి పెంచారు. U. P. లో కమ్యూనిస్టు పార్టీ, స్వతంత్ర పార్టీ, జనకాంగ్రెస్ లు మధ్యంతర ఎన్నికలు కావాలని అంటున్నాయి. అయితే జనసంఘం, S. S. P. లు వద్దంటున్నాయి. ఈ బ్రహ్మాండమైన ప్రభుత్వాలు వచ్చి దేశాన్ని, ప్రజలను చాగుచేస్తాయని అశీస్తే ఆఖరులో ఈ విధంగా వుంటే ప్రజలు వీరిని

ఏ విధంగా నమ్ముతారో అర్థం చేసుకోవలసిందని కోరుతున్నాను. చేసుకోవేది ఏమిటంటే, దేశంలో opposition అవసరం. కాబట్టి ఎవరంతటవారు నాయకులు కాకుండా — ఎవరో 4 కలసి పార్టీ పెట్టుకొని, ఈ దేశంలో ప్రజాస్వామ్యం లేకుండా చేయడానికి ప్రయత్నించకుండా, opposition వాళ్లు అంతా ఒక పార్టీగా బలంగా ఉండాలని కోరుతున్నాను. రైతులు గురించి బ్రహ్మాండంగా మాట్లాడుతున్నారు. Tax వేస్తే మాత్రం నష్టం ఏమిటని అడుగుచున్నాను. నేను 20 ఏకరాలో 2½ పేలు అప్పుచేసి వేరుశనగ వేశాను. అయితే వర్షాలు లేక బ్రహ్మాండంగా నష్టం వచ్చింది. ఎన్నో బాకీలకు గురి అయినాను. ప్రభుత్వం ఎదో మంచి కేంద్రానికి ఏదో Irrigation wells వేసి, schemes వేస్తే కరువు రాకుండా దేశం బాగుపడుతుందిగాని, taxes లేకుండా దేశం బాగుపడాలంటే నష్టం taxes వద్దని ఎవ్వరూ అనరు. రైతులకు కావలసిన సౌకర్యాలు, పనిముట్లు, రైతులకు కావలసిన జీవితావసర వస్తువులు సరిఅయిన రేట్లకు అందించాలని కోరుతూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ టి. వాగిరెడ్డి :— అధ్యక్షా ! ప్రతిపక్షాలవారు తెచ్చినటువంటి ఈ no confidence motion ఏ కారణంచేత తెచ్చారో, ఈ రి నెలల కాలంలో, ప్రభుత్వం ఆచరించిన విధానాలు, ఏ విధంగా విఫలం అయినాయో ప్రతిపక్షాలవారు విమర్శించగలరూ అని ప్రభుత్వప్రతినిధులనుంచి, కొన్నికొన్ని ప్రశ్నలుకూడా వచ్చాయి. ఈ రి నెలల కాలంలో ప్రభుత్వం చేసినటువంటి పరిస్థితులమీద తెచ్చినటువంటి అభిశంసన తీర్మానంతప్ప, 20 సంవత్సరాల కాలమీద ఆధారపడి తెచ్చిన అభిశంసన తీర్మానం కాదు. అలాంటిది తేవడం అన్యాయంకూడా. కాబట్టి, ఈ రి నెలల కాలంలో ఏమి జరిగిందో చూడడానికి—దీనికిగాను పెద్ద కొన్ని సంవత్సరాలకాలం అవసరంలేదు. రి నెలలలోనే ప్రభుత్వ పద్ధతులు, విధానాలు తేలిపోతాయి. ఈ రి నెలల కాలంలో జరిగినదానిని తీవ్రంగా ఆలోచించడానికి, దానిని సహృదయులు సక్రమంగా ఆలోచించడానికి, సాధ్యం అయితే వీలయితే ఈ ప్రభుత్వాన్ని అస్థానంనుంచి తొలగించడానికి తెచ్చినటువంటి అభిశంసన తీర్మానంతప్ప వేరొకటి కాదు. ఈ రి నెలల కాలంలో జరిగింది ఏమిటి? దేనిమీద ప్రతిపక్షాలవారు ఈ అభిశంసన తీర్మానం తేవలసివచ్చిందని అడిగితే— నాతత్త్విప్రాయంలో రి నెలల కాలంలో దేశంలో వస్తున్నటువంటి మార్పులను గుర్తించడానికి నిరాకరించిన ప్రభుత్వం. ప్రజాస్వామ్యం సక్రమంగా ఆచరణలో పెట్టడానికి బదులు, ప్రజాస్వామ్య వ్యతిరేక పద్ధతులను అనుసరిస్తున్నది అన్నది ఒక కారణం. రెండవ కారణం ఏమిటంటే—ఈ రి నెలల కాలంలో ప్రభుత్వం టెక్సుక్కు నిర్లక్ష్యం అయినటువంటి అసమర్థతతోకూడిన పనులు, వాటిని కప్పి చూపుకోడానికి కొన్ని అసాధారణమైన మార్గాలను అనుసరించటం, ఈ రి నెలల కాలంలో పోలీసుల విచ్చలవిడి ప్రవర్తన—ఈ అభిశంసన తీర్మానానికి మరొక కారణం. మన రాజగార్హి బాగా తెలుసు. రెవిన్యూమంత్రిగారు కూర్చోన్నారు. ఈ రి నెలల కాలంలో ఎన్నడూ కనీ విసి ఎరుగనటువంటి ఒక పద్ధతిని అనుసరించి, ప్రభుత్వానికి రైతులు చెల్లించవలసిన అప్పులు వసూలుచేసిన పద్ధతి. ఎంత

Motion:
re: No-confidence in the Council
of Ministers.

14th September, 1967.

447

నిర్దాక్షిణ్యమైనదో, ఎంత ప్రజాస్వామ్య వ్యతిరేకమైనదో, ఎంత చట్టబద్ధమైనటువంటి చట్టానికి వ్యతిరేకమైనదో వలుసార్లు నిరూపించాం. అదికూడా ఒక కారణం. ఈ రి నెలల కాలంలో భారతదేశంలో ఏ రాష్ట్రంలోనూ కనీ విసి ఎరుగనంతటి బ్రష్టాండమైనటువంటి retrenchment కార్యక్రమాన్ని, ఈ రాష్ట్రంలో ప్రవేశ పెట్టినటువంటి ఈ ప్రభుత్వంయొక్క చర్య లక్షలాది ప్రజలయొక్క జీవితావసరాలను తీర్చడానికి బదులు, వారికి మరింత నష్టం కలిగించే ఈ పద్ధతికి వ్యతిరేకంగా ఈనాటి ప్రభుత్వం అధికారంలో వుండడానికి వీలులేదు, దీనికి ఆ సమర్థత లేదని నిరూపించడానికి తెచ్చినటువంటిదే—ఈ అభిశంసన తీర్మానం. ఈ ఆరు నెలల కాలంలోనే ప్రభుత్వము ఆచరించినటువంటి ఈ అన్ని పద్ధతులలోను, ఈ ప్రభుత్వాన్ని ఈ రూపములోనే ఉండనిచ్చినట్లయితే, ఆంధ్రదేశముయొక్క భవిష్యత్తు చాలా అంధకారంగా వుండిపోతుంది అనే విషయాన్ని నిరూపించడానికి సాధ్యమయితే ప్రభుత్వాన్ని మార్చడానికి తీసుకొనివచ్చినటువంటి అభిశంసన తీర్మానం ఇది. కాబట్టి ఈ అభిశంసన తీర్మానం 20 సంవత్సరాల కాంగ్రెస్ పరిపాలనమీద తేవలసినదే, కానీ అది ప్రజాస్వామిక పద్ధతులలో సాధ్యం కాదు. కనుక మాతనంగా వచ్చిన ఈ ప్రభుత్వముయొక్క చర్యలను రి నెలల కాలంలోనే నిర్దాక్షిణ్యంగా విమర్శించడానికి తీసుకువచ్చినటువంటి తొలి చర్యగా ఈ అభిశంసన తీర్మానాన్ని ఈ కాసన సభ ముందు ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. నిన్న కొంతమంది కాసన సభ్యులు మాట్లాడుతూ మామీద కొన్నికొన్ని విమర్శలు చేశారు. కమ్యూనిస్టులు ఏదో అక్కడక్కడ ఏమేమి జరిపారు అనే విషయాన్ని గురించి నల్గొండ జిల్లాలో నుంచి ఇతరత్రా మా భీమరెడ్డి సరిసింహారెడ్డిగారు మాట్లాడిన తరువాత వివరాలు ఇచ్చారు ; మంచిదే, నేను కాదని చెప్పను. అవసరమే. అధ్యక్షా, మీకు జ్ఞాపకం వుండివుంటుంది ; పలుమార్లు ఈ వేదికనుంచే పోలీసు చర్యలను, గ్రామాలలో జరుగుతున్న ఈ unlawful activities గురించి మామీద వచ్చిన నేరారోపణలైనా సరే, వానిమీద మేము పెడుతున్నటువంటి నేరారోపణలైనా సరే, విచారించక పోయేటట్లయితే, దానిమీద తగు చర్య తీసుకోకపోయేటట్లయితే, రానున్న ప్రమాదకరమైన పరిస్థితులకు ప్రతివత్సరము బాధ్యత వహించజాలదు అని పలుసార్లు చెప్పాము. ఈ ఆరు నెలల కాలములోను మనము చూచినట్లయితే, నేను ఈ ఉదయమే కూర్చోని కొన్నికొన్ని సంఘటనలు వరుసగా చూచాను. Time తేళ్ళుకాబట్టి సూక్ష్మంగా చెప్పతాను. నేను అడుగుతున్నాను ప్రభుత్వాన్ని, ప్రభుత్వపక్షము సభ్యులను, ఇలాంటివి జరుగుతూ వుండగా, గ్రామాలలో శాంతి భద్రతలు కాపాడడగలవా అని, బుద్ధవరపు చేటలో, వరంగల్ జిల్లాలో పోలీసుల సహాయంచేత అక్కడ భూములు చేసుకోదలచుకొన్న వారిని చేసుకోనివ్వకుండా ఆటంకపరచారా లేదా? ఉప్పరపల్లి అనే గ్రామంలో అదే వరంగల్ జిల్లాలో కొన్ని నెలలక్రితం ఒరిగినటువంటి ఒక ఖానీ తరువాత ఈనాటివరకు బ్రష్టాండమైన ఒక repression తయారుచేసి అక్కడ కొన్ని ఇళ్లలో వున్నటువంటి వాకిళ్లకు వాకిళ్లే పీకిపారేసి, కిటికీలకు కిటికీలే పీకిపారేసి, ఇంటికి నిప్పుపెట్టి అక్కడ వున్నటువంటి వస్తువులన్నింటిని దగ్ధం చేయలేదా? అట్లాగే అశోకనగర్ అనే గ్రామంలో 27-8-67 తారీఖున గుండాలు రాత్రిపూట ప్రవేశించి భీకత్వం

చేయలేదా? అట్లాగే అన్నపాలెం అనే గ్రామంలో, మానుకోట తాలూకాలో, బంజరు సాగుదార్లపైన దాడి జరిపించలేదా? ఇందులో కాంగ్రెసువారికి భాగము లేదా, ఇందులో కాంగ్రెసువారికి బాధ్యత లేదా అని నేను నేరుగా, సూటిగా ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఈనాటికైనా సరే గుండె కలిగివుంటే, న్యాయమీద మీకు నమ్మకం వుంటుంది. నేను ఈనాటికిని కోరుతున్నాను; పీటన్నింటిమీద న్యాయమైన, సక్రమమైన విచారణ జరిపించి అందులో మేము తప్పులు చేసినవాళ్ళమని తేలినట్లైతే, మీరు వేసే ఏ శిక్షకైనా కమ్యూనిస్టు నాయకుడుగా నేను అనుభవించడానికి సిద్ధము. కాని ఈ విచారణ జరిపిన తరువాత తుపాకులు పట్టుకొని గ్రామాలలో కాల్చినవారు కాంగ్రెసుకు సంబంధించిన భూస్వాములు ముఠా అని నిరూపణ అయితే దానికి బాధ్యత వహించి ఆ నేరారోపణమీద శిక్షవహించడానికి ఎవరున్నా కూడా సిద్ధంగా ఉన్నారో చెప్పగలుగుతారా అని అడుగుతున్నాను. ఈ కొద్ది నెలలలోనే ఎన్ని గ్రామాలలో-ఇంతకుముందు చెప్పాను-ఈదులూరు సంగతి, దేవమర్రి సంగతి కూడా చెప్పాను, పోరుమళ్ళ సంగతికూడా చెప్పాను, సోలిపేట సంగతికూడా ఇంతకుముందే చెప్పాను. గ్రామాలలో పోలీసులు విచ్చలవిడిగా తుపాకులు చేతపట్టుకొని విలయతాండవం అడుతూ ఉంటే వాటిని ఈ శాసన సభలోనే నేను పలుసార్లు ప్రస్తావిస్తే, వాటిమీద ఏ చర్య తీసుకోనటువంటి ఈ ప్రభుత్వము ఈనాడు గ్రామాలలో జరుగుతున్నటువంటి భీభత్సానికి బాధ్యత వహించవలసింది అవునా కాదా అని నేను అడుగుతున్నాను. ముకుందా పురంలో మొన్న జరిగిన దొమ్మి సంగతి ఏమిటి? దానిలో కాంగ్రెసువారికి బాధ్యత లేదా? లేదని గుండెమీద చెయ్యివేసుకొని చెప్పగలరా? అట్లాగే గుంటూరు జిల్లాలో నిడమానూరు హరిజనపేటలో దాడి జరగలేదా, అట్లాగే ఆమిదాలలో ఏ గ్రామంలో గండ్రగొడ్లతోను, కొడవండ్లతోను దాడి జరగ లేదా? వీటికి అధికారంలో ఉండేటటువంటి పార్టీవారికి సంబంధ బాంధవ్యాలు లేవా అని అడుగుతున్నాను. అట్లాగే, క్రిష్ణాజిల్లాలో ఆత్మకూరు గ్రామంలో రాత్రికి రాత్రే భూస్వాములు దాడిచేయలేదా అని నేను అడుగుతున్నాను. ఈనాడు జిల్లా జిల్లాలోను, గ్రామ గ్రామాన ఈవిధమైనటువంటి అత్యాచారాలకు పాల్పడడానికి కారణం ఏమిటి? మేము ప్రతిపక్షమునుంచి జరిగినటువంటి సంఘటనలను ఎప్పటికప్పుడు ఈ శాసనసభముందు ప్రవేశ పెడితే, దానిమీద తగిన చర్య తీసుకోక నిరాకరించి పార్టీ విభేదాల కారణంగా ప్రతిపక్షమువారు ఎప్పుడూ చెప్పుతూనే ఉంటారే, దీనిసంగతి ఏమి ఉన్నది అని వదలిపెట్టిన ఫలితంగా పోలీసులు గుండాలు ఏకమై గ్రామ గ్రామాన, విచ్చలవిడిగా ఈ విధమైన unlawful activities ప్రజలకు వ్యతిరేకమైన కార్యక్రమాలు ఆమలు జరుపుతున్నారా లేదా అనేటటువంటి విషయాన్ని జాగ్రత్తగా గమనించండి, ఇతోచింతండి; హృదయంవిప్పి పరిశీలించండి. ఈనాడు మేము ప్రతిపక్షము ఎక్కువ సంఖ్యలోనే ఉండవచ్చును. అంతమాత్రం చేత ఇది M.P. కాదు తెమ్మన్నాడు చలవతిరావుగారు వస్తవమే. కాకపోవచ్చు తక్షణమే అవునని నేను అంటున్నా, M.P. మాదిరి కావాలనే పెడుతున్నామా ఇది. కాదు, M.P. విధంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ అవుతుందోకాదో తేల్చవలసింది భవిష్యత్తు. అంతే

గాని, ఈనాడు జరుగుతున్నటువంటి ఈ అవినీతి చర్యలను జాగ్రత్తగా దృష్టిలో పెట్టుకొమ్మని నేను విషయాన్ని చెబుతున్నాను. పాదమారు గ్రామంలో ఏనాడో తగాదా జరిగింది. ఆ చరిత్రలోకి పోను. ఈనాటికి పోలీసులు ఆ ఈడుమారు గ్రామంతో పంచాయితీ ఆఫీసును ఆక్రమించి కూర్చున్నారా లేదా! వారు ఆ ఆఫీసును వదలి పెట్టమని కోరినానరే, court ను ధిక్కరించి ఆఫీసులోనే మనము వేసినారా లేదా. పోలీసుల వారి నుంచి దేశానికి రక్షణ ఉన్నదా, పోలీసులు, గుండాలు ఏకమై ఈనాడు దేశంలో భీభత్సం జరిపిస్తూ ఉంటే, దాని మీద జరుగుతున్న దేమిటి? ఈ ప్రభుత్వము భూస్వాముల ప్రభుత్వము, కోటిళ్ళ రుల ప్రభుత్వము గనుకనే వారు lock outs చేస్తే, వారిమీద ఏనాడూ చర్య తీసుకోదు. ఈ ప్రభుత్వము భూస్వాముల ప్రభుత్వము గనుకనే వారు ఎన్ని దుర్మగాలు చేసినా వారిమీద చర్య తీసుకోదు. కాని సామాన్య మానవుల మీద చర్య తీసుకొంటుంది. పార్వతీపురం తాలూకాలో పోలీసులు ఈనాడు రాజకీయ వేత్తలు అయ్యారు అక్కడ ఎవరో Superintendent of Police ఉన్నాడట. ఆయనను తీసుకువచ్చి నాకుబదులుగా ఇచ్చట M.L.A. గా కూర్చోవెడితేమంచిదని అనుకుంటున్నాను. ఆయన ఒక statement ఇస్తే ఆంధ్రప్రదేశ్ లోను, ఇతర ప్రతీక లలోను పడ్డాయి. వాగిరెడ్డి సుందరయ్య వాళ్ళు పార్వతీపురం agency లో ప్రజలను రెచ్చగొట్టి అక్కడ తుపాకులు పట్టుకొని వారిని తయారు చేస్తున్నారనే టటువంటి statement ఇవ్వడానికి ఎవరు ఆ పోలీసు ఆఫీసర్లు? ఈ రాజ్యంలో తప్ప ఏ రాజ్యంలోనైనా వానరే పోలీసువాళ్ళు ఈ విధమైన రాజకీయ కర్తవ్యాలను నెత్తిన వేసుకొని మోసుకొని తిరుగుతున్నటువంటి వారు ఎక్కడైనా ఉన్నారా? వెంకన్న గారిని ఈ ప్రజా స్వామిక రాజ్యంలో జరగవలసినటువంటి ఘటనలేవో చెప్పగలుగుతారా? రాజకీయాలకు పోలీసువారికి సంబంధం ఏమిటి? ఈ నాడు ఈ ప్రభుత్వం యొక్క రాజకీయాలను మోసుకొని తిరగగలిగిన వాళ్ళు పోలీసు వాళ్ళు తప్ప ఇంకెవరలేరు. అది వచ్చిన దురదృష్టము. ఆ కారణంచేతనే ఈ దినము రాజకీయాలలో పోలీసులు ప్రవేశించారు కూడా, అట్లాగు అన్నిటికంటే ఘోరమైనటువంటిది నాకు చాలా ఆశ్చర్యం కలిగించినటువంటిది ఒకటి సిద్ధారెడ్డి గారి మీద దాడి జరిగింది. మనం అంతా విన్నాము; నేను అందోళన పడ్డాను; ఎట్లా జరిగింది. అట్లా జరగడానికి కారణం ఏమిటి అన్నాను. అట్లాంటి దాడి జరిపిన వాడి మీద తక్షణమే చర్య తీసుకోవాలని కోరిన వారిలో నేను ఒకడిని. అలాడే నేను అన్నాను. ఇన్ని సంవత్సరాలుగా స్వైర విహారమునకు వదిలిన తరువాత అది మన నెత్తినే వచ్చి పడుతోందని. వారి మీద దాడి చేసినది వారి పార్టీకి సంబంధించిన వారే అన్న సంగతి దాచిపెట్టితే మాత్రం దాగుతుందా? అలాంటి ప్రకారం దారి కాచి చేశారు. ఆ కారు సిద్ధారెడ్డిగారిదని వారికి తెలియదు. ఇలాంటి సంఘటనలు జరగడానికి కారణం వారి పాలిపీయే; నేను విచారించాను. దాని మీద ఎవరు ఎలాంటి వారు దాడి జరిపింది అందరికీ తెలిసినదే అలాగే మరొక విషయం. పార్వతీపురం ఏజన్సీలు నేను అక్కడ ఉండే కూలీలకు రైతులకు నాయకత్వం వహించి న్యాయాన్ని జరిపింపమని కోరినంతమాత్రాన 144 సెక్షన్ పెట్టారు. గ్రామాల్లో కూడ డప్పులు వేయించారు;

పోలీసులను పంపారు; కవాతు తొక్కించారు; ఇక్కడ జొరబడి స్త్రీల బట్టలు పట్టి లాగారు. చిన్న వ్యాపారస్థుల వద్ద బీడీలు, సిగరెట్లు ఎత్తుకు పోయారు. పోలీసులను గ్రామాలలో వదలి పెట్టితే వారు ఏమి చేస్తారో మనకు తెలిసిన సంగతే—కోళ్లు, కోడి గుడ్డు మటు మాయం అయిపోతాయి. నేను అడుగు తున్నాను. ఖమ్మం జిల్లాలో ఇల్లెందు తాలూకాలో తెక్కుల పల్లెలో జరిగిన ఘోర దురంతానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య ఏమిటి? ఎక్కడో పదేనా జరిగితే కమ్యూనిస్టు నాయకత్వం మీద ఒక్కసారిగా విజృంభించడానికి చేతనైన ప్రభుత్వం తెక్కుల పల్లెలో జరిగిన దుస్సంఘటనలో—స్త్రీలను అవమాన పరిస్తే ఆస్తి దోచుకుంటే ఎన్నో ఇళ్ళు తగుల బెట్టితే ప్రభుత్వం తీసుకొన్న చర్య ఏమిటి? ఇరవై ముప్పై మందిని అరెస్టు చేయలేదా అంటారు; చేస్తారు. మనము చూస్తున్నాం గదా!—ప్రాహివిషన్ ఆక్ట్ అమలు జరపమంటే—సారా దొంగ తనంగా తయారు చేయించే వాడిని పట్టుకోరు, అతడు పెద్ద వాడు కాబట్టి; చేస్తున్న వారిని పట్టుకొంటారు. అట్లాగే ఈ దురంతాలు జరిపించిన వారిని యీ ప్రభుత్వం అరెస్టు చేయలేదు; ముట్ట లేదు; వారి గోరు కూడ గిల్ల లేదు. వారి చేత కాదు అంటున్నాను. కాంగ్రెసు అధినేతలు వారి ముఖాలు కొంత మంది ఉన్నారు. ఇలాంటి అధికారం, యిలాంటి జలం వారికి ఏ విధంగా చేకూరుతుందంటే—జరుగుతున్న దౌర్జన్యాల మీద యీ ప్రభుత్వం తక్షణమే చర్య తీసుకోలేక పోయిన కారణం చేత కాంగ్రెసులో ఉన్న అవి నీతి పరులు, దుర్మార్గులు అత్యాచారం చేయడం మావెనుక అండ ఉన్నారులే ఎవరేమి చేస్తారని మితిమీరి పోయి మానవుడు వినడానికి వీలులేని కిరాతకులు ఆ తెక్కులపల్లి గ్రామంలో జరిపితే హృదయం ఒక్కసారి విప్పి చూసుకోవాలి. బయటకు బాగానే ఉండవచ్చును. “పొట్ట విప్పి చూడ వురుగులుండు”—అన్నారు. అక్కడక్కడ పొట్ట విప్పి చూడటం యీ మంత్రి వర్గానికి అత్యవసరమని నేను భావిస్తున్నాను. మరొక చిన్న విషయం ఆ రిట్రెంచ్ మెంట్ గురించి 10% కట్ అన్నారు. నేను దానికి వ్యతిరేకం కాదు గాని అది డెమాక్రటిక్ గా అమలు జరిపారా? ఈ ఇరవై సంవత్సరాల కాలములో పై ఆధికారుల సంఖ్య ఎంత పెరిగింది. వారిలో రిట్రెంచ్ మెంట్ లేదా? వంద, రెండు వందలు, మూడు వందలు తెచ్చుకునే వారిని రిట్రెంచ్ చేస్తే దేశం బాగుపడుతుందని, పై ఆధికారుల సంఖ్య పెరుగుతుంటే—దేశం యింకా బాగు పడుతుందని అనుకొంటున్నారు. లేకపోతే యీ సెక్రటేరియట్ లో 20 సంవత్సరాల కాలములో ఎంత మంది పెరిగారో చెబుతారా? వారిలో నుంచి ఒక్కరినైనా రిట్రెంచ్ చేశారా! చేయరు. అది అసాధ్యం. ఏ విధంగానూ ప్రభుత్వం భూస్వాముల మీద, కోటిశ్వరుల మీద ఆధారపడి ఉన్నదో అదే విధంగా యీ సెక్రటరీస్ బుర్రల మీద కూడ ఆధారపడి ఉన్నది. మరి, వారిని తీసివేస్తే వని జరగదు. క్రింది వారు పోతే నష్టం లేదు. క్రింది వారిమీద చర్యతీసుకునే ప్రభుత్వం తప్పు. యీ retrenchment policy కూడ—class outlook, class analogy, class thinking తప్పు మరొక దృష్టి లేదు. అట్లాగే కరెన్షన్. నేను ఒకందుకు సంతోష పడ్డాను. పోలీసు ఉన్న ధికారుల మీద కొన్ని చర్యలు తీసుకొంటున్నందుకు—ఏ కారణాల చేతయినా

సరే—వది మంది వది కారణాలు చెబుతున్నారు. రాజకీయులున్నారు; ఏ కారణమైనప్పటికీ కొంత మంది మీద ప్రభుత్వం చర్య తీసుకొనుటకు పూను కొన్నది excellent. కాని నేను కోరేది—దానిని కొంచెం ముందుకు అట్లా అమలు జరిపించగలరా? అదే దృష్టంతో మేము అన్నాము. ఎన్నో డిపార్టుమెంట్సులో ఉన్నవి. కాని ప్రభుత్వం వారు అనేది—మాకు సంపూర్ణమైన సమ్మతగిన వార్తావాహిని మా చేతిలో చేరితే తప్ప సాధారణంగా మాట్లాడము గదా! అయినప్పుడు ఒక Head of the Department మీద విచారణ జరుగుతూ ఉండగా ఏ కారణంచేత ప్రమోట్ చేశారు అని అడిగాము. ఆ Police I. G. S. ఏ విధంగా తొలగించి విచారణ జరిపిస్తున్నారో అదే విధంగా యీ వాడు Fisheries Department లో Corruption Case విచారణ సచర్యంలో ఆయనను తొలగించే విచారణ జరపించడం న్యాయం కదా అట్లాగే నిన్న టేబుల్ మీద పెట్టిన G. O. లు చూశాను మరొక G. O. వచ్చింది Women's Welfare Department నుంచి; మరి కొంత మందికి సర్కిసు కమీషన్ నుంచి ఎత్తి పారేశారు. ఎందుకు? వరుసబెట్టి అందరిని Public Service Commission నుంచి ఎత్తిపారేస్తే సరి. నేను అడుగుతున్నాను. Public Service Commission ఎత్తి పారేస్తే పీడ పోతుంది గదా? పీటన్నింటి వెనుక రాజకీయ అవినీతి ఉండి ఉంటే తప్ప, లేక organisational అవినీతి ఉండి ఉంటే తప్ప administrative అవినీతి ఉండి ఉంటే తప్ప, యీ విధమైన జి. ఓ. లు రావు. అలాంటి జి. ఓ. ఒకటి నా టేబుల్ మీద చూచి ఆశ్చర్యపడినాను. నాకు ఆప్పుడప్పుడూ అనిపిస్తున్నది—ప్రతి పక్షం విమర్శ ప్రభుత్వానికి తలకు ఎక్కుతున్నదా అని. అట్లాగే కరప్షన్ అనేది డబ్బుతో కూడుకొన్నదే కాదు. అది political corruption కావచ్చు; administrative corruption కావచ్చు; రోజుకొలుగా ఉంటుంది. Anybody can be corrupted, sometimes without his knowledge ఒక విషయం చెబుతాను. చిన్న దే కావచ్చును! నా జిల్లా లో జరిగింది గనుక తెలిసివచ్చింది. కరిగానహళ్లలో ఉన్న B. D. O. ప్రభుత్వమే వచ్చింది. వది మంది represent చేస్తేనో చేనివల్లనో ఆయనను తీసుకు వెళ్ళి థోన్ కు మార్చారు. రాజకీయ అవసరాలకు గాను వారి పార్టీ వారు వచ్చి నెత్తిన కూర్చోని తిరిగి ఆయనను కొడిగానిహళ్ళకి వేస్తారా, లేదా, లేకపోతే రాజకీయంగా మా prestige ఏమి అవుతుందని రాజకీయ prestige ని పణంగా పెట్టి మిమ్ములను నిలబెట్టి అడిగితే ఆ ఉద్యోగిని తిరిగి ఆ కొడిగానిహళ్ళకి వేయవలసిన అవసరం ఏమివచ్చింది? Is it not cent percent political corruption? Are you going to administer the state on the basis of such corruption? ఈ కారణాలచేత తప్పని సరిగా విధి లేక యీ వాడు యీ స్థానం ప్రవేశ పెట్టవలసి వచ్చింది. మరికొన్ని దృష్టాంతాలు ఉన్నవిగాని చెప్పడానికి టైము లేదు. పీటన్నింటికి మించి డెమాక్రటిక్ ప్రొసీజర్ లో మనం యీ వాడు తప్పు దారిన పడుతున్నామే—అది అత్యంత ప్రమాదకరమైనదని నేను పౌచ్ఛరిక చేయదలచుకొన్నాను. ఆ మార్గానే మేము పోతామంటే—పోతున్న వారిని నేను అపటం ఎట్లాగు? ఒకవిషయం చెప్పవలచుకొన్నాను The inclined plane

is very steep. If you want to step on it and go very fast into the ditch of undemocratic procedure, then there is an end of democracy and that end will be only through your hands and from your hands. You will be responsible. డెమాక్రాటిక్ కోర్స్లో వద్దతులు ఉన్నవి. అవి బలమైన ప్రతిపక్షం ఉంటే సాధారణంగా ఆచరణలోకి వస్తాయి. నాకు బాగా జ్ఞాపకం. 1952 లో మద్రాసు శాసనసభలో రాజగోపాలాచారిగారి ప్రభుత్వంలో కొన్ని ప్రధానమైన పన్నులు తెచ్చి శాసనసభలో ప్రవేశ పెట్టి వాటిని సెలెక్ట్ కమిటీకి సంపాదించా పాస్ చేయించుకోవాలని ప్రయత్నం చేస్తే బలీయమైన ప్రతిపక్షం ఉండి కనుక అనాడు దానిని సెలెక్ట్ కమిటీకి పంపి తప్పలేదు. సెలెక్ట్ కమిటీ నుండి కొన్ని బయటకు రాకుండా పోయినవి ఉన్నవి ప్రధానమైన పన్నుల చట్టాలు వస్తే అదే శాసనసభ లోనే పూర్తి చేయాలని యీ ప్రభుత్వం నిర్ణయించు కొన్నట్లుగా నాకు అగుపడుతున్నది. Motor Vehicles Taxation was passed in a matter of few minutes and hours. Stamp Duty was passed in few minutes and hours. Today, the question of Land Revenue Bill. Nobody has a right to calmly and dispassionately discuss it and understand it properly. నేను అడుగుతున్నాను కాంగ్రెస్ పార్టీ శాసనసభ్యులందరినీ. మీకు ఎవరికైనా యీ శాసనాలలో ఉన్న లోతుపాతులన్నీ అర్థం అయ్యే ఇవి పాస్ చేస్తున్నారా? కాదు. ఎంత ప్రయత్నంచేసినా, ఎంత దూరంగా ఆలోచించినా నాకు ఇంకా పూర్తిగా అర్థంకాలేదు. The immense effect on the agricultural situation in our country in our state today.. గమనించాగా? ఈ తొందరపాటు ఎందుకు? కన్స్ట్రక్టివ్ క్రిటిసిజమ్ ఇవ్వకూడదా అని వరో అన్నారు దయచేసి డిసెంట్ నోట్ చదవండి. కన్స్ట్రక్టివ్ సజషన్స్ ఇచ్చాము. ఈ వైవాన్సియల్ క్రయిసిస్ నుండి తాత్కాలికంగా బయట పడి సమర్థవంతమైన చట్టాన్ని తీసుకురావడానికి అవసరమైనటువంటి సూచనలు మేము చేకూర్చా లేదో మీరు అది చూస్తే అగుపడుతుంది. అయినా ప్రభుత్వం నిరాకరిస్తున్నది. "మేము చెప్పినవన్నీ కన్స్ట్రక్టివ్ క్రిటిసిజమ్ కావు; మూవి అన్నీ పాలిటికల్ క్రిటిసిజమ్; మీ వన్నీ కన్స్ట్రక్టివ్ సజషన్స్"—అనే ధోరణిలో ఆలోచిస్తుంటే యీ ప్రభుత్వం సక్రమమైన పరిపాలన నిర్వహించగలదని నేను అనుకోను. దీనిని ఆచరణలో పెట్టుకోవటానికి, యీ నాడు ప్రజల నోళ్ళు నొక్కి, ప్రజలను కదలకుండా మెదలకుండా చేసి, వారి కాళ్ళు చేతులు కట్టేసి, నోట్లో గుడ్డలు కుక్కి, మీరు యీ చట్టాలను యీ విధంగా పాస్ చేయించుకోవాలని చేస్తున్నటువంటి యీ కుతంత్రాన్ని ప్రతిపక్షంలో ఉన్న మేము ఎదుర్కొనక తప్పలేదు. ఆ కారణం చేతనే యీనాడు మేము ప్రవేశ పెట్టినటువంటి యీ అభిశంశన బిల్ నాన్ ఇవి. ఈ బిల్ నాన్ని జాగ్రత్తగా చదివినవని కోరుతున్నాను. న్యాయంగా ఆలోచించమని కోరుతున్నాను. ప్రజాస్వామికం చట్టంతో మీరు—నీరసం మీలో కొంతమంది అయినా హృదయంలో నైనా అంగీకరించమని కోరుతున్నాను. లేకపోతే తప్పులు సవరించుకోలేరు. తప్పులు మరన్నీ చేసి తీరజాలి. అవి మీ పతనానికి కారణమై తీరుతుందనే విషయాన్ని మీకు జ్ఞప్తికి తెస్తూ సోపు తీరుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—అధ్యక్షా, నిన్న, ఇవాళ, వార్షికోత్సవం లాగు, అటు సెలవుకు వచ్చేటటువంటి పండుగలాగు, సో కాన్ఫిడెన్స్ మోషన్ రిస్కవల్ జరుగుతున్నది. ఈ సందర్భంలో గౌరవసభ్యులు—మ. భృంగా కాంగ్రెస్ పార్టీకి సంబంధించి నటువంటి పెద్దలు, పి. డి. పి. పార్టీ నుండి వచ్చిన పెద్దలు చాలా చక్కగా ప్రతిపక్ష నాయకులు, సభ్యులు చేసిన విమర్శలకు సమాధానం చెప్పి, నాశారం చాలా వరకు తగ్గించి ప్రతిపక్షాలలో బాగా అలోచనా శక్తిని పెంపొందించడానికి ప్రయత్నం చేసినందుకు నేను వారందరికీ కృతజ్ఞత తెలుపుతున్నాను.

అధ్యక్షా, ఉపన్యాసాలు—ఇవాళ కానివ్వండి, ఇంకో రోజు కానివ్వండి, గత రోజుల్లో కానివ్వండి. ఎప్పుడైతే నా చూడండి. కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యుల దగ్గర నుండి వచ్చే ఉపన్యాసాల ఫోరణి—అసామ్యత, అసంస్కృతి ఎట్లా ఉంటుందో, ప్రతిపక్షాలు చేసే ఉపన్యాసాల యొక్క ఫోరణి, ఆ రూపు ఆ వర్ణన ఎట్లా ఉంటుందో గమనించుకొంటే—యూ వ్యత్యాసం అర్థం అవుతుంది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—వారిని వారు పొగుడుకోక ఏమి చేస్తారు?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—నిన్న వారు చాలా బాగా మాట్లాడారు. నేను మిమ్మల్ని అభినందించాలనుకొన్నాను. మీరు తొందరపడితే ఎట్లా? అన్ యూజువల్ గా మాట్లాడినారు. ప్రతిపక్ష సభ్యులలో—ఇక్కడ కానివ్వండి, దేశం మొత్తంలో కానివ్వండి—ఏదో దేశంలో వారు బ్రహ్మాండమైన విజయాన్ని సాధించామని దురభిప్రాయం వారికి కలుగుతున్నది. ఎందుకు కలుగుతున్నదో నాకు అర్థం కావటం లేదు. మన రాష్ట్రమే తీసుకొందాము. 1954, 1955—మొట్టమొదట ఎన్నికైన సభ్యులలో ఎనిమిదవ వంతుగా రాలేనటువంటి స్వతంత్ర పార్టీ మేము నెగ్గామని వారు మీసాలపైన చేయివేస్తారు. ఏమిటి దీని అర్థం? ఉభయలు కలిసి 41 మంది ఉన్నటువంటి కమ్యూనిస్టు పార్టీ 19 కి దిగింది. “చూశావా—మేము గెలిచాము” అని అనుకోవటం—ఇది ఒక స్వాభావికం అయినది. ఒక వాతావరణాన్ని దేశంలో సృష్టించటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. నేను మనవి చేస్తున్నాను; కాంగ్రెస్ వశంగా ఉంది; ఇంకా బలం అవుతుంది. ఈ దేశానికి స్వరాజ్యం తీసుకువచ్చిన కాంగ్రెస్ యూ దేశంలో ఉన్నటువంటి అశేషమైన ప్రజానీకానికి మంచి చక్కని స్టాండర్డు ఆఫ్ లివింగ్ ఇచ్చేంతవరకు సృష్టి లేదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అది ఒక్క కాంగ్రెస్ పార్టీయే సాధించగలదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇండాక ఏదో మామంతుల గురించి చెప్పారు, అప్పడక అని—ఏదో అని—చెప్పారు. వివిధమైన దృక్పథములు కలిగినటువంటి పార్టీలు—ఇప్పుడు ఎన్ని పార్టీలు అధ్యక్షా? రెయిన్ బోలో ఎన్ని కలర్స్ ఉన్నవో అన్ని కలర్స్ ఉన్నవి.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—రెయిన్ బో కలర్స్ అందింగా ఉంటాయి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—చూడటానికి బాగానే ఉంటాయి. ఒకటి, స్వతంత్ర పార్టీ, లెఫ్ట్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ, రైట్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ, జన సంఘం, జనకాంగ్రెస్, ఎన్. ఎస్. ఐ. ఇన్. పి. ఇన్. ఇన్. మున్సిమిస్, రిపబ్లిక్ పార్టీ—ఇవన్నీ ఉన్నవి. నేను వేళాకోళం చేయటానికి మాట్లాడటం లేదు. “ఏదో కాంగ్రెస్ అంతా పోయింది; ప్రజలంతా కాంగ్రెస్ ను వదిలిపెట్టి ప్రతిపక్షాలకు మరలి పోయారు”—అనే భావం ఎక్కడవచ్చింది? ఏమి ఘనతవల్ల వచ్చిందని నేను అడుగుతున్నాను. నేను ఇతర రాష్ట్రాలు, మహారాష్ట్ర, మైసూరు రాష్ట్రాలు గురించి, కేంద్ర ప్రభుత్వం గురించి చెప్పటంకాదు. ఎక్కడక్కడైతే మీరంతా 9 మంది, 10 మంది—ఏమీ సంబంధం లేనటువంటి వారు లిసినచోట కూడ మీరు చూసినట్లయితే, కాంగ్రెస్ బాగానే ఉంది.

1952 వ సంవత్సరం సంగతి కొంత మీకు చెబుతాను. అప్పుడప్పుడు దేశంలో ఉత్పత్తి తగ్గినందువల్ల గాని, ఇతర కారణాలవల్ల గాని ఒక ఇబ్బంది వచ్చినప్పుడు ఒక కష్టం వచ్చినప్పుడు సామాన్యంగా ప్రజలకు ఉండేటటువంటి అభిప్రాయం ఏమిటంటే “ఏమిటి—కాంగ్రెస్ పెద్ద సంస్థ; మహాత్మాగాంధీ” గారు పెంచి పోషించిన సంస్థ; తల్లి లాంటిది; ఏమిటి, యీ పొరపాట్లు చేస్తున్నది? అని అప్పుడప్పుడు కొంచెం తాత్కాలికంగా కోపం వచ్చి మా పైన ఒక దెబ్బ వేస్తే వేయవచ్చును అది చాలా మంచిది. సంతోషము. 1952 లో ఆంధ్ర దేశంలో వచ్చినటువంటి ఎక్స్ పీరియన్స్ వల్లనే యీ రోజుకు కాంగ్రెస్ సజీవంగా ఉన్నదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. నిజమే; మేము ఏదైనా పొర పాట్లు చేసినప్పుడు—లేకపోతే—మాకు అతీతమైన కారణాలవల్ల కొన్ని ఇబ్బందులు కలిగి ప్రజలకు అప్పుడప్పుడు, ఎక్కడక్కడ కోపం రావటం సంభవం. దానితో పాటు మాకు ఏదో కాస్త భేదాభిప్రాయాలు ఉన్నటువంటి వాటిని పురస్కరించుకొని కొంచెం కేష్ చేసుకొన్నారు. అంతే, అంతకంటే ఏమీలేదు. నేను ఇక్కడ కూర్చుని చెప్పగలను; ప్రతిపక్షంలో వచ్చినటువంటి నూటికి 80 మంది సభ్యులు ప్రత్యక్షంగానో, పరోక్షంగానో మా బలం వల్ల వచ్చినవారే కాని, ఇంకొక విధంగా కాదని. కాబట్టి ఇటువంటి వాతావరణం ప్రమాదమని మనవి చేస్తున్నాను. నేను ఏదో కాంగ్రెస్ పార్టీ అని మనవి చేయటంలేదు. ఇప్పుడు మూర్తిగారు చెప్పినట్లు దేశంలో జరుగుతున్న కార్యక్రమాలు ఏమిటి? ఏదో ఇవాళ బ్రహ్మాండంగా నాగిరెడ్డి గారు పెద్ద ఉపన్యాసం చేసినారు. ఒక్కసారి ఆ బెంగాల్ కో, ఆ కేరళ కో వారు పోయి రారాదూ? “మాకు నీతులు చెప్పే ముందు నీ పార్టీకి నీతులు చెప్పు.” అక్కడ ఒకడు బ్రతకటానికి ఆవకాశం లేదే. రోడ్ న పోవటానికి అవకాశం లేదే.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—20 సంవత్సరాల మీ పరిపాలన యొక్క ఫలితం ఇది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—కొంచెం నేను చెప్పిందికూడ అర్థం చేసుకోండి. పార్టీ ఉండనివ్వండి—ఉండక పోనివ్వండి. ఈ దేశం అభివృద్ధికి రావాలి. ప్రపంచ దేశాల్లోని పెద్ద దేశాల్లో ఒక పెద్ద దేశంగా ఉండాలి. ప్రజాస్వామిక

పద్ధతులతో నడిచేటటువంటి ప్రజలపైన విశ్వాసం కలిగినటువంటి ప్రభుత్వాలు యీ దేశంలో ఏర్పడాలి. ఏ పార్టీ ఏర్పడినా మోకేమీ ప్రమాదం లేదు. ఏ పార్టీ ఏర్పడినా మోకేమీ ప్రమాదం లేదు. కానీ ప్రజాస్వామ్యాన్ని వమ్ముకేసి ప్రజలలో తగాదాలు పెట్టి ప్రజలలో అనవసరమైన కోరికలు రేకెత్తించి ఈ విధమైన అరాజకాన్ని దేశంలో తీసుకురావాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. మీరు తాత్కాలికంగా అక్కడక్కడ లాభపడినా ఈ దేశంలో ఉన్న ప్రజలు అది సహించరని కూడ నేను గట్టిగా మనవి చేస్తున్నాను. మేము మీ అంఠిని ఆహ్వానిస్తున్నాము. దేశ షేమాన్ని మటుకు దృష్టిలో పెట్టుకోండి. అచ్చన్నగారికి కూడ యిదే మనవి చేస్తున్నాను. వారి పార్టీ 20 కావచ్చు, 30 కావచ్చు. పార్టీ ఎంత అనేది ముఖ్యమైన విషయం కాదు. ఇది ప్రజాస్వామికాన్ని రక్షించేటటువంటి, ప్రజాస్వామికంలో నమ్మకం ఉన్నటువంటి పార్టీ అని చెప్పుకుంటున్నారు. మా విధానాలు బూజుపట్టినవి అని అంటున్నారు. మీ సిద్ధాంతాలతో మాకు ఏకీభావంలేకపోవచ్చు. అయినప్పటికీ ప్రజాస్వామికంలో నమ్మకం ఉన్నదని మేము ఈ రోజుకీ భావిస్తున్నాము. మీరు కనుక left communists ను కాగలిగిచుకుంటే అది చృతరాష్ట్ర కాగిలి అని నేను మనవి చేస్తున్నాను ముందు మీరు దానినుంచి తప్పించుకోండి. మీరు యిప్పుడు రాజ్యానికి రాలేకపోయినా మీ వారసులైనా వచ్చే దానికి ప్రయత్నం చేయండి. ఎప్పుడూ రాజ్యానికి వచ్చినప్పటికీనీ ఈ దేశంలో ఉన్న మనుగడలు, ఈ దేశంలో ఉన్న democratic way of life ను, ఈ దేశంలో ప్రజలకు ఉన్న స్వేచ్ఛను ఈ దేశంలో ప్రజలకు ఉన్న అన్ని రకాలైన స్వేచ్ఛను కాపాడే పద్ధతిగా నడచుకోవలసిందే తప్ప యిటువంటి తాత్కాలిక లాభాలకు మీరు లొంగిపోతే దేశానికి ద్రోహం చేసినవారు అవుతారు. ఇది బాగా జ్ఞాపకం పెట్టుకోండి. Right Communists అంత పెద్ద ప్రమాదంగాలేరు యిప్పుడు. వాళ్ళు కొంచెం ఫరవాలేదు. గ్రుడ్డిలో మెల్ల అచ్చన్నగారికి నేను మనవి చేస్తున్నాను. మీరు దేశం చూస్తున్నారు, అన్ని రాష్ట్రాలు చూస్తున్నారు. ఇందాక మూర్తిగారు చెప్పినట్లు యింతమంది పార్టీలు కలిసినారు, ఇంక అంతా రామరాయ్లకంటే పెద్ద రాజ్యం వచ్చినదని సహజంగా ప్రజలు అనుకోవడంలో తప్పు ఏమీలేదు. 5 నెలలలోనే సంగతిపమిటో సందర్భమేమిటో బైటపడిపోయింది. మాకు కూడ కొంతవరకు లోపం ఉంటే బుద్ధి వచ్చినది. మీరు చెప్పిన మాదిరిగా మేము నేర్చుకున్నట్లయితే అతో లక్షణా. నేను చెప్పాను. మళ్ళీ చెప్పడం ఎందుకు? ప్రజాస్వామికం ఏమిటి? Left Communist Party ఏమిటి? Incompatible, అసలు ఎటా కూడుతుంది? న్యాయం అన్నారు నాగిరెడ్డిగారు. న్యాయానికి left communist party కి యిక్కడికి, డిల్లీకి ఉన్నంత దూరం ఉన్నది. ప్రజాస్వామికంలో ప్రభుత్వాలు వస్తూఉంటాయి. ఒకేపార్టీ ప్రభుత్వం నడవాలని మేము ఎప్పుడూ కోరుకోలేదు. లక్షణంగా రానివ్వండి. వాళ్ళ ఆశయాలపైన వాళ్ళ కార్యక్రమాలపైన ప్రజలను ఆకర్షించి లక్షణమైన ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వాలు స్థాపించండి. ఏమి ఆశేవణ లేదు. దేశం 10 సంవత్సరాలదా, ఇరవై సంవత్సరాలదా? కలకాలానిది దేశం. మేము కొన్ని సంవత్సరాల చేస్తాము.

అవకాశం వచ్చినప్పుడు, ప్రజలు ఆదరించినప్పుడు యింకొకరు లక్షణంగా చేసుకోవచ్చు. కాని ఏదో కక్కుర్తిపడి ఏవిధంగానైనా సరే మీకు వాళ్ళకు ఏమి సరిపోనప్పటికీ, వారి ముఖం మన ముఖం గూచుకుంటూ ఉంటే రాజకుండానే పొగవస్తుందనే పార్టీలతో ఈ దేశం పరిపాలించేటట్లు ఉంటే అరాచకం వస్తుందని నేను గట్టిగా మనవి చేస్తున్నాను. మీరు దానికి దారి తీయవద్దు. లక్షణంగా మీరు ఏదో ప్రయత్నాలు చేసుకున్నారు చేసుకోండి. ఇంకా కొనసాగించుకోండి. నాకేమి ఆక్షేపణ లేదుగాని ఈ ప్రమాదాన్ని గుర్తించండి. మీరు ఏమైనా అనుకుంటున్నారేమో దానిపై ఎక్కువ చెప్పవసరం లేదు. మా కాంగ్రెసు democratic సంస్థ అచ్చన్నగారికి తెలియనిది ఏమీ ఉన్నది. నిన్న మొన్నటి వరకు దానిలో ఉండే. అందులో యింకా పనుకకు చూసుకున్నట్లయితే దానిలో ముప్పాతిక వరకు సంవత్సరం రెండు సంవత్సరాల క్రితం కాంగ్రెసులో ఉన్నవాళ్ళే. బేదాభిప్రాయం ఉండడం సహజం. ఒక policy పైన బేదాభిప్రాయం ఉండవచ్చు. ఒక కార్యక్రమంలో బేదాభిప్రాయం ఉండవచ్చు. నా మిత్రులు నిన్ననే సెలవిచ్చినట్లు యిది కుటుంబ విషయం. ఇది మేము సర్దుకుంటాము, సర్దుకోగలం. ఇది పెద్ద విశేషం కాదు. కొంతమంది ఉపన్యాసం చేశారు మీ పార్టీవారే అక్కడక్కడికి పోయి చెబుతున్నారు అని. మా పార్టీవారికి కూడ ఏదైనా బాధ ఉంటే నేను తెలుసుకోవాలి అనుకుంటున్నాను. ఏమిటి ఆ బాధ దానిని తొలగించే మార్గం ఏమిటి అని ఆలోచించుకోవాలి అంతే తప్ప మీరు మటుకు అనవసరంగా శ్రమ చేసుకొని కక్కుర్తిపడబోకండి. ప్రణాళిక గురించి బ్రహ్మాండమైన ఉపన్యాసం చెప్పారు. Planning అంటేనే అచ్చన్నగారు శాసన సభ నుంచి బైటికి పోతారు. Communist party వారు planning లో నమ్మకం ఉన్నదని పైకి చెబుతారు. ఉన్నదని కొంతవరకు అనుకోవలసివస్తుంది. ఎట్లాగైనా Communist party కి కొంతవరకు ఉన్నట్లు ఉన్నది. Divide and rule కాదు. (Interruption) మాకు ఎందుకు? భావాలకు చెబుతున్నాను, divide and rule ఏమీ ఉన్నది. అంచరము కలిసి స్వరాజ్యం సంపాదించుకున్నాము ఈ దేశానికి మళ్ళీ ఆర్థికంగా బాగా కైకి కిసుకొనివచ్చి ఏ స్వరాజ్యం పాధించడానికి కృషి చేశామో దాని సత్ఫలితాలు ఏర్పడాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. చేయలేదు అని అనడానికి పిలులేదు. మేము ఒక్కరమే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము అని చెప్పడం లేదు. మేము ఏమి గతాధికారం తీసుకోలేదు. కాని మాటిమాటికి చీటిచీటికి స్వప్రయోజనాల కొరకు పార్టీ ప్రయోజనాల కొరకు దేశంలో అనవసరంగా అలజడులు, అరాజక ప్రయత్నాలు చేయడం, యిది దేశాభిమానమేనా? అని అడుగుతున్నాను. ఏమిటి. చేసేటటువంటి ప్రయత్నాలు? లక్షణంగా policy ని విమర్శించండి. తప్పులు ఉంటే దిద్దినచేయండి ఆక్షేపణ లేదు. కాని యితర దేశాలలో ఇండియా అందు కలిగేటటువంటి అభిప్రాయాన్ని వక్రమార్గాన పెడుతున్నారు. అది మాకేమైనా నష్టం అనుకుంటున్నారేమో మాకు నష్టం కాస్తో కూస్తో తగిలినా తగలకపోయినా దేశానికి ప్రమాదం అని మనవి చెబుతున్నాను. మీకు planning లో నమ్మకం ఉండవచ్చు ఉండకపోవచ్చు దేశంలో జరిగే

అభివృద్ధి కార్యక్రమాల పట్ల శ్రద్ధ చూపించవలసిన అవసరం ఉన్నదా లేదా? మీరు చేసే పని ఏమిటి? ప్రతిదానికి ఒక motive, యింకొకటి attribute చేయడం ప్రజలకు పెడదారిని పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేయడం లేనిది కొండంతలుగా చెప్పడం. ఉన్నవి మళ్ళీ వరచడం ఏమిటి యిది? దీనివల్ల పార్టీ పెరుగుతుందని అనుకుంటే చాల పొరపాటు. Communist party పతనానికి కారణం అదేనని నేను మరవి చెప్తున్నాను. ఎప్పుడైతే అనవసరమైన కోరికలు ప్రజలలో తీసుకొని వచ్చి వారిని సగం కాదు పదివంతులు పూర్తి చేయడానికి శక్తిసామర్థ్యాలు లేకుండా ఉన్నదో అప్పుడే పతనం అయిపోయింది. పతనం అవుతుంది కూడ. ఏదే ప్రజలు ఎట్లా ఉన్నప్పటికీనీ మన దేశ ప్రజలకు మటుకు న్యాయాన్ని పరిశీలించగలిగినటువంటి శక్తి సామర్థ్యం ఉన్నది. నిలకడగా ఆలోచించుకోగలిగిన శక్తి సామర్థ్యము ఉన్నది. లేకపోతే కేవలం మీ మాటలతోనే నిలబడి ఆ పన్ను తీసివేస్తాయి. ఇది తీసివేస్తాము అన్నంతమాత్రాన 287 మంది మీరేవచ్చి ఉండ వలసింది. అంత సులభంగా లేరు ప్రజలు. వాళ్ళ బాధ్యతలు, వాళ్ళ హక్కులు గుర్తించుకోగలిగినటువంటి శక్తి సామర్థ్యాలు కలిగిన ప్రజలు భారతదేశ ప్రజలు, అందులో ముఖ్యంగా ఆంధ్రదేశ ప్రజలు నుంచి చెప్పను గుర్తించగలిగిన ప్రజలు. కాబట్టి వారు కాలం అంటే చేయవచ్చు. ఆక్షేపణ చెప్పవచ్చు. లేదా విమర్శ చేయవచ్చు కాని దేశంలో ఒరిగే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను పెడదారిని పెట్టించవద్దని మనవిజేస్తున్నాను. నేను స్వేచ్ఛగా చెప్పాలంటే దేశంలో జరుగుతున్న యీ ప్రణాళికా కార్యక్రమాలకు అన్ని పార్టీలూ—యీ ప్రణాళికలలో నమ్మకం వుండవచ్చు, వుండకపోవచ్చు—అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో మాతోబాటుగా ముందుకువచ్చి వారికి తగినబలం ఇచ్చినట్లయితే దేశంలో యంతరంగా సాధించిన అభివృద్ధికంటే యికా యీపై పాళ్ళు ఎక్కువ సాధించి వుండేవారమని మనవిజేస్తున్నాను. వారు చేస్తున్న పని యింకే అపోజిషను పార్టీ చేయలేదు? అది కాంగ్రెసు కానివ్వండి. యింకొకటి కానివ్వండి, అపోజిషనులో వుంటే యిప్పుడు వారు చేస్తున్న పని ఎవరు చేయలేదు? కాని యిదేనా మార్గం? ఒక మెయ్యార్థునేషన్, స్వరాజ్యోపచింతనవాత యిరవై ఏళ్ళ తరువాత ఒక అభివృద్ధి పథంలో పయనమవున్న సమయంలో సమర్థులను జాగ్రత్తగా పరిష్కారం చేసుకొనడానికి ప్రతిష్ఠిస్తున్న తరణంలో దేశంలో అలజడిని. అరాదకత్వాన్ని క్రియేటు చేయడానికి ప్రయత్నించడమే మార్గమా? నిన్న కలకత్తాలో ఏమిచేశారో మీకు తెలుసు. కేరళలోనీ. యింకాకొన్ని చోట్ల ఏ మిజరుగుతున్నదో మీకు తెలుసు. ఒకటి మాత్రం నేర్చుకున్నారు. అన్ని అప్పులూ కేంద్రప్రభుత్వానివే అని వారిపై నిరదచేయడం ఒకటి నేర్చుకున్నారు. ఎంతకాలం నమ్ముతారు ప్రజలు? రెండుమాసాలు నమ్ముతారు, మాడుమాసాలు నమ్ముతారు మూడుమాసాల తరువాత నమ్మురుబాబూ అని మనవిజేస్తున్నాను. కేంద్రప్రభుత్వంపై కాదు. ముందు మనయింటిని మనం చక్కబరచుకోవాలి. మన అభివృద్ధికి చెబు తగలకుండా చూడవలసిన బాధ్యత మనపై నలేదా? ఆహారం కావాలంటే కేంద్రం యివ్వాలి టాక్సులు కావాలంటే కేంద్రం

యివ్వాలి యిది రెస్పాన్సిబిలిటీగా ఫీల్ కావడమా. లేక ఇర్రెస్పాన్సిబిలిటీగా బిహేవ్ చేయడమా? రెస్పాన్సిబిలిటీగా ఫీల్ కావడం మాత్రం కాదని నేను వినయపూర్వకంగా మనవి జేస్తున్నాను. కాంగ్రెసు పార్టీ వారికి యిష్టం లేకపోతే నాకు బాధలేదు, విమర్శచేయమనండి ప్రజలలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలపట్ల, వాటిని సాధించే విధానాలపట్ల, ప్రజలలో నిరాశా నిర్భయంలు వ్యాపించే విధంగా అలజడులు అరాచకాలు ప్రోత్సహించడం చాలా ప్రమాదకరమని నేను మనవి జేస్తున్నాను. అయితే కమ్యూనిస్టు పార్టీ వారికి, ముఖ్యంగా మార్క్సిస్టు కమ్యూనిస్టు వారికి దేశంలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు కుంటుపడనిదే వారికి తావులేదు. కుంటుపడాలి, అప్పుడు వాళ్ళు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు కుంటుపడుతున్నాయని గట్టిగా చెబుతారు. వారు అడిగినవారికి డబ్బుయివ్వమని చెప్పాలి, పన్నులు వేయవద్దని చెప్పాలి, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరగకుండా ఉండాలి. ప్రజలలో అశాంతి ప్రజ్వరిల్లాలి. అప్పుడు అక్కడనుండి బ్రహ్మాండమైన నాయకుడుగా మార్క్సిస్టు కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకుడు లేచిరావాలి. ఇది మామూలుగా అందరికీ తెలుసు పరిపద్ధతి. లచ్చన్నగారికి కూడా బాగా తెలుసు. అందుచేత నేను మనవి చేసేదేమంటే—మన రాష్ట్రం అభివృద్ధిపట్ల మనం శ్రద్ధచూపించాలి. దానికి శక్తిని సంపాదించేవిధంగా కృషి చేయాలి. ఆవిధంగా ఆలోచించ వలసిందేగాని యింకోవిధంగా ఆలోచిస్తే అసలు దానికే ప్రమాదమని నేను మొట్టమొదట ప్రతిపక్షసభ్యులకు మనవి జేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, లచ్చన్నగారైతే నేమి, యితర స్నేహితులైతే నేమి. ముఖ్యంగా ఎక్కువగా లచ్చన్నగారు ల్యాండు రెవిన్యూ బిల్లు ప్రస్తావన తీసుకువచ్చారు. లచ్చన్నగారు తమ ఉపన్యాసం ఒక పెనింగులోనే నేనేదో ఎలక్షన్సుకు ముందు ప్రజలను మభ్యపెట్టాను. వాగ్దానాలు చేశాను అనేమాట వారు చెప్పారు. నేను పాశపత్రికలు నిన్నటినుండి వెతుకుతున్నాను. కొంతవరకు దొరికినవి. అందులో నేను ఏమి చెప్పానో, ఎలక్షన్సుకు ముందు, తమకు మనవి జేస్తాను. నేను ఎన్నికలముందు ఏభావాన్ని అయితే చెప్పానో దానిని తమరు జ్ఞాపకం పెట్టుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఎన్నికలముందు ఆమాటలు నేను వోట్లకోసం చెప్పినవి కావు. ఓట్లు రాకపోయినా సరేనని రెస్పాన్సిబిలిటీగా చేసిన స్టేట్ మెంట్లు అని మనవి జేస్తున్నాను.

The Hindu, October 7th: "Mr K. Brahmananda Reddy, Chief Minister of Andhra Pradesh, stated here today that he would like to leave the decision on the question of loss abolition of land revenue to the new Government.

The State could ill-afford to lose the revenue. Asked whether the Union Government and the Planning Commission had to be consulted before a decision on the abolition of land tax was taken, Mr. Reddy replied that in the first instance a State was free to do what they like. He felt that consultation in this matter with Planning Commission and the Union Government was desirable."

Asked what step he was going to take in this matter so far as his State was concerned, the Chief Minister said that just before

Motion :
re : No-confidence in the Council
of Ministers.

14th September, 1967. 459

the elections it was too late for the existing Government to consider the issue in a comprehensive way. It is for the new Government to take any appropriate decision, he added. He added that the total income on land revenue would be"

That is faithfully reported, Sir. Now I am reading from the Indian Express.

"Mr. K. Brahmananda Reddi, Chief Minister, said here today that the Government would collect the necessary data and all particulars conned with land tax in all other aspects to facilitate a decision on the subject. The Chief Minister said that they could not afford to lose revenue from land tax now and they had to consider an alternative source."

"Deccan Chronicle dated 7th October : The question of abolition of land revenue in Andhra Pradesh will be left to the decision of the new Government. He did not want to take any decision now on this, lest it should be construed as an election stunt by the opposition.

ఇంకా కియరుగా నేను చెబితే ప్రజల వద్దకు వోట్ల కొరకు వెళ్ళి అది తీసి వేస్తాం. ఇది తీసి వేస్తాం అని చెప్పాను అని అంటే ఏమి సబబు ? ఏమి న్యాయం ?

శ్రీ జి. రత్న సభాపతి:—అందుతో క్లారిటీ ఏమి వుంది ? ఎల్లప్పుడు ముందు వచ్చిన ప్రశ్న యిది. క్లారిటీ వుందన్నారు ఏమి వుంది ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి:—ఫస్ట్ కానుగా క్లారిటీ వుంది. నాయకా వచ్చే ప్రభుత్వం నిర్ణయించుకోవలసిందేగాని నేను కాదు అని చెప్పడం జరిగింది. నేనిది వోట్ల కొరకు చెప్పింది కాదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—నేను చెప్పింది అదే. ఒక్కే గవర్నమెంటులో దీనిని గురించి ఆలోచిస్తామని అప్పుడన్నారనే నేను చెప్పాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి:—మీకు అప్పుడు తెలుసా, తప్పుకుండా కాంగ్రెస్ వస్తుందని ?

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—నాకు తెలుసో, తెలియదో, మీరు ఆశతో వున్నాను. అది ఫలించిందే. తాత్కాలికంగా తొందరపడడం దేనికి ? నేను చెప్పినదానికి. మీరు చెప్పినదానికి కాంట్రాడిక్షన్ ఏమీలేదు. నేనూ అదే విధంగా చెప్పాను మొన్న. తేవ్రికార్డు చెప్పింది వినండి. 'ఆటాలిమ్ చేస్తారా ?' అని అంటే వచ్చే గవర్నమెంటులో యిది ఆలోచించబడుతుందని అన్నాడనే అన్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి:—సరే, మీమనస్సును తృప్తి పరచదలచుకుంటే నాకేమి ఆకేపణ వుంది, తృప్తి పరచుకోండి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—ఇప్పుడు మీరు తృప్తి పరచుకుంటున్నారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి:—ఈవన్ను తీసి వేస్తామని ప్రజలను మోసపుట్టే . . .

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—నేను ఏమి చెప్పానో తేలికకార్డు తెప్పించి వినండి. ఒక్కేగనర్న మెంటు దీనిని గురించి ఆలోచిస్తుందని చెప్పారనే నేను చెప్పాను. అదే ప్రతికలుకూడా ఋతుచేస్తున్నాయి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—మీరు ఏమి చెప్పారో నాకు అనవసరం. నేను చెప్పిన సంగతి. అక్టోబరులో.....

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—మీకు అనవసరం కావచ్చు. నేను చెప్పినదానిపై నే మీరు సమాధానంగా యిప్పుడు చెబుతున్నారు. మీరు అనవసరం కావచ్చు, లచ్చన్నగారు యీవిధంగా అన్నారు, ప్రతికలలో యీవిధంగావుంది అని వారు చెబుతున్నారు, లచ్చన్నగారు చెప్పినదానికి, ప్రతికలలో వచ్చినదానికి తేడా లేదని చెబుతున్నాను. కావాలంటే తేలికకార్డు తెప్పించి వినమని చెబుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—మీ మనస్సు తృప్తి పడితే

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—మీ మనస్సు నా మనస్సు మన యిద్దరి మనస్సులు తృప్తి పడడంకాదు, దేశంలో ప్రజల మనస్సులు తృప్తి పడాలి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—అబ్బబ్బ, ఎన్నిసార్లు యీనాడు... ప్రాద్దన తేచినదగ్గరనుండి బెదిరింపులు, అదిరింపులు, కావనార్థాలూ విరివిని చెవులు లొట్టలుపడిపోతున్నవి. దీనిలో న్యాయం ఆలోచించాలని నేను కోరుతున్నాను. అధ్యక్షా, లాండ్ రెవిన్యూ బిల్లు రేపు ఎల్లండి చర్చిస్తారనకోండి; ఇంక, లచ్చన్నగారుగాని, యితరులుగాని చెప్పినవాటిలో కొత్త విషయాలేమీ లేవు. ఇదివరకు చెప్పినవే. నెలెక్టు కమిటీ చర్చల సందర్భంలో దిప్పినవే, గౌరవ సభ్యులు అందరికీ తెలిసినవే. అసలు యీ కోపం అంతా ఏమిట?—ఎప్పుడైతే యీ ప్రభుత్వం కాంగ్రెసుపార్టీతో సంప్రదించుకుని పదిరూపాయలలోపు శిస్తు తీసివేస్తామని అనంగానే వారి గొంతు పట్టుకున్నది. ఆ కోపం యిదంతా. "ఏమిటా పదిరూపాయలలోపు తీసివేస్తారా, అయితే 30 అక్షలమంది పట్టావారులు అసలు పన్ను లేకుండా పోతున్నారు, మరి మన సంగతి ఏమిటి? ఇంక, ఏ 50 ఎకరాలున్నవాడో మనదగ్గరకు రావాల్సిగాని చిన్నవాడు రాడు" అనే ఆక్రోశం తప్ప యింకొకటికాదని మనవిజేస్తున్నాను. (అవ్ లాజ్) ఈ రాష్ట్రంలో 70 అక్షలమంది పట్టేదార్లు వుంటే అందులో సగంమంది, 30 అక్షలకుపై, బయటకు పోతున్నారు. లచ్చన్నగారు చెబుతున్నారు ప్రతివాడికీ లాండ్ టాక్స్ తీసివేయమని. ఎందుకు తీసివేయాలి? స్థిమితంగా ఒక స్థాయిలో వున్నవారికి ఎందుకు తీసివేయాలి? పేదవారికి తీసివేయాలి, తీసివేయాలి అంటే this is after all a craze. లచ్చన్నగారు ఇన్ కంటాక్టుకూడ తీసివేయాలంటారు. ఎక్కువ అక్షలు కట్టేవారంతా వారి పార్టీలోనే వున్నారు. జనసంఘంవారు ఆ మాట ఒప్పుకుంటున్నారు. మనం న్యాయం చూడాలి, లచ్చన్నగారంటున్నారా, బ్రహ్మానందరెడ్డిగారంటున్నారా, ఇంకెవరైనా అంటున్నారా అనే విషయం కాదు. రాష్ట్ర పరిస్థితి చూచుకోవాలి. రైతాంగానికి చేయవలసినది, చేస్తున్నది జ్ఞాపకం

పెట్టుకోవాలి. ఎట్లా స్థోమత దొరుకుతుంది, రైతును అభివృద్ధిపరచడానికి ఎట్లా అవకాశాలు వున్నాయనేది ఆలోచించాలి. అసలు లచ్చన్నగారు పొరపాటు చేస్తున్నారు, వన్ను తీసేయమనగానే 70 లక్షలమంది కట్టాదారులు మార్కెసిస్టు పార్టీ వారు. రైతు కమ్యూనిస్టులు—అందరూ లచ్చన్నగారి ఒడిలో కూర్చుంటారని. వారికి తెలుసు—కేకలు వేస్తుందామని, ఎప్పటికైనా మంచిదని. కాని అట్లా భావించవద్దు. మన పరిస్థితి, న్యాయ కూడ ఆలోచించుకోవాలి, రెస్పాన్సిబుల్ గా ఆలోచించుకోవాలి. అంతేతప్ప అది తీసేయండి, ఇది తీసేయండి, లేకపోతే పే కమిషను రిపోర్టు—ఎక్కడ చేయండి, ట్రైలంచ్ చేయవద్దు, ఆ బావులు కట్టలేదు, నాగార్జునసాగరు ఇంకా పూర్తికాలేదు—యీ విధమైన ఉపన్యాసాలు చెప్పడం మామూలే. ఇందులోపల ఏమి వుండటాలు? ఎన్నిసార్లు చెప్పినా ఇందులో పసరాదు' మన స్థోమత—ఎక్కడెలా రైతుకు విపరీతమైన భారంవుంటే తప్పకుండా ఆలోచించవలసిందే లచ్చన్నగారుగాని, ఇతరులుగాని రైతులంతా మాకే అని చెప్పుకునే పద్ధతి—యీ శాసనసభలో వున్నవారంతా రైతు ప్రతినిధులే, 95 వర్సంటువరకు. మనం చేసింది ఏమిటి? రైతుకు ఏదో కష్టం అన్నారు, యిబ్బంది అన్నారు, రకరకాల చిన్నచిన్న సోర్సెస్—ప్రకారాలవలనంచి. బావులనుంచి, నదీనాలాలనుంచి, సోమాలదగ్గరనుంచి, దొరుకు నుంచే అన్నీ తీసేశాం. రైతు కష్టపడి 100-150 రూ.లు ఖర్చుచేసి పొలానికి నీరు పెట్టుకునేచోట. ప్రభుత్వానికి నీటిపై అధికారం వున్నప్పటికీకూడ కొంచెం మేము సడలించాము. మహారాష్ట్ర విషయం చూడండి. ఆ రాష్ట్రంలో తీసేస్తున్నారు, యీ రాష్ట్రములో తీసేస్తున్నారు అని ఉపన్యాసాలు చెబుతు తున్నారు. ఇదివరకు నేను యిక్కడ ఒక సామెత చెప్పాను అనకుంటాను. ఒక రెండు భాగాల యిల్లు వుండిట్ట. అందులో పెద్దభాగంలో ఒక స్టీడరు వంద రూపాయల అద్దెకు చేరాడు, రెండవభాగంలో ఒక గుమాస్తా 50 రూ.ల అద్దెకు చేరాడు. గుమాస్తా నెలనెలా చెల్లిస్తాడుగాని వంద రూపాయలు యివ్వవలసి నాయన యిస్తానంటాడేగాని యివ్వడు ఇవ్వనికాడికి అది వందరూపాయలయితే నేమి, 300 రూ.లు అయితే నేమి? మహారాష్ట్ర విషయం, ఇతర రాష్ట్ర విషయాలు చూస్తే సిద్ధాంతరీత్యా మంచిదికాదని, కొంతమంది తొందరపడి నిర్ణయం చేశామని అనేక రకాల వెనక్కుపోతున్నారు. ఇక్కడ ఎస్. ఎస్. పి. మిత్రుడు ఒక్కరే వున్నారు ఒక్కసారి లోహియాగారిని కనుక్కోమనండి— యు. పి.లో ఒక ఎకరానికి శిష్ట తీసేయాలంటే తీసేయలేదని యీ ప్రభుత్వంతో సహకరించము అని చెప్పారు.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి (రాజంపేట):—ఆరున్నర ఎకరాలకు తీసేశారు, వారి ఇన్ ఫర్మేషనుకోసం చెబుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—ఉన్న పరిస్థితులు చూచుకుని మహారాష్ట్ర చూచినట్లయితే మిగిలే వేన్ పైన ఎంతవుంది? 180 రూ.లు. ప్రక్కన వున్న మైసూరు తీసుకుంటే డెల్టా సిస్టమ్—కుంటలక్రింద వున్నది చూచుకోండి. ఏది అయినప్పటికీకూడ ప్రభుత్వం సాధ్యమైనంతవరకు చేస్తుంటే—లచ్చన్నగారు యీ

మాట చెల్లిపోతుందనుకొని 22 కోట్లు, 22 కోట్లు అని ఊదినదే ఊదుతున్నారు. 1962 కంటే-అందులో 5 కోట్లు వచ్చింది. సుప్రీంకోర్టువారు కొట్టేశారని వదే వడే చెప్పనక్కరలేదు, అదంత పెద్ద విషయం కాదు. సుప్రీముకోర్టువారు లీగల్ గా ఆలోచించి, ఒక సెక్షను బాగాలేదనో, డిస్క్రిమినేషను వుందనో కొట్టేయవచ్చు. కొట్టేసినప్పుడు సుప్రీంకోర్టు చెప్పింది, కాననసభకు సంపూర్ణ మైన అధికారం వుంది, దానిని మార్చుకొని మన భావాలకు అనుగుణంగా, కాన్ స్టిట్యూషన్ గా, లీగల్ గా చట్టము రూపొందించుకోవచ్చునని చెప్పారు. ఎప్పుడో కోర్టులోకి వస్తే-7-8 సంవత్సరాలు వ్యాజ్యాలు పడివుంటాయి కాబట్టి, ఏ ప్రభుత్వం అయినా, నష్టపడకూడదు కాబట్టి తప్పకుండా రిట్రాస్పెక్టివ్ ఎఫెక్టు కూడ యివ్వవచ్చునని స్ట్రాంగెస్టు టరమ్సులో చెప్పారు.

మనం చేసినది ఎంతవరకు న్యాయమనేది ఆలోచించుకోవాలి. నేనప్పుడు డిటెయిల్స్ లోకి పోను, అవకాశం లేదు, తెలంగాణ ప్రాంతంలో సాలుసరిన మెట్ట భూమికి ఒక రూపాయిపడుతుంది. రాయలసీమ ప్రాంతములో ఒక రూపాయివుంది. 80 నయాపైసలు. ఆంధ్రప్రాంతములో 1.75 రూ.లు. ఆ ఒక రూపాయిని 1.75 రూ.లు చేస్తామంటేను, 0.80 రూ.లను రూ. 1.40 చేస్తామంటేను లేక పోతే 1.50, 1.75 రూ.లు వున్నవాటిని 2.25 రూ.లు చేస్తామంటేను రక్తం పీల్చేస్తున్నారు, రైతులంటే నిర్దయ, రైతుల రక్తం త్రాగేస్తున్నారు అంటున్నారు లచ్చన్నగారు వారుకూడ చాల కాలం—మొన్న మొన్నటివరకు మాలోనే ఉన్నారకదా, అప్పుడు వసూలు చేసిన వన్నంత— నాలుగణాలో ఎంతోతక్కువ వుండవచ్చుననుకోండి—అదంతాకూడ రక్తం త్రాగడమేనా? అసలు యీ రక్తం త్రాగడమేమిటి? అర్థం లేకుండా, రక్తం త్రాగేస్తున్నారు అనడం భావ్యంగా లేదు. వెట్ లాండ్స్ పైన కూడ అనేక రేట్లు వున్నాయి. అందరూ దానిని సమగ్రంగా ఆలోచించగలరు, యీ కానన సభ ఆమోదం యివ్వగలదు. ఆర్థిక స్థోమత లేనప్పుడు నిన్న మొన్నటివరకు ఓవర్ డ్రాప్టులోవుంటే—వాచిలాలగోపాలకృష్ణయ్య గారి ప్రశ్నకు చెప్పాను రిడిగ్ లిక్షల రూపాయల ఓవర్ డ్రాప్టు వుందని మనవి చేశాను. రాష్ట్రంలో మనమాత్రా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేయాలని కుశూలపడుతున్నప్పుడు, అవి కుంటుపడుతూవుంటే కొంచెం స్థోమత కలుగ చేసుకొని కార్యక్రమాలు చేయడానికి పూనుకోకపోతే ఏమి ప్రయోజనం? రిట్రెంచుమెంటు వద్దన్నారు. నేనొచ్చాలి బాధపడుతున్నాను. రిట్రెంచుమెంటు వచ్చిన కారణం కూడ నేను చెబుతున్నాను. అసలు రిట్రెంచుమెంటు ఎందుకు రావలసివచ్చింది? వారుకూడ ఆలోచించాలి. కొంత మంది ఇంజనీర్లను తగ్గించడంవల్ల చాల బాధపడుతున్నాము కొద్ది మాపాలలో అయినా ఇంకొకవిధంగా పరిశీలనచేసి మళ్ళావారికి అవకాశం కల్పించాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఇప్పుడు నేను చెప్పించాను—రిట్రెంచ్ అంటున్నప్పుడు ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్ చేంజిలో రిజిస్టరు చేసుకోవాలంటే—1960 మరణ రిజిస్టరు చేసుకున్నారు. మళ్ళా అనేకచోట్ల 1966 మరణికి ఉద్యోగ పోకర్కం కల్పించబడింది. ఇక్కడకాకపోతే యింకొకచోట, అనేకవిధాలుగా ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఎడ్యుకేషన్ పాలసీ ప్రకారం గ్రామాలలో బడికి

పోయే పిల్లల సంఖ్యనుబట్టి పంతుళ్లను ఆపాయింటు చేయడం అవుతోంది. బడికివచ్చే పిల్లలనుబట్టికాదు. ఒక గ్రామంలో వేయి మంది వుంటే అందులో ఎలిమెంటరీ స్కూలుకు పోయే వయస్సులోని పిల్లలు 200 మంది వుంటే, ఆ సంఖ్యపైన పంతుళ్లను నియమించడం జరుగుతోంది. హాజరు అంతకు పైన లేదు. మేము ఆలోచిస్తున్నాము. ఏమైనా చేయాలని ఉంది. మీరు కూడా ఏమైనా సలహా ఇస్తే ఇవ్వవచ్చును—తప్పకుండా—అక్షణంగా, 30 మందికి ఒక ఉపాధ్యాయుడు ఉంటే 12 వేల మందికి retrenchment వచ్చేట్లు ఉంది, ఇది ఎట్లానివారణ చేయాలి, ఎంత వరకు తగ్గించాలి; ఎంతమంది? పెట్టుకోవాల్సి తీసివేయడం నీకు ఇష్టంలేదు; వాకు ఇష్టం లేదు. అదిమంచి విషయం కాదు ఉద్యోగాలు ఇచ్చిన వారము మనమే, రీట్ సంవత్సరములు వచ్చిన వారిని retire చేస్తే ఇంకా ఏ రెండువేల మంది అయిన ఉంటే నెత్తిన వేసుకుంటాము, maximum number కు సౌకర్యం కల్పించి ఉద్యోగాలు పోకుండా చేసే ఆలోచన చేస్తున్నాము. ఇటువంటి విషయాలలో మీరు తప్పకుండా సలహా ఇవ్వండి, తప్పులేదు, ఇవ్వవలసిన బాధ్యత మీకు ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. లచ్చన్నగారు; ప్రతిపారి లేచి పోదాం ప్రజలవద్దకు, ఈ పన్నుకు వ్యతిరేకంగా, for గానా అడుగుదామంటారేకాని డెమాక్రసీ ఉన్న దేశాలున్నాయి, ఎక్కడైనా ఉన్నదా? ఎదో పలుపాటగా చెప్పారు కాని మీరు మాత్రం ఆనుకున్నారా మరస్సుతో

(Mr. Deputy Speaker in Chair)

ప్రపంచంలో ఎక్కడైనా any taxation measure ప్రజల వద్దకు తీసుకుపోవడం జరిగిందా—చెప్పండి. అటులు వేస్తున్న income tax గురించి అడిగితే ఎవరైనా ఏమీ అంటారు. లచ్చన్నగారితోను బ్రహ్మానందరెడ్డిగారితోను సహా వద్దనే అంటాడు. అదికాదు వద్దతి, మనం సంఘానికి ప్రతినిధులము, సంఘ అభివృద్ధి, దేశ అభివృద్ధి మన బాధ్యత, ఆ బాధ్యతనుబట్టి పోవాలే తప్ప ఇటువంటిది ఆను కోవడం చాలా పొరపాటు, ఇక చిన్న విషయాలు కొన్ని మనవి చేస్తాను. మనం తెలుసుకోకుండా Statement చేస్తే తప్పుఅవుతుంది. మా మంత్రుల సంఖ్య 18 అన్నారు. మా సభ్యులు ఎంతమందో తెలుసునా—250 మంది, అది ఇంకా పెరుగుతుంది కూడా.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి : ఎంత మంది పెరుగుతారేమిటి?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—వారుకూడా వచ్చినా నేను అశ్చర్యపడను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—ఆ ఆశమాత్రం వద్దు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—వారు వచ్చినా మేము తీసుకోములెండి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఆ సంఖ్య పెరుగుతూంటే ఈ సంఖ్యకూడా పెరుగుతుందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అదికాదు. ఏ డెమాక్రసీలోనైనా—ఇంగ్లండు అయినా అమెరికా అయినా మరొక దేశమైనా—మంత్రులు నియామకం వగైరాలు పార్టీ పరిస్థితులనుబట్టి administration అవసరాలను బట్టికన్నా మనస్సులో పెట్టుకుని చేసే వ్యవహారం తప్ప దానికి number ఇంత ఉండాలని ఏమీ లేదు, వాటికి vacancies అంటూలేవు, లేక పోవడమూలేదు. మాపార్టీలో

250 మంది ఉన్నారు—ఏ మంటారు లచ్చన్నగారు, అంటే రెండుచోట్ల కలిపి, వచ్చే ఎన్నికలలో ఇక్కడనే 250 కావచ్చును అనుకోండి. మేము 18 మంది మంత్రులము ఉన్నామని ఊరికే మాట్లాడితే ఏమి న్యాయం? ప్రక్కనే ఒరిస్సా ఉంది, వారిని విసుర్చ చేయడానికి నేను చెప్పడం లేదు. సంగడికి చెపుతున్నాను. అక్కడ అధికారంలో ఉన్న పార్టీ మాలో మూడవ వంతు ఉన్నది, 80 90 మధ్య ఉన్నారు. స్వతంత్ర పార్టీ వారు, జన కాంగ్రెసు, మరొకటి ఎడో అంతా కలిసి ఏర్పడినది. అక్కడ 19 మంది మంత్రులున్నారు. ఇది పరకు 15 మంది ఉంటే ఈ మధ్య ఇంకా నాలుగుమంది పెరిగారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—భూమిశిస్తు రద్దు చేసారు అక్కడ.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—భూమిశిస్తు రద్దు చేసి మంత్రుల సంఖ్య పెంచారన్న మాట, 60 మంది సభ్యులకు 19 మంది మంత్రులుంటే ఆ లెక్క ప్రకారం మాలో సగం మంది మంత్రులై పోవాలి. కాని అట్లా అలోచిస్తామా? మన administration కు ఏది అవసరం, ఏది అవసరం లేదు—

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఆశపెట్టి మరల నిరాశ చేయవద్దు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఆశలు పెట్టే వారము కాము అది వారి అలవాటు. మేము ఆశలు పెడితే కేవలం ఆశలే అయిపోతే చెడిపోతుంది. ఆశలు question కానేకాదు. మన needs వగైరాలు చూసుకోవాలి, వారు ఎంతారు కాబట్టి చెబుతున్నాను. ఇక వానిలాలగోపాలకృష్ణయ్యగారు మాట్లాడుతూ నాగార్జునసాగర్ కు అనుకున్నంతగా డబ్బురావడంలేదు అన్నారు. కొంతమంది సలహా ఏమిటంటే—నాగార్జునసాగర్ డబ్బుకు మనం ఇచ్చే food కు link చేయకూడదు అని, ఇటువంటి భావం back of the mind కొంతమందికి ఉన్నది, గతమూడు సంవత్సరాలలో మనం ఖర్చు చేసిన దాని కంటే నాగార్జునసాగర్ కు 22 కోట్లు అదనంగా కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి సంపాదించాము 1964-65 లో నాలుగుకోట్లు, 1965-66 లో 10 కోట్లు, 1966-67 లో 8 కోట్లు, ఈ సంవత్సరం ఇంతవరకు రెండుకోట్లు అదనంగా వచ్చాయి. ఇంకా వస్తుంది; రావాలి, చెప్పకుని తెచ్చుకోవాలి తప్ప కేవలం కోపంలోనో తాపంలోనో మనం ఇంత సహాయం చేస్తున్నాము అనే భావం మనస్సులో పెట్టుకుని ప్రత్యక్షంగా కాని పరోక్షంగా కాని ఏ వ్యక్తిగాని సంస్థగాని ప్రభుత్వమే కాని—ఇతరులు తిండిలేకుండా ఉంటున్నప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలు ఈ మాదిరి చేస్తున్నారనే భావం — ఏ బ్రహ్మానందరెడ్డివై నో వ్యక్తిగావస్తే ఫరవాలేదు కాని—దేశానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ కు రాకూడదని నేను కోరుకుంటున్నాను. మొట్టమొదట నుంచి దయ, దాక్షిణ్యం కలిగిన ప్రజలు. మహాత్తమమైన చరిత్ర కలిగిన ప్రజలు, ఎదో నాలుగు రూపాయలు కొరకు ఇతరులు తిండిలేకుండా మల మల మాడుతున్నా సహాయం చేయడం లేదనే భావం ఆంధ్రప్రజలపట్ల రావడం ప్రమాదకరమైన విషయం, తన్నుమాలిన ధర్మం చేయాలని నేను అనడంలేదు. శక్తి కొలది సహాయపడవలసిన అవసరం. ఉన్నది, అక్కడక్కడ కేకలు రావచ్చును కాని చాలామంది appreciate చేసారు. ఈ మధ్య funds కావా

Motion :
re : No confidence in the Council
of Ministers.

14th September, 1957. 465

అంటే ఆరు, ఏడు రాష్ట్రాలనుంచి వచ్చిన ప్రతినిధులు ప్రభానమంత్రికి చెప్పారు- ఇతర రాష్ట్రాలవారు తొందరగా నాగాడునసాగర్ complete చేయాలని చెప్పాడు. అటువంటి సుహృద్భావం మనం సంపాదించుకోవాలి, ఆ విధంగా ఆ విషయాన్ని ఆలోచించాలని ప్రార్థిస్తున్నాను. మనకు ఇబ్బంది ఉన్నది. లేదనడానికి లేదు. ఇప్పుడు ఇంకా నాలుగురోజులు కూర్చోబోతున్నాము. వచ్చే సంవత్సరం మన procurement ఎట్లా ఉండాలి? సలహా ఇవ్వండి; తప్పలేదు, ఈ food policy ని నడవడంలో procurement లో కాని distribution లో కాని ఏమీ లోపం లేదని కాని అందరికీ సంపూర్ణంగా సంతోషిస్తున్నామని మేము claim చేయడం లేదు, సంఘంలోని పరిస్థితులను వాస్తవిక పరిస్థితులను మనస్సులో పెట్టుకొని మెలగాలేతప్ప అకాశంలో ప్రయాణంలో చేస్తే తప్పకుండా క్రిందపడవలసి వస్తుంది.

అందుకని మీరు దయచేసి చెప్పండి. లెవి కావాలంటారా? మిల్లరు లెవి కావాలంటారా? రెండు ఉండాలంటారా? ఇంకొక విధముగా ఉండాలంటారా? సిద్ధాంతాలను పోషోకండి. సిద్ధాంతాలు మీకు మీరే కుడరదు, రేషను వద్దంటారు, కావాలంటారు, ప్రాకూర్వెంటు వద్దంటారు, లెవి కావాలంటారు. ఇవన్నీ అట్లా ఉంచండి. దాని గురించి నేను యెహ్యాలేజి తీసుకోదలచుకోలేదు. ఇక్కడ ఉన్నటువంటి ఆందరము గ్రామాదులనుంచి వచ్చినవారము కాబట్టి యిప్పుడున్న పరిస్థితులను మనస్సులో పెట్టుకుని శక్తి సామర్థ్యాలను మనస్సులో పెట్టుకుని మీరు యేదయినా వద్దతి చెప్పండి, తప్పకుండా ఆలకించి తప్పకుండా ఆలోచిస్తాము. మంచిది అయితే అంగీకరిస్తాము. కాబట్టి ఆ విధముగా మీరు సహాయపడాలని మనవిచేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, వరంగల్లు, నల్లగొండ కేసుల సంగతిచెప్పినారు. నేను చదవాలని అనుకుంటున్నాను, నాకు కొంచెం టైము యివ్వాలి. అధ్యక్షా, అసలు లెవ్వకమ్మానిస్టులు కానీయండి ముఖ్యంగా వారు మావైన మేము యేదో యేదయినా స్థానికంగా అక్కడక్కడ తగాదాలు జరిగి ఉండవచ్చు. జరగలేదని చెప్పడానికి వీలులేదు. కాని స్థానిక విషయాలు యేవయినా యెక్కడయినా గ్రామ తగాదాలు, పొలం తగాదాలు, లేక యింకోదానివల్ల వచ్చినప్పుడు దానిని తీసుకుని వచ్చి ప్రభుత్వం యంత్రానికి దానిపైన మోపి యిది యేదో జలపరుస్తున్నారని చెప్పడం అంత మంచి పని కాదు. నేను అసలు నా దగ్గర ఉన్న విషయాన్ని చదువుతాను. అసలు యీ రోజున ఒకసారి కమ్మానిస్టుపార్టీ వారు వెనుక తిరిగి చూసుకోవలసివుంది. నల్లగొండ జిల్లాలో మూడు స్థానాలకంటే గతిలేని, మూడు యెన్నికలలో గతిలేని వారు 9 మంది వచ్చినారు. యెందు వల్ల వచ్చినారు. యెందుకు వచ్చినారంటున్నాను. మూడు యెన్నికలలో రెండు మూడు మహావస్తే. అటువంటి నల్లగొండ జిల్లాలో యీ రోజున పన్నెండింటికి 9 మంది అసలు యే జిల్లాలోను రానటువంటి సంఖ్య వచ్చిందంటే ప్రజలకు వారి పైన విశ్వాసం పోయిందని ఖచ్చితంగా చెబుతున్నాను. 52 చూచినారు, 57 చూచినారు. 62 చూచినారు.

వారి వాగ్దానాలను చూసినారు. వారి దౌర్జన్యాలు చూచినారు. వారి మాటలు చూచినారు. అన్నీ చూచినారు. నమ్మినారు, 15 సంవత్సరాలు,

కొంచెం మేల్కొన్నారు. ఇది పమీలేదు. మా కాంగ్రెసువారు దౌర్జన్యం చేసేటటువంటి వారే అయితే గతమూడు యెన్నికలలో దౌర్జన్యం చేసి వుండవచ్చు, కాబట్టి వారు యీ మాదిరిగా అనుకోవడం పొరపాటు. అధ్యక్షా, ఉప్పరపల్లి ఆనే గ్రామం ఉంది. అది యెట్లా ఉంది? ఈ గ్రామం అయిదారు యితర గ్రామాల కూడలి మధ్యలో ఉంది. ఆ 5-6 గ్రామాలో త్వె కమ్మూ నిట్టులు కొంచెం పాతుకొని ఉన్నారు. దీనిలో నేను చదువుతాను, అధ్యక్షా

The Left Communists bore a grudge against the village of Upparpalli who voted for the Congress candidate. On 31st March, 1967, at 5 A M in order to take revenge, over a hundred Left Communists under the leadership of Sri Venkateswara Rao, ex-MLA and Sri Omkar, who stood for Parliament once, armed with axes, spears, sticks and cycle chains raided Upparapalli village with the common intention of committing murder and looting....

Sri T. Nagi Reddy :—On a point of order, since the case is in the court, I did not refer to that particular incident in detail. When the case is in the court, I don't think it is possible for us to discuss.

Sri K. Brahmananda Reddy :— I am not discussing the merits or demerits. I am only reading a factual statement.

Sri T. Nagi Reddy :— Whether it is factual or not is yet to be decided by a court of law.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :— మరి మీరు తేకులవల్లి గ్రామంలో యెట్లా దౌర్జన్యాలు చేశారని యెందుకు ప్రస్తావిచ్చారు. అది పోలీస్‌నడేనా? అది మాట్లాడకుండా ఉంటే బాగుండేది.

శ్రీ టి. నాగి రెడ్డి :— నేను దానిగురించి మాట్లాడనేలేదు. నిన్న, మొన్న జరిగిన సంఘటనలను గురించి తప్ప, అంతా వారం రోజులు, 15 రోజులు, 20 రోజుల క్రితం జరిగిన సంఘటనలు తప్ప మూడవ నెలలోను, నాలుగవ నెలలోను జరిగిన సంఘటనల మీద అదే పనిగా మాట్లాడలేదు. నేను చెప్పినది ఒక మాట. ఆ వాడు ఖాసీ జరిగిందట, తరువాత యివి జరిగినాయని చెప్పాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :— ఏమైనప్పటికీ నేను యిది నిజమని, అబద్ధమని చెప్పడం లేదు. అవి యాలిగేషన్లు. వాటిగురించి నేను యేమీ తేల్చడం లేదు.

I am not sitting on judgement over these allegations.

Nerugu Kurmariah and his brother Nerugu Sathiah, they chased them and caught hold of the diseased and bear him with sticks, spears and axes. They then proceeded to the hut of the diseased and looted and carried away Rs. 2,500. and gold ornaments worth Rs. 1,050. The accused then entered the house of Veera Mallu, a strong Congress supporter, and took away cash of Rs. 9,000 and gold ornaments.

శ్రీ టి. నాగి రెడ్డి :— మరొకమారు చెప్పదలచుకున్నాను. దానిని కంట్రబుట్ చేయడానికి నేను సిద్ధముగా లేనని కాదు.

Not that I am not prepared to make a statement on that. But the point is, I would again like to remind him that if he wants to

Motion :

14th September, 1967.

467

e : No-confidence in the Council
of Ministers.

narrate that incident in detail, then he would be doing an injustice to a case which is already in the court, and I would like him also to take note of what all happened previous to this in that village when a cart load of things along with the bullocks was thrown into a well. Well, has it come to the notice of the Government that such a thing had happened in the same village because of the very same landlords against whom you say now that somebody had taken some action? So, history is there, and I hope the Chief Minister will remember that history also. All these things I had brought to the notice of the House in the previous session.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అలయిటు, సార్. వాగి రెడ్డి గారు వద్దంటున్నారు కాబట్టి మానుకుంటాను. కాని ఉన్నటువంటి విషయాన్ని ఊరికే చెప్పాను తప్ప మరేమీ కాదు. ఇప్పుడు చూడండి, అధ్యక్షా. ఆ ఉప్పరపల్లి వారుగాని, యింకో ఊరువారుగాని కాంగ్రెసుకు వోట్లు యిచ్చినంత మాత్రాన పాపం చేసినారా?

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—వోట్లు యిచ్చినంతమాత్రాన కాదు, పాత చరిత్ర ఉన్నది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—వారు కల్పించిన చరిత్ర ఉంటే ఉండవచ్చు, ఉంటుంది. నిన్న సరసింహారెడ్డిగారు కేకలు పెట్టారు. మాకు వినవడదేమోనని అధ్యక్షా, మీరు కావాలంటే యీ కాగితాన్ని తమకు నమర్పించుకుంటాను. ఒక్కొక్క ఊరు, హరహరా.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—అధ్యక్షులవారు విచారణ జరిపి న్యాయా న్యాయాలను పరిశీలించి హాసుముందు పెడితే మంచిది. బాయంప్రెస్ ద్లో ఫర్ యిట్.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—నాకు ఒక రిప్రజెంటేషను వచ్చింది. తమరు చూడండి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—దీని సారాంశము యేమిటంటే యేదయినా గ్రామాలలో దొంగసారానేరంగాని, పోలీసు కేసులలో గాని, భార్యాభర్తల తగాదాలుగాని యింకొక విధము అయిన తగాదాలుగాని ఉంటే కొట్టుకుంటారు, తిట్టుకుంటారు, యెదో చేసుకుంటారు, చాలా చోట్ల ఉన్నాయి. ఉన్నంత మాత్రాన తీసుకువచ్చి యెదో ప్రభుత్వం దీనికి చేస్తున్నదవడం చాలా పొరపాటు. నేను ఒకటి మనవిచేస్తున్నాను. ఇదివరకు కూడా చెప్పాను. అటువంటిది యెప్పుడూ ప్రభుత్వం చేయదు. యెవరైనా దానితో యిన్వాల్విడ్ అయే ఉండవచ్చుగాక. వారు చెప్పినారు. సిద్ధారెడ్డిగారి కారుపైన బాడి జరిగిందని. అంతకంటే ఘోరం యేమి ఉంటుంది, అధ్యక్షా. కాని నేను యేమీ చర్చ తీసుకోమని చెప్పలేదు. మామూలు విచారణ జరుగుతుంది. ఒక మినిస్టరుకు జరిగినా యెవరికి జరిగినా విచారణ జరిగియెవరైతే అక్యూజ్మెంట్ ఉన్నాడో, దానిని కోర్టులో పెడతారు, శిక్షకావచ్చు యేమయినా కావచ్చు. ప్రభుత్వం ఒక ప్రత్యేకమైన ఒక యింటరెస్టు పెట్టుకుని యెవరినో అన్వేషించడానికి యెదో చేస్తున్నారనుకోవడం పొరపాటు. వారి ప్రయత్నాలు కొంత మంది నోటి

నుంచి వచ్చిన ప్రయత్నాలు వారి పార్టీ సంగతి చెప్పకుండా మా పార్టీలో యేదో కాస్త ఉన్నటువంటివారికి యేదో చెబుతున్నాము అని వారి మనస్సు విరచడానికి చేసే ప్రయత్నం నిష్ప్రయోజనం కాబట్టి నేను అనేది లక్షణంగా యేదయినా యెక్కడైనా పోలీసులు సరిగా యాజ్ఞను తీసుకోకపోతే చెప్పండి. చెబుతాము. విచారణ చేయిద్దాము. అధ్యక్షా, దురదృష్టవశాత్తు మనకు ఓపెను యెంక్వయిరీ చేసే సందర్భంలేదు. యేదయినా సేరం జరిగినప్పుడు పోలీసు సిబ్బంది పోయి విచారణ చేయవలసిన అవసరం, కేసు సంగతి చెబుతున్నాను. ఇంకొకటి కాదు, యాజిలేషను విషయం కాదు. కేవలం మర్దరు గాని, లూటీ గాని, యింకొకటిగాని విచారణ చేయవలసిన బాధ్యత క్రిమినలు ప్రొసీజరు కోర్టు క్రింద పోలీసుకు ఉంది. చీఫ్ మినిస్టరు అయినా ఒక చోట విచారణ చేసి ముద్దాయిని కోర్టులో చాలానుచేయడానికి అధికారం లేదు. కాబట్టి కొన్ని వద్దకులున్నాయి. లేదా యేదయినా యాజిలేషను వస్తుంది. అప్పుడు యేదయినా యెంక్వయిరీ చేసుకోవచ్చు. మంచి చెడ్డా చూసుకోవచ్చు. అది వేరే సంగతి. కాబట్టి మీరు నాకు టైము యివ్వాలి, అధ్యక్షా. ఆ గ్రామంలో జరిగిన దానిగురించి రి పేజీలు ఉంది రిపోర్టు. పోనీ శ్రీ కాకుళంలో యేదో జరిగిందంటున్నారు. మంత్రిగారిని పంపిస్తానని చెప్పాను. సెలెక్టు కమిటీ వగైరా ఉండడంవల్ల పోవడానికి వీలులేకపోయింది. ఆసలు వారేమో అమాయకులు, కేవలం వారు సుందరయ్యగారు అక్కడికి పోలేదు. పోయినా ఆసలు యేమీ ఒక గాంధీగారి ఉపన్యాసం యిచ్చి వచ్చారు అంతే.....

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— పోలేదని చెప్పలేదు. మేము పోయాము. అయితే పోలీసు అధికారులు పొలిటీషియన్లు యెప్పుడయారనేది నా ప్రశ్న అది కొంచెం వివరంగా చెప్పేస్తే బాగుంటుంది. If the police have taken your place and you are trying to take their place, then we will be happy.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— పోలీసు వారు ఏమి చెప్పారో నాకు తెలియదు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— పత్రికలలో వచ్చింది. వారికి తెలియకుండా ఎట్లా జరుగుతుంది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— వారు ఏమి చెప్పారో నాకు తెలియదు. బహుశా అక్కడకు వచ్చి వున్న తరిస్థితుల గురించి చెప్పారేమో నాకు తెలియదు. వీమెనప్పటికి అది ఆలోచించవలసిన విషయము చూస్తాము. సుందరయ్యగారు అక్కడ గాంధీగారి ఉపన్యాసము యిచ్చారు అంతే వుండవచ్చు. కొంచెము నమ్మడము కష్టము. మంచి చెడ్డలు ఆలోచించాలి. అక్కడ వని చేసే కూలీలను దబాయించి, వత్తిడి చేసి సక్రమముగా కూలీ డబ్బు ఇవ్వకుంటే తప్పుకుండా ఆలోచిస్తాము అంతే కాని వారికి ఏదో వున్న ద్వేషాలను పట్టుకొని, ఇంకొకరు జోక్యము చేసుకొని బ్రహ్మాండమైన picture present చేస్తాము అంటే దానికి handle కేదలచుకోలేదు. గౌరవనీయులు చాల విషయాలు చెప్పారు మంచిని మంచి జరిగిందని అనరాదూ,

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— ఏ మంచిని గురించి అనమంటారో చెప్పండి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— దేశములో మంచిలేదని అంటారా ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— “ మీరు మంచి పని చేయండి దాన్ని గురించి చెబుతాము.”

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— “మేము మంచి పని చేసినా మీకు కష్టము” వున్న ఇబ్బంది అది. మొన్న దివికిపోయాము, అక్కడ 29 వేలో, 30 వేలో ఎకరాల లాండు వుండి, చిన్న సొసైటీలున్నవి. సంవత్సరము కౌలు వుండి వారికి ఇబ్బందిగా వుంటే ఎదో collective farming పెట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వము సహాయము తీసుకొని మన ప్రభుత్వము కొంత సహాయము యిచ్చి 400 సొసైటీలను form చేసి, వారు ఏదో produce చేసి బాగుపడడానికి వధకము వేసి చేశాము. చేసినది మొదలు, పత్రికలలో వచ్చినది మొదలు ఇది మంచిదికాదు. ఈ సంఘములో వారు చేరారు. మీరు చేరారు. తెక్కలు సరిగా గమనించండి 1½ కోట్లు అయిపోయింది అని చెబుతూవుంటే ఏమి ఉత్సాహము వుంటుంది ఎవరికైనా కాని. 400 సహకార సంఘాలు ఏర్పాటు చేశాము. ఇంకా ఏర్పాటు చేసేటప్పుడు ఏదైనా ఇబ్బందులు రావచ్చు. లేక ఏవైనా misappropriation చేయవచ్చు. 1½ కోట్లు ఖర్చుపెట్టి 12 వేల కుటుంబాల వారు వారి కాళ్ళమీద నిలబడే శక్తిని ప్రసాదించడానికి ప్రభుత్వము చేస్తూవుంటే కొంచెము మంచి మాట ఆవరణము లేదా. కోనసీమలో చేస్తే అమోఘమైన ప్రశ్నలు వచ్చినవి. 2 రూపాయలు రాలేదు. 3 రూపాయలు రాలేదు. ఒక రూపాయ వచ్చేవారికి రూ. 2/-లు వచ్చినది సంతోషముకాదా. ఇంకా ఏమైనా తప్పులుంటే చూపించండి. సరి చేసుకొందాము. హరిజనులకు భూమి పంచిపెడితే వారికి ఎందుకు ద్వేషము? పంచిపెట్టిన సంగతి వదలి పెట్టి వారికి వట్టా ఇవ్వలేదు అని ఎవరో ఒకరినికేలేపి గందరగోళం చేస్తారా. పట్టాలు యిచ్చి పోవలసినదే అని అనుకొన్నాము వారికి ఎందుకు కష్టము. పేద ప్రజల అభివృద్ధి కోసము ఈ దేశములో ఉద్భవించాము అని చెప్పుకొంటూవుండేవారు వారికి ఏమిటి కష్టము ప్రజలను సంతృప్తి పరచండి.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— ఇంకా చూస్తున్నాము. మేము ఏమీ అనలేదు. రేపు ప్రొద్దున అంటామేమో !

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— అదే తప్పు. ప్రభుత్వము ఏ పని అయిసా చేస్తూంటే చేయనీక వారిని తిడదాము అనేది మంచి పద్ధతి కాదు. మంచి పని చేస్తూంటే శఠాప్ అనండి. ఇంకా తప్పులుంటే మనందరం కలిసిచేద్దాము మంచి చేద్దాము అని వుండాలి కాని ఏదైనా చేస్తూ వుంటేచేయనీ, వీరికి ఎక్కడో ఒక చోట తప్పు వుండనేవుంటుంది అనేది మంచిది కాదు. సంఘములో ఇన్ని వేల ప్రజల వైన కార్యక్రమాలు చేసేటప్పుడు ఎక్కడో ఒకచోట ఏదో తప్పు వుంటుంది. అది పట్టుకొని అసెంబ్లీలో ఉపన్యాసము చెప్పి ప్రజల మనస్సును....

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— “ఎప్పటికీ మీరే వుంటారా ?”

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— దాని సంగతి ఇప్పుడు ఎందుకు 6 సంవత్సరాల తరువాత విషయం. ప్రజలు మంచియో, చెడో పంపించారు. పుండవలసినదే ప్రయత్నము చేద్దాము.

ఇక Minimum Wages Act. వుంది కమిటీన వేస్తే వారు ఏదో రికమెండు చేశారు. కొన్ని చోట్ల ఈ act సక్రమముగా అమలు జరుగుతున్నది. కొన్ని చోట్ల wages అదనముగా వస్తున్నవి. కొన్ని చోట్ల రాకపోవచ్చు. అమలులో ఇబ్బందులు వున్నవి. సరియైన సిబ్బంది లేక ఇబ్బందులున్నవి. ఇప్పుడు సిబ్బంది surplus అనే దానిని ఉపయోగించు కొని ఈ కార్యక్రమమును enforce చేయాలని చూస్తున్నాము. పేదవారికి కాస్తోకూస్తో చేస్తామని మేము అంటువుంటే “మీరు చేయలేరు ఆ తప్పు అక్కడ వుంది. వారి కంటిలో మెల్లి వుంది. వారి బుగ్గను ముచ్చవుంది” అని అంటే ఎట్లా చెప్పండి. ఆ విధంగా వద్దఅవి మనవిచేస్తున్నాను. మంచిని మంచిగా చేస్తాము. ఇంకా మంచి చేయడానికి ప్రోత్సాహము కలుగజేయండి. ఈ పని చేస్తే మంచిదని చెప్పండి మేము సిద్ధముగా వున్నాము. మా పార్టీ భూస్వాముల పార్టీ అని అనడము 18 సంవత్సరాల మంచి వింటున్నాను. భూస్వాముల, రైతాంగము పార్టీ మాది. వారిది ఏ పార్టీయో చెప్పమనండి.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— మాది పేద రైతుల, వ్యవసాయ కూలీల పార్టీ.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— మాలో ఎక్కడైతే భేదాభిప్రాయాలు వున్నవో తప్పు కమ్యూనిస్టు పార్టీ, రైట్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ, స్వతంత్ర పార్టీ వారు అమలొన్నారో ఆ జిల్లాలలోనే మేము అధిక బలాన్ని సంపాదించడము జరిగింది. విజయవాడలో 7 సీట్లు వుంటే మాకు 6 సీట్లు వచ్చాయి. నల్గొండలో 12 కి 9 సీట్లు మాకు వచ్చాయి. కృష్ణా జిల్లాలో 17 కి 13 సీట్లు మాకు వచ్చినవి.

శ్రీ T. Nagi Reddy :— That is due to the division of the opposition parties.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— గుంటూరు జిల్లా నడిబొడ్డు. అక్కడ 24 సీట్లుకు 20 సీట్లు మాకు వచ్చాయి. ఎవరు బలవరుస్తే వచ్చాము మేము. పోయిన ఎన్నికలలో అశేష ప్రజలు ఈ ప్రభుత్వాన్ని సమర్థించారని చెబుతున్నాను. శివమొగ్గలలోనే మేము కోరుకోగలుగున్నాము. వారి ఆశీర్వాదాలు వచ్చినప్పుడే ఈ ప్రభుత్వం ప్రజలమైన ప్రభుత్వమని నమ్మేవారిలో నేను ఒకణ్ణి. అదవసరముగా వారి గోతులు వారిని త్రవ్వకోవద్దని మనవిచేస్తున్నాను. పటిష్టముగా పరిపాలన చేయడానికి సఫల్యం వడండి. తప్పులుంటే దిద్దకోడానికి సంసిద్ధముగా వున్నామని మనవిచేస్తున్నాను. మేము సర్వజ్ఞులమనే దురభిప్రాయము మాకులేదు. రాష్ట్రాభివృద్ధికి పోడ్పడే ప్రయత్నాలలో మంచి భాగస్వాములు కావాలని కోరుకున్నాము. ప్రాతిపదికపై 130 కోట్లు ఖర్చుపెట్టి, నీరువదులుతున్న సందర్భము ప్రతిపక్షిరాక్షసి ఏ 10, 15 సంవత్సరాలకో వస్తూవుంటుంది. అది ఒక వండుగదినము. మన రాష్ట్రానికి కాదు భారత దేశానికి పండుగ దినము. ఆ సందర్భములో కొంతమంది prisoners ను release చేస్తే సుఖ్యయ్య గారు అనుకొంటాను. Lawyer professions కే అన్యాయము చేసినాడు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—విడుదల చేయడముతోనే మంచి పని చేశారా ? రై తాంగానికి బంజరు భూములు వంచిపెడితే సంతోషించే వాణ్ని.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—బంజరు భూములు వారికంటే మేము కాగానే పంచాము. ఇటువంటివి చెప్పితే నాకు ఏమీకష్టములేదు. But it only speaks of the cul ture of the man. The following categories of prisoners may be released prematurely by remitting the unexpired period.

All convicted prisoners whose cases for premature release were recommended by the Advisory Board ;

All convicted prisoners who are aged 60 years and above ;

All convicted prisoners who have completed 14 years of sentence including remission ;

All convicted prisoners who have completed 10 years of sentence including remission and also completed one year actual work at the Prisoners' open Air work Camp at Bithol and Prisoners' Agricultural Colony, Anantapur.

ఇది తప్పా ? పెద్ద ఉపన్యాసము చెప్పాడు—Republic Day కు వదిలి పెట్టవచ్చు, Independence Day కు వదిలి పెట్టవచ్చు—సంవత్సరానికి రెండు సార్లు వచ్చే దానికి వదిలి పెట్టవచ్చు—తేకపోతే దురదృష్టవశాత్తు పూల సుబ్బయ్య గెలిచి నందుకు కూడా prisoners ను వదిలి పెట్టవచ్చు—కాని దేశములో పెద్ద కా ర్యక్రమము—190 కోట్లు ఖర్చు పెట్టి, లక్షలాది ప్రజలకు నీరు యిచ్చే సంతోష సందర్భములో ఏదో కొద్ది మందిని మా యొక్క సంతోషానికి చిహ్నంగా వదిలిపెట్టినందుకు లేనిపోని మాటలు చెబుతూ వుంటే....It only shows... I do not want to say strong word, Sir. I do not want to offend my friend—Because it is not my nature—అధ్యక్షా ! ఎంతసేపు సర్క్యూలోగి నిహారిణిఅంటూ అచ్చన్నగారు prohibition ఎత్తి వేయాలి, prohibition ఎత్తి వేయాలన్నాడు—ఆ విషయములో మీతో కూడా చాలామంది ఏకేకవించేవారు వుండవచ్చు—స్నేహితులైన అచ్చన్నగారు, గాంధీగారు యిది చెప్పారు, అది చెప్పారు అది చెప్పారు—నిజమే, గాంధీగారు చెప్పిన మాటలను follow అయ్యే శక్తి మనదరికి వుంటే యీ దేశానికి యీ పరిస్థితి ఎందుకు వస్తుంది? కాని ఒక విషయము ఆలోచిస్తాము—పోనీ అచ్చన్న గారు చెప్పారుగా...అవలు యీ prohibition విషయములో రాజా గోపాల చారి గారు ఏమన్నారో కనుగొన్నారా ? మీరు....

శ్రీ జి. అచ్చన్న :—ఆ విషయములో మీరు స్వతంత్ర పార్టీని చూచి వేళ్లు కొనవలసిన పాతము అని మాత్రం మనవి చేస్తున్నాము—వరికి దేనిమీద విశ్వాసం వుందో, పార్టీ యొక్క క్రమ శిక్షణ, కట్టుబాటుకు లోబడకుండా, దానిని ప్రకటించు కోడానికి, ప్రచారం చేసుకొడానికి మా పార్టీలో 21 వ మాత్రము మీరు చదువరు. వచ్చిన బెడదే అది....

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—నేను చదవక పోయినా కొంతవరకు, విన్నానుగా. ఉన్నటువంటి విషయమే మంటే—ఒక పార్టీ—ఒక రాజకీయ పార్టీ

అన్నాము-అశయాలు, పాఠసీలు-వాటి implementation సక్రమంగా జరుగవచ్చు, అక్రమంగా జరుగవచ్చు-అది వేరే విషయము-వండిట్ జవహర్ లాల్ నెహ్రూ suggest చేసిన పేరు ఇది-మొట్టమొదట రాజగోపాలచారి గారు Conservative Party అని పేరుపెట్టారు. పెడితే అదివద్దు స్వతంత్ర పార్టీ అని పెట్టమని నెహ్రూగారు suggest చేస్తే accept చేశాడు-ఈయన తెలివిగలవాడుగదా మహానుభావుడు సామాన్యుడా! చూడండి. Prohibition లో స్వేచ్ఛ ఎవరి హృదయం ప్రకారం వారు పోవచ్చు. Language questionలో ఎవరి హృదయం ప్రకారం వారు పోవచ్చు. Foreign policy విషయములో ఎవరి యిష్టము వచ్చినట్లువారు పోవచ్చు. ఇక పార్టీ ఎందుకు అధ్యక్షా! prohibition లో మీ conscience పోనీ prohibition పోతే పోయింది. Language విషయములో మీ యిష్టము-మీరు ఇంగ్లీషు కావాలి అనవచ్చు. హిందీ కావాలి అనవచ్చు. ఈ మూడు కావాలి అనవచ్చు. రెండూ కావాలి అనవచ్చు. ఇంకేమైనా అనవచ్చు. అంటే ఏమిటో తెలుసునా? Opportunistic ఒక సిద్ధాంతములేదు. ఒక అభిప్రాయం లేదు. ఒక పార్టీ అంటే భిన్నమైన అభిప్రాయాలు సభ్యుల హృదయములో వున్నప్పటికీ, ఆ పార్టీకి అభిప్రాయం అంటూవుంటుంది. అది లేదు. ఏమో యిక్కడ గనుక ఇంగ్లీషుకు వ్యతిరేకంగా చెబితే ప్రాణాలు పోతాయి.....

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఒక సిద్ధాంతము అని చెబుతూ, ఉదయము, సాయంత్రం వేకువజామున రాధాంతాలు పెడుతూ అది ఒకటే సిద్ధాంతమని చెప్పుకునేదానికంటే స్పష్టముగా మా policy యిది, యీ సమస్యల మీద మాకు యీ స్వేచ్ఛవుంది, ఇది అని చెప్పకుంటే, అర్థముచేసుకునేవారికి అయితే అది అర్థము అవుతుంది.....

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— నిజమే-నర్స స్వతంత్రంగా వ్యవహరించడానికి స్వేచ్ఛవున్నటువంటి పార్టీకి మేము కాదంటే మీరు ఊరుకుంటారా? నరే. ఇకపోతే Textile technology గురించి చెప్పారు. ఒక్క పిల్లవాడు వచ్చాడండి. ఆ course ఎట్లా వుంటుంది? అది చదవడానికి అవకాశంలేదు. ఇక్కడపెడితే 12 మంది. దానికి సమాధానము చెప్పాము. ఇంకో మిత్రుడు నర్సపురంలో ఏదో తోపు యిచ్చారు. నర్సపురంలో ఎక్కడో cashewnut trees వున్నాయి.....

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— Technology కాదు. Architecture in Kakinada.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— అదే Subject.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— Technology కాదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఏదో ఒకటి. ఎవరూ రానటువంటి subject ఒకటివుంది.

శ్రీ వే. వి. కె. రావు :— మీ గుంటూరులో తెరిచారు. కాకినాడలో తెరువలేదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—సరి. Cashewnuts తోపు విషయము. ఒక School Committee తరపున ప్రభుత్వానికి ఒక request వచ్చింది. ఏమంటే అయ్యా! ఈ తోపు మాకు రూపాయకో, రెండు రూపాయలకో చెట్టు చేసి యివ్వండి. దానిని మేము మళ్ళీ అమ్ముకుంటే ఎక్కువ డబ్బు వస్తుంది. మా School unfinished గా వుంది. ఆ డబ్బు పెట్టి కట్టించు కుంటామని ఒక request వచ్చింది. ఎవరో నా సహచరులు—ఇదివరలో అనుకుంటా. All right, పాపం ఏదో school కట్టుకుంటారు. గ్రామాలు కట్టించుకోసీలే అని వారు ఇచ్చారు. నాకు తరువాత complaint వచ్చింది. ఇది అన్యాయంగా యిస్తున్నారు. రెండు రూపాయలకు, యీ చెట్టు రు. 5/-లు అవుతుంది. రు. 7/-లు అవుతుంది అని, వెంటనే విచారణచేశాము. ఇది ఇవ్వడానికి వీలులేదని అన్నాము. Public auction వేయుమన్నాము. మూడు నెలల క్రితమే ఉత్తర్వులు జారీ చేశాము. ఏదో తెలియకుండా—East Godavari లో ఏవో అడవులు ఎవరికో యిచ్చారన్నారు. పాపం నేను ఉదయంనుండి మా మంత్రిగారిని అవస్థపెట్టి C. C. F., గారిని Secretary ని అడిగితే ఏమీ Forest, ఎవరికి యిచ్చారు, అటువంటిగొడవ ఏమీ లేదని చెబుతున్నారు. ఏవో rumours పైన విషయము తెలుసుకోకుండా చెప్పుకొడదని మాత్రం మనవిచేస్తున్నాను. చివరకు ఇంకొక విషయము చెబుతాను. ఏదైతే prohibitory order యిచ్చామో దానికి అనేకమైన అర్థాలు ఉన్నాయి అనవసరంగా. నేను చెప్పాను ఇంతవరకు లక్షణంగా public meetings పెట్టుకొమ్మని. ఇప్పుడూ పెట్టుకుంటున్నారు, అక్కడక్కడ జనము ఎక్కువ లేకపోయినప్పటికీ. లక్షణంగా—మీరు Leader of the opposition, యింత మంది మహానీయులు, పెద్దలు ఉత్తరం వ్రాసియిస్తే చూశావా యింత పిడివాదం. మొండివాదం, ఇంత యిదా అని అంటారేమో నని—Alright మీరు లక్షణంగా Legislative Assembly నుండి రాండి. దానికి బహుళ: Commissioner గారు ఆలోచించి permission యిస్తారు. లక్షణంగా రాండి, ఏమీ ఇబ్బంది లేకుండా—మీరు ఎవరైతే నాయకులుగా వున్నారో orderly procession విషయమై మీ బాధ్యతవుంది. కాబట్టి తప్పుకుండా రాండి. ఇవ్వండి. ఆ తేవణలేదు. కాని ఈశ్వరీబాయిగారు చెప్పారు—నిన్న ఊళ్ళలోకి కబుర్లు చేశాము, మనుష్యులు రావలసిందని—అట్లా చేయబోకండమ్మా. అట్లా కబురు చేస్తేవారికి భత్యాలు యిచ్చి రప్పించండి. అంతేగాని పాపము ఇక్కడకువచ్చి లేని పోనీ ఖర్చు పెట్టుకుంటే—రెండు సంవత్సరాలకు శిస్తు వస్తుంది వాడికి మీకు సమర్థత వుంది. భాగ్యమైన పార్టీలు ఇబ్బంది ఏమీ లేదు. లక్షణంగా.....

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—కానన సభ్యులు మీ నిషేధాన్ని ఉల్లంఘించవచ్చును గాని మామూలు పౌరుడు ఉల్లంఘిస్తే, మేము పట్టుకొంటామనా? దాని clarification దయచేసి యిప్పించండి. మీరు నద్దు అన్నా బాను అన్నా. మేము నడవక తప్పదు. నడచి తిరుకాము కూడా. మాతో ఇతరులు కూడా నడచి తిరుకారు. ఎంతమంది ఎవరు వస్తారనేది యిప్పుడు చెప్పలేము. ఎవరు వచ్చినా

మాతో నడచి తీరుతారు. వారిని పట్టుకుంటాము, మిమ్ము పట్టుకుంటామంటే, పట్టుకున్నావాళ్లు అక్కడ నుండి కదలరని చెబుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—చూడండి. మళ్ళీ నన్ను రెచ్చగొడితే ఎట్లా?

శ్రీ జి. అచ్చన్న:—అర్థము ఏమిటి? నేను ముఖ్యమంత్రిని, శాసనసభలో ఓటో చెప్పి బెడరగొడితే వారు ఎవరూ రాలేక పోతారని అనుకుంటున్నారేమో! వచ్చేవారు ఎలాగు వస్తారు. పట్టుకుంటే అందరినీ పట్టుకోవాలి గాని కొందరిని పట్టుకోని, కొందరిని విడిచి పెడుతామనే మీ చేతకాని ప్రభుత్వ పద్ధతి మాత్రం వద్దు అంటున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—ఏదైనా ఇప్పుడు కోపం వస్తే వచ్చింది గాని ఆ procession వచ్చినప్పుడు కోపం రావద్దు. నేను మనవి చేసేది, గౌరవనీయులు, పెద్దలు మీరంతా Lead చేస్తున్నారు. కాబట్టి Legislature Hostel నుండి వస్తామన్నారు లక్షణంగా రండి. మిమ్ములను arrest చేయకుండా వుండి వెనుకాలి వారిని చేస్తామనా? చేస్తే ముమ్మిలనేముందు చేస్తాము. వారిని ఏమీ చేయము. Because you are taking the responsibility to lead the procession, I thought naturally being leaders of the Opposition they can observe restraint themselves and also see that restraint is observed by others also. ఇట్టి అభిప్రాయంతో చెప్పామ గాని ఇంకొకటి కాదు. మీరంతా శపథకుండా రయి చేయండి. ఏది అయినా ఉంటే Speaker గారికి ఇవ్వండి శపథ లేదు. నేను మనవి చేసేది అధ్యక్షా! మీరు శీర్షానం ఏమి అయినా చేసుకోండి. కాని ఉన్నటువంటి విషయాన్ని నేను చెప్పితటువంటి Lines లో చేయడాన్ని, రాష్ట్రభివృద్ధిని మనస్సులో పెట్టుకొని మన పరిస్థితులు పక్క పెట్టుకోడానికి దోహదం చేయవలసిందని ప్రతి పక్షాల వారిని వినయ పూర్వకంగా మనవిచేసుకొంటూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ బి. రత్నసభావతి:—అధ్యక్షా! విశ్వానరాహిత్య శీర్షానం ప్రవేశ పెట్టిన తర్వాత, అఖరున మాట్లాడవలసిన బాధ్యత ప్రవేశ పెట్టిన వాళ్లందరికీ, ఆ బాధ్యత వాపైన వడింది. సామాన్యంగా ఇది ప్రతి పక్షాలలో ఉన్న పెద్దలకు ఈలాంటి బాధ్యత నిర్వహించవలసి ఉంటుందని అనుకున్నాను, గాని దురదృష్టవశాత్తు అది వాపైన వడింది. ఇంత బాధ్యత నేను నెరవేర్చగలనా, లేదా. అయినా వాకు నిజంగా ధైర్యం చాలటం లేదు. అయినప్పటికీ, నిన్న ప్రార్థన నుంచి కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులు చేసిన ఉపవాదాలు వింటూ వచ్చాను. వానా రకాలుగా మాట్లాడారు. అవహేళన చేశారు. Election వ్యవహారం ప్రస్తావన కూడా తీసుకువచ్చారు. ఈ రోజు కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిందంటే, ఒక విధంగా పరిణామం వైతం వచ్చింది. అనేక విషయాల విషయాన్ని మళ్ళీ పరిశీలించి భవిష్యత్తు ఉండి గనుక, అత్యంత సంఖ్యలలో ఉండి గనుక, ఆధిక్యంలో ఉన్నారని తెలియజేశారు. చాలా సరితోపం అధ్యక్షా! ఇది ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రాధమికంగా నేర్చుకోవలసిన విషయం. ఆధిక సంఖ్యలో వస్తే అధికారంలోకి

రా? అంటే, రావటం లేదు. దీనికి ఇంకో పద్ధతి ఉందని, ఎవ్వరూ అనుకోవటం లేదు. ఎందుకు వాళ్లు అట్లా చెప్పవలసి వచ్చిందో అర్థం కావటం లేదు. కాని ముఖ్యమంత్రిగారి ఉపన్యాసం కూడా సావధానంగా విన్నాను. వారు ఈ ప్రజాస్వామ్యానికి నిర్వచనం ఇస్తూ ఇంకా కొంత దూరం తీసుకు పోతారని అనుకున్నాను. ఈ రోజు మనం ప్రజాస్వామ్య పార్లమెంటరీ వ్యవస్థను అనుసరిస్తున్నాం అంటే, ఇది మనం సృష్టించుకున్నది కాదు. ఇంగ్లాండు బ్రిటన్ వాళ్ల వ్యవస్థ మనం తీసుకున్నాం. వాళ్ల రూపాన్ని తీసుకున్నాం. అదే పద్ధతి మనం అనుసరిస్తున్నాం. ఇది ప్రధానమైనటువంటి విషయం. అయితే ఈ వ్యవస్థ ఏ Psychology పైన, ఏ సిద్ధాంతం పైన ఆధారపడి ఉందో మరచిపోయా, లేక దానిని తప్పుదారి తీసో, ఈ రోజు మనం ప్రవర్తిస్తున్నాం. దానికి నిర్వచనం ఇస్తున్నాం. ఇది చాలా పొరపాటు అయిన నిర్వచనం అని చెబుతున్నాను. రి మోసాలు కూడా కాకుండా ఈ No Confidence Motion ఎందుకు తీసుకురావలసి వచ్చిందని కొంతమంది ప్రశ్నించారు. ఇంకోటి కూడా చెప్పారు. మొన్న notice ఇచ్చారు, కాని move చేయలేక పోయారా మరల కష్టపడి రి2 మంది సంతకాలు తీసుకొని notice ఇచ్చారని చెప్పారు. అది నిజమే. కాదని అనటం లేదు. నేను ఒప్పుకుంటున్నాను కూడా. కాని ఒక్కసారి మీరు ఆలోచన చేయండి. ప్రజాస్వామ్యం, ప్రజాస్వామ్యం అని ఇన్ని రకాలుగా, ఇన్ని విధాలుగా నిర్వచనం చేశారు. ఈ పరిస్థితి opposite పార్టీలు ఎందుకు వచ్చిందో చెప్పుకోడానికి సిగ్గుపడటంలేదు. ఈ ప్రభుత్వం ఏ విధమైన పద్ధతులు అనుసరిస్తున్నారని ఆలోచన చేస్తే—ఇతర దేశాలలో ఈ వ్యవస్థ ఏ విధంగా ఉంది. ఈ దేశంలో ఏవిధంగా ఉంది, ఆ దేశాలలో, నిజం. వాస్తవం పత్యం అన్నదానికి ఎంత ప్రాముఖ్యం ఇస్తున్నారు. మనం ఏవిధంగా ఇస్తున్నాం. ఈ ప్రజాస్వామ్యాన్ని పోషించడాన్ని ఇతరదేశాలవాళ్లు ఎన్ని త్యాగాలు చేస్తున్నారు. 65, 67 మంది మాకు కావలసినవచ్చినమాట వాస్తవమే. మేము ఎందుకు అంత తంటాలు పడవలసివచ్చిందో ప్రభుత్వపక్షంవారు ఒకసారి ఆత్మ పరిశీలన చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఎన్నిరకాల ప్రయత్నాలు చేశారంటే, చెప్పడానికి పీలులేని ప్రయత్నాలు చేశారు. మన రాజకీయ వ్యవస్థ ఇటువంటి దురవస్థకు వచ్చింది. కాంగ్రెసు పార్టీ నుంచి విడిపోయిన వాళ్లుగురించి ఖుఖ్య మంత్రిగారు జవహర్ నగా మాట్లాడవచ్చు. కాని అది ఖచ్చితంగా జరిగిన వ్యవహారం; అబద్ధం ఏమీలేదు. ఇటలీ కమ్యూనిస్టు నాయకుడొకడు వ్రాసిన ఒక బ్రహ్మాండమైన పుస్తకం చదివాను. అందులో కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఉద్యమం, ఉన్నటువంటి వైరుధ్యం, వాళ్లు చీలికల గురించి వ్రాస్తూ—ఇకమీదట ఈ ప్రపంచంలో ఎవరెవరికి అంటే పోరాటం వచ్చేది—Capitalist లకు Communist లకు కాదు—ఒక సోషలిస్టుకు, కమ్యూనిస్టుకు కాదు—కమ్యూనిస్టు పార్టీలోనే చీలికలువచ్చి, విభేదాలువచ్చి—కమ్యూనిస్టుపార్టీ ధ్వంసం అవుతుందని చెప్పాడు. అదే మన ప్రత్యేకాన్ని పొడిగిస్తే, నాకు అర్థం అవుతోంది. కాంగ్రెసుపార్టీ వాళ్లు ఏవిధంగా ఇతరులను చూస్తున్నారో అర్థం అవుతుంది. గనుక ఇవన్నీకూడా ఎందుకు చెబుతున్నానంటే—ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ ఈ

దేశంలో ఉండాలంటే, ముఖ్యమైన రెండు విషయాలున్నాయి. ఈ సత్యాన్ని అధికారంలో ఉన్న వ్యక్తులు, నీతి నిశ్ఠాపరమైన ఆధారపడి ఉండాలని కోరుతున్నాను. అందువల్ల ముఖ్యమంత్రిగారు, ప్రతిపక్షాలవారి ఉపన్యాసాలు ఈ దృష్టిలో చూడాలని కోరుతున్నాను. Chief Minister గారు Rainbow గురించి చాలా చక్కగా చెప్పారు. Rainbow లో 8 colours ఉన్నాయి. ఆ Rainbow లో ఎన్ని colours ఉన్నాయో, ప్రతిపక్షాలవారు అన్ని దృక్పథాల వారు కలిసారని అనటం. చాలా బాగా చెప్పారు ముఖ్యమంత్రిగారు. ఈ credit మీరే ఇచ్చారంటాను. ఒక మంచిపని అయినా చేశాం అని చెప్పరే అని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు. ఈ మంచిపని మీరు చేశారు. ఈ credit మీకే రావాలని చెబుతున్నాను. Left కమ్యూనిస్టులగురించి జాగ్రత్తగా ఉండమని లచ్చన్నగారు ముచిసలహా ఇచ్చారు. దీన్నిబట్టి ఇంకోటి జ్ఞాపకం వస్తోంది. M. N. Roy గార్కి, తెనిన్ గార్కి జరిగిన సిద్ధాంత వైరుధ్యాలు... ప్రపంచం అంతా ప్రచారం అయినాయి. ఆ రోజులలో గాంధీగారిని గురించి వారు ఒకటి చెప్పారు. గాంధీగారు తెచ్చిన రాజకీయవిప్లవం లోపభూయిష్టమైనది. అవకాశ వాదులకు, బూర్జువాలుకు, పెద్ద పెద్ద పావుకార్లకు ఇది ఉపయోగపడుతుంది. ప్రజానీకానికి, సరిఅయిన ఆర్థిక విప్లవం తీసుకురావడానికి వీలు ఉండదని హెచ్చరిక చేశారు. ఆరోజు ఇప్పటికీ జ్ఞాపకం వస్తోంది. దానికి కారణం ఏమిటంటే— ఆర్థిక ప్రణాళికను కాంగ్రెస్ సరిగ్గా చేయలేదు. నాగిరెడ్డిగారు కానీయండి, ఏ పార్టీ వారు అయినా కానీయండి—ప్రజలందరికీ మేలు జరగాలంటే, ఆర్థిక విధానంలో ఒక విప్లవం రావాలి. ఏ పార్టీకి చెందిన వ్యక్తులు అయినా, సిద్ధాంతమీద సంపూర్ణమైన విశ్వాసం ఉంటే, ఒకరినిగురించి ఒకరు భయపడవలసిన అవసరం లేదు. Left Communist సిద్ధాంతం మొన్ననే బైటకు వచ్చింది. వాళ్లు బైలాను విమర్శిస్తూ పవీధిగా చెప్పారో, ఆ విషయాలు విన్న తర్వాత, చూచిన తర్వాత. అర్థం అయిన తర్వాత—కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఇంకోరికి పనిచేస్తున్నదంటూ సందేహాలు ఉండవలసిన అవసరంలేదు. కాని ఒక్కటే జరుగుతోంది. వ్యక్తులే కొంతమంది.....

Sri K. Brahmananda Reddy:— Very good advocate, Sir, for the Left Communist.....

Sri B. Ratnasabhapatni:— Never mind Sir,దానికికూడా Congratulate చేయవలసి ఉంది. ప్రజాభిప్రాయం అన్నది ఒకటి ఉంది. ప్రతి పక్ష సభ్యులు కానీయండి, దేశంలో ఇంకో Section నుంచి కానీయండి ఈరోజు 144 వ Section విరమించనందుకు మరల Congratulate చేయవలసి ఉంది. Land Revenue గురించి నేను ఎక్కువగా పోదల్చుకోలేదు. కాని లచ్చన్నగారిపైన ఒక charge పెట్టారు. అది ఏమిటి? దేశం మొత్తంపైన నేను ఎప్పుడూ Election ముందు Paper Statement ఇవ్వలేదని అన్నారు. అది Clarify చేయడానికి Paper Statement చదివారు నేను clarify అడిగాను నేను చెప్పిందికూడా అదే. మీరు clear గా Election ముందు Land Revenue ఉంచుకాం, అది కాంగ్రెస్ పార్టీ అభిప్రాయం అని వీరు ఎప్పుడూ చెప్పలేదు.

Motion :
re: No Confidence in the Council
of Ministers

14th September, 1967.

477

మద్రాసు రాష్ట్రంలో land revenue తీసివేస్తాము అని చెప్పారు. దేశం మొత్తంమీద land revenue తీసివేయాలనే అభిప్రాయం ఏర్పడిందికూడ.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఊరికే ఎందుకు లాగుతారు దానిని. The State can ill-afford to lose 20 crores of Rupees అంటే అర్థం ఏమిటండి ?

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—అదికాదండీ. దీని తరువాత మళ్ళీ మేము ఆలోచన చేస్తాము అని చెప్పాను. అది అట్లా ఉంచండి. Election ముందు మనం పోయేటప్పుడు మన Election manifesto clear గా ఉండాలి. Britain లో చూడండి, పొరపాటున ఒక సంధిగ్ధమైనటువంటి statement ఇస్తే అప్పుడే పార్లమెంటులో opposition గాని ఆపార్టీవాళ్ళుగాని ఎన్ని సందర్భాలలో వాళ్ళ ప్రభుత్వాన్ని రాజీనామా యిప్పించారో లేదో ఆలోచించండి. ప్రభుత్వం కాక పోయినా కనీసం ప్రభుత్వంలో ఉన్నటువంటి వ్యక్తులు అయినా సరే. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం అయిపోయిన తరువాత ఫామన్ అనే Agriculture Minister వాళ్ళ department చేసిన పొరపాటువల్ల అక్కడ పార్లమెంటులో తప్పు చెప్పి నందువల్ల దాని నిజం తేల్చి అప్పుడే వాళ్ళు రాజీనామా యిప్పించి పంపించారు. నేను యిదివరకే చెప్పాను. పోయిన సెషన్ లోకూడ చెప్పాను. ఒక State లో అతను చేసినటువంటి పొరపాటును అది పొరపాటు అని ఒప్పుకోకపోయినందువల్ల అటుతరువాత పొరపాటు అని తెలిసినందువల్ల అతను రాజీనామా యిచ్చాడు. ఆ ప్రభుత్వం అంతా రాజీనామా యివ్వవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది. కనుక అట్లాంటి standards కావాలి. ఆ రోజే ప్రజాస్వామికం వర్ధిల్లుతుంది. కేవలం నేను పెద్దమనిషిని. నా ప్రభుత్వం సక్రమంగా ఉన్నట్లు అని చెప్పుకుంటే ఎట్లాగు ? ఈవేళ అసెంబ్లీలో నేను చెప్పాను. ఒక తడవకాదు, రెండు తడవలుకాదు. పోయిన సమావేశంలో జులై 27 వ తారీఖున, ఆగస్టు 31 వ తారీఖున 3, 4 విషయాలు నేను మీకు ప్రస్తావన చేశాను. ఆ రోజు మంత్రిగారు చేసిన state-ment కు ఈ రోజు వాస్తవానికి చాల విరుద్ధంగా ఉన్నది. కాని వారు ఆరోజు చెప్పారు. మేము త్వరగానే statement Table మీద పెడతాము. మీకు చూపిస్తాము, నా file కూడా మీ చేతికి యిచ్చివేస్తాము మాకు దావరికం ఏమీ లేదు అని. మా జిల్లాలో fertilizers వ్యవహారం తీసుకుంటే బ్రహ్మాండంగా black market జరుగుతోంది. ప్రభుత్వం supply చేసినటువంటి fertilizers ఒక bag కూడా ఈ రోజు వరకు సక్రమంగా రైతులకు రాలేదు. 38 రూపాయలు control rate కలిగినటువంటి sulphate 70,80 రూపాయలకు అమ్మి లక్షణంగా clection ఖర్చులకు వెట్టుకొన్నారు, నేను అంటున్నాను, యిక్కడ ఖచ్చితంగా, డిఫ్ మినిష్టర్ గారు ఆరోజు కాంగ్రెసు పార్టీ నాయకుడుగా మా జిల్లాకు వచ్చి చెప్పారు. మీరేమైనా చేసుకోవోండి మీరు గెలిచిరండి. తరువాత మిమ్ములను రక్షిస్తాను అని ఇలాంటి వసులు జరిగినాయి. ఆ తరువాత 30 లక్షల వరకు ఆంధ్ర దేశములో డబ్బు వసులు చేయడం జరిగింది. కాంగ్రెసు పార్టీ తమ election కు ఖర్చు వెట్టుకొన్నారు. ఆ విషయం నేను యిప్పుడు అడుగుతున్నాను. ఆ తరువాత వరంగల్ లో 20 ఎకరాను centre of

the city లో ఒక కాంగ్రెసు వ్యక్తి municipal land ను ఆక్రమించుకున్నారు. వారు ఎవరో కాదు. వీరికి చాల ముఖ్యమైనటువంటి హయగ్రీవాచార్లు. ఆయన యిల్లు కట్టు కున్నారు. కాని మా రాజంపేట constituency లో చాల నిరుపేదలు చిన్న చిన్న బంకులు పెట్టుకొని ఏమీ గతిలేనటువంటివారు రోడ్డు ప్రక్కన గవర్నమెంటు స్థలంలో యిల్లు కట్టుకుంటే అంతా 10 రోజులు కూడ కాలేదు మొత్తం పోలీసు దళాన్ని తీసుకుపోయి అవన్నీ ధ్వంసం చేశారు. వాళ్ళకు కావలసినటువంటి వారికి 10 లక్షల రూపాయలు విలువగలిగినటువంటి గవర్నమెంటుస్థలాలు యివ్వడం యిటువైపు చిన్న చిన్న పేదవాళ్ళుచిన్న పాకలు వేసుకుంటే పోలీసు దళాలతో ధోర్నవ్యంతో తీసిపోయారు. ఇలాంటివి ఎన్నో వారి దృష్టికి తెచ్చినా కూడ కనీసం చీమకుట్టినంతగా కూడ చలనం లేనటువంటి ప్రభుత్వం ఈ రోజు నిజాయితీ గురించి పవిత్రమైనటువంటి ప్రజాస్వామికం గురించి మాట్లాడడానికి ఎట్లా అవకాశం వచ్చింది. ఏవిధంగా నోరు వస్తూ ఉన్నదని అడుగుతున్నాను. అంతేకాదు వ్యక్తిగతంగా మావాళ్ళు చాల నుంది పేర్లు యిచ్చి charge sheets యిచ్చారు. ఆ మంత్రిగారు యింకా యిక్కడే ఉన్నారు. కనుక ప్రజాస్వామికం ఎట్లా వర్ధిల్లుతుంది? ఆ తరువాత demonstrations గురించి చెప్పారు. ప్రతిపక్షం పార్టీలు అలజడులు చేయవద్దు దీనివల్ల చాలనష్టం వస్తుంది. అభివృద్ధి నిలిచి పోతుందని చెప్పారు. చాల జాగా ఉన్నది ఉపసాహం. నా మటుకు నేను వ్యక్తిగతంగా చెబుతున్నాను. మా front వ్యవహారాలు ఎట్లా అయినా ఉండనివ్వండి. ఈ demonstrations ఎట్లా వస్తాయి. ఎందుకు వస్తాయి. రెండు విషయాలు మీకు మనవి చేస్తాను. Demonstrations అంతా చేసేవారు ఎవరు అంటే జాధలు పడేవారు, స secretions గాని ఎవరుగాని ఎంత కష్టపడతూన్నారో ఈ ప్రభుత్వం వాళ్ళకు యిచ్చినటువంటి హామీలు manifestion లో యిచ్చిన conditions ఏమీ చేయలేనటువంటి పరిస్థితులలో ఉన్నప్పుడు, ఏమయ్యా, మాకు యిన్ని రకాలుగా ప్రజాజాతు చేశారు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చేటప్పుడు. ఏదీ కూడ నెరవేరలేదు అని నెరవేరుతుందనే ఆశనిరాశ అయిపోయిన తరువాత చెప్పకోడానికి వస్తారు. మొన్ననే బ్రహ్మాండమైనటువంటి Backward classes conference జరిగింది. చాల అశ్రద్ధ వదుతున్నాను. దానిపైన మన కూర్మయ్యగారు, వెంకటనారాయణ గారు ఉపన్యాసం యిచ్చారు. లచ్చన్నగారిని విమర్శించారు. నేను లచ్చన్నగారిని అడిగాను, ఏమయ్యా, కూర్మయ్యగారు ఈ విధంగా మీరు మినిష్టర్ గా ఉన్నప్పుడు ఖోరం చేశారని చెప్పారే, అది నిజమేనా? ఎందుకంటే నేను ఆ సెంటిలో చెప్పేటప్పుడు ఖచ్చితంగా మీరు చేసినది పొరపాటు అని చెప్పవలసి వస్తుంది కనుక దానిని clarify చేయండి అని అడిగాను. ఆ రోజు వాడు చెప్పింది. నమిటంటే Backward classes కు hostels పెట్టాము. హరిజనులకు hostels పెట్టాము. ఆ రోజు నా ఉద్దేశ్యము ప్రభుత్వము యొక్క ఉద్దేశ్యము ఒక్కటే. Backward classes గాని, forward classes గాని, Harijans కు కూడా తేకుండా పోహాలి అది, అతేడా పోహాలంటే సమక్రంగా అందరికీ అర్థంకావాలి. పర్వరహాలి, ప్రత్యేకించి backward classes ను

Harijan classes ను వీరిద్దరిని మిళితం చేయాలి advance classes కు తరువాత వస్తుంది. ప్రధమంగా వీళ్ళకు 10 % seats Harijan hostels లో Backward classes కు యిస్తూ Backward classes hostels లో 10 % Harijans కు యిస్తూ వీళ్ళిద్దరికీ కూడ ఖర్చు విషయంలో budget లో వాళ్ళ demands లో అటు Backward classes demand క్రింద వాళ్ళ ఖర్చు యిటు Harijans లో వాళ్ళ ఖర్చు యివ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతో నేను చేశాను గాని పొరబాటు ఏమీ జరగలేదు అని అన్నారు. ఇప్పుడు clarity కోసం యిది నేను చెపుతున్నాను. మీరు charge చేసినది మంచిదే. అది తప్పు అని కాదు. విమర్శ కావాలి లేకపోతే ప్రజాస్వామ్యం చచ్చిపోతుంది. మొన్నమొన్ననే Backward classes conference జరిగింది. గాంధీగారి ఆశీర్వాదం క్రింద ఈ Backward classes సంఘం అనేది ఏర్పరచి దేశం మొత్తంమీద అందరుకూడ ఆర్థికంగాను సాంఘికంగాను వైజ్ఞానికంగాను వెనుకబడినట్లువంటి కులాలన్నిటినీ మనం సమకూర్చాలని ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ వహించాలని మనం ఉపన్యాసాలు చేశాము. నేను అడుగుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారిని వారి మంత్రివర్గంలో ఉండే పెద్దలను ఈ ఆశ నెరవేరడానికి ఎంత మాత్రం సహకారం యిచ్చారు అని. సహకారం చేవుడు ఎటుగు, దానిని విచ్చిన్నం చేయడానికి, విఫలం చేయడానికి ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేశారు. Vice-President ఆ మహాసభకు అధ్యక్షత వహించారు. వారు ఢిల్లీనుండి ఆదేపనిగా అక్కడకు వచ్చారు. బ్రహ్మప్రకాశం అనే పార్లమెంటు మెంబరు, Ex-Chief Minister of Delhi, ఆయనకూడ కాంగ్రెసు నాయకులు, ఆయనకూడ ఈ సమావేశానికి వచ్చారు. ఆ తరువాత Defence Deputy Minister వచ్చారు. వీళ్ళందరు కాంగ్రెసు వాదులే. కాని ఈ ప్రభుత్వంగాని ఈ ప్రభుత్వంలో ఉండే మంత్రివర్గులుగాని ఈ కాంగ్రెస్ పార్టీకి సంబంధించినవారుగాని దీనికి ఆశీర్వాదాలు యిచ్చినట్లువంటివారు దానికి ఎంతవరకు సహకారం చేశారని అడిగినాను. దానిని విచ్చిన్నం చేయడానికి ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేశారు. మన ప్రజాస్వామికంలో మనం పరిపాలన చేస్తున్నట్లువంటి దానిలో, నీతి నిజాయితీ అట్లా ఉంచండి ప్రత్యేకంగా ఈ విధమైన దుర్మార్గులు అన్యాయాలు, అక్రమాలు corrupt practices చేశారు. This Government is a corrupted Government. It is corrupting people అని కూడ చెప్పాము. ఈ పరీస్థితులతో ఉన్న ప్రభుత్వం ఎన్ని చెప్పినా గాని, ఎన్ని నిదర్శనలు చూపించినాగాని పట్టించుకోవడం లేదు. ఇక్కడ అపోహలు ఎవరికీ లేవు. ఇక్కడ ఈ no confidence తీర్మానంతో ప్రభుత్వాన్ని కూలదోస్తాము, అధికారం హస్తగతం చేసుకుంటాము అని ఎవరూ అనుకోవడం లేదు. అది చాలి పొరపాటు. కాంగ్రెసు పార్టీలో ఉన్న వైరుధ్యాలన్నీ యిక్కడ ఉపయోగించుకోవాలనేవారు అనలు లేరు. వాళ్ళు బైటికి రావాలనిలేదు. కాని ఇక్కడ ఉన్న వాళ్ళను ఎన్నిరకాలుగా తీసుకుంటున్నారో వాళ్ళ బలహీనతను ఎన్నిరకాలుగా ఉపయోగించుకుంటున్నారో అర్థం అవుతూ ఉన్నది. కనుక అటువంటి అపోహలు ఏమీలేవు. కాని ఒకటిమాత్రం చెపుతున్నాను. బాగా దీర్ఘంగా ఆలోచించండి. ఏ వనిచేసినప్పటికీ ఒక వేళ

ఈ పటంవారిని ఆ ప్రకృతిని తీసుకోనివ్వండి, ఆ పటంవారు ఈ ప్రకృతిని రానివ్వండి, ప్రజాస్వామికం అనేది మీకు నిజమైనటువంటిది అయితే సరిగా వివరించండి. సరిగా నిర్వచన చేయండి అని అంటున్నాను. ఇప్పుడు స్వాతంత్ర్యం వచ్చినది మొదలుకొని యంతకుముందే చీఫ్ మినిష్టర్ గారు యితర పార్టీల యొక్క సిద్ధాంతాలు గురించి నిర్వచించారు. నేను నిజంగా చాల ఆశతో ఉన్నాను. ఇతర పార్టీల యొక్క సిద్ధాంతాలను విమర్శించడం అనేది సాధారణంగా రాజకీయాలలో జరిగేటటువంటి వ్యవహారం. ఆ తరువాత తన పార్టీయొక్క సిద్ధాంతాలను గాని idealogies గాని, programmes గాని, policies గాని manifesto ను గాని వివరించి ఈ విధంగా మేము అననరిస్తున్నాము, దేశాన్ని అభివృద్ధిచేస్తున్నాము అని చెబుతారు అని ఆశించాను. కాని దురదృష్టవశాత్తు వాళ్ళ పార్టీ సిద్ధాంతాలగురించి ఒక మాటకూడ చెప్పలేదు. కాకపోతే వాళ్ళు జరిగినటువంటి వ్యవహారాలు చెబుతున్నారు. 20 సంవత్సరాలనుంచి కాంగ్రెసు పార్టీ వ్యవహారం నేను అడుగు తున్నాను. దురదృష్టవశాత్తు కొద్దిరోజులపాటు అజ్ఞాతవాసం వచ్చింది మాకు. మొట్టమొదట Co-operative Commonwealth అన్నారు. దాని నిర్వచనం పమిటో చీఫ్ మినిష్టర్ గాని, వారి పార్టీ నాయకులుగాని యంతవరకు చెప్ప లేదు. తరువాత Welfare State అన్నారు. Socialistic Pattern of Society అన్నారు. తరువాత socialism అన్నారు. ఇందులో ఏది నికరం? ఇతర పార్టీల సిద్ధాంతాలను manifesto లను మనం విమర్శించేటప్పుడు మా పాలసీ యిది, మా సిద్ధాంతం యిది అని కూడ చెప్పిఉంటే చాల సంతోషించేవాళ్ళము. కనుక అట్లాంటి అవకాశాలు కంప్లీట్ గా లేవు. అసలు ఎవరికి లేవు. No-confidence motion తో ప్రభుత్వాన్ని కూలదోస్తామని పమీలేదు. ఈ విధంగా no-confidence motion తేవడమనేది — యీ దేశములోనే కాదు — ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థ ఎక్కడ ఉంటే, Parliamentary system of Government ఎక్కడ ఉంటే అక్కడ ఖచ్చితంగా తెస్తూంటారు — మీ సిద్ధాంతాలుగాని, మీ పార్టీ పాలసీగాని, మీ ఎలక్షన్ మేనిఫెస్టోగాని అమలు జరిపేదానిమీద కాదు — no-confidence motion వచ్చేది. ఈ గవర్నమెంటుకు నైతికంగా అధికారంలో ఉండటానికి right ఉన్నదా, లేదా? సంవత్సరాల కాలములో వీరు చేసిన కార్యక్రమాలలో వారికి కావలసిన వారికి వారు సృష్టించుకొన్న అవకాశాలపైనే no-confidence motion వస్తుంది. అటువంటి విషయాలపైన కాంగ్రెసు పార్టీ సభ్యులుగాని, చీఫ్ మినిస్టరుగారుగాని చెబుతారని ఆశించాము. కాని ఈనాడు ఒక మీడియోకర్ పరిస్థితికి వచ్చాము. దానిక్రింద ప్రజాస్వామికం బ్రతుకుతుందా? సుస్థిరమైన స్థితిగా డెమాక్రసీని అభివృద్ధిచేసే పరిస్థితులు కనిపించుటలేదు. ప్రొహిబిషన్ విషయం చెప్పారు : వారి దృక్పథం మాకు తెలియజేయలేదు. ఆ బిల్లు సెలెక్టు కమిటీకి వచ్చింది. కాని ఒక రోజులో అయిపోవలసిన బిల్లుమీద దాదాపు పదేనిమిది రోజులు సుదీర్ఘమైన చర్చ జరిగిందే. కానీ మాకు కావలసిన information రాలేదు. ఎవరికోసం యీ ప్రొహిబిషన్ పెడుతున్నారని అడిగాము. డిసెంట్ నోట్ లో ఇతర దేశాల విధానం చెప్పాము. ఈ దేశంలో ప్రొహిబిషన్ కావాలని అంటున్నాము; మంచిది కాదని ఎవరూ

అనరు. ఇతర దేశాలలోకూడ అమలు జరిపారు. అయితే యీ చట్టం
త్రాగుబోతులకు ఉపయోగపడదని చెప్పారు. ప్రొహిబిషన్ కావాలనేవారు
యిది సక్రమంగా అమలు జరుగుతోందని చెబుతున్నారు. ఇది వాస్తవానికి
దూరం ; అబద్ధాలు చెబుతున్నారు. ఆఫీసర్లు సక్రమంగా జరుగుతోందని
అంటున్నారు—ఎందుకు ? వారి కేబులు నింపుకొనుటకు. రాజకీయవేత్తలు
సత్యాన్ని చూడగలిగిన అవకాశం మనకు ఉన్నది. ఇది నిజమే అని ఋజువు
చేస్తున్నామా ? ఈ రోజు వారి ప్లేటస్టిక్స్ ప్రకారమే 60, 70 వేల కేసులు
దీనిక్రింద ఉంటున్నవి. అసలు మొట్టమొదట ప్రొహిబిషన్ పెట్టినప్పుడు రెండు
వేలు, మూడు వేలు సంవత్సరానికి అయితే యీ రోజు 60 వేలు, 50 వేలు
ఉంటున్నవి. ఎక్కడ ఉన్నది ప్రొహిబిషన్ ? మీరు యీ బిల్లుద్వారా ఇంకా
సవరించాలనుకొంటున్నారు. ఆంధ్ర దేశం అంతా distilleries పెట్టుకామని
చెబుతున్నారు. ఎవరికోసం ? Sweet toddy shops పెట్టామన్నారు—ఎవరి
కోసం ? Arck త్రాగడానికి వర్మిట్స్ ఇస్తున్నారు. కాచడానికి distilleries
పెట్టుతున్నారు. Sweet toddy త్రాగడానికి అతి తై నెస్సెస్ ఇస్తున్నారు.
ఇంకా ప్రొహిబిషన్ ఎక్కడ ఉన్నది ? ఇట్లాంటి చట్టాలద్వారా ప్రజాస్వామ్యాన్ని
సుస్థిరం చేయాలనుకొంటున్నామా ? ఏదో పెనుభూతాన్ని చూపించి, చైనా
Left Communist party ని చూపించి ఈ విధమైన ప్రమాదం జరుగుతోందిగనుక
అందరూ మద్దతు ఇవ్వాలని స్లోగన్ తెస్తున్నారు. వారు అలజడులగుంచి
చెప్పారు. చైనాగాని, Left Communist గాని, మరొకరుగాని, మరొకరుగాని
చేసే అలజడులు అసలు యీ రోజున జరిగే అలజడులకు ఎవరు కారణభూతులు—
అది దీర్ఘంగా ఆలోచించాలి. ఈ 12, 13 సంవత్సరాలుగా ప్రజాస్వామిక
ప్రభుత్వం చేస్తున్న వ్యవహారాలుచూసి యీ రి మాసాల్లో జరిగే వ్యవహారాలు
compare చేయవలసిన అవసరం వచ్చింది. Elections అయిపోయినతరువాత
యింకా అలజడులు demonstrations ఆంధ్ర దేశంలో యంతవరకు
మొదలు పెట్టలేదు. వెనక steel plant కు agitation జరిగింది ; కి కోట్లు
దేశానికి నష్టం అయినది. 80 మంది చచ్చిపోయారు. పోరపాటు
ఉంటే తమించండి పూర్తి వివరాలు తెలియవు. ఈ Steel agitation కు కారణ
భూతులు ఎవరు ? ఒకనాడు కాకినాడ నుంచి ముఖ్యమంత్రి గారు
ఉపన్యాసం ఇచ్చారు. ఈ steel plant రాకపోతే ఆంధ్రదేశం ఏమవుతుందో
anarchy వస్తుంది, శాంతి భద్రతలు ఆవలేమని చెప్పారు. ఒకప్పుడు language
విషయమై భక్తవత్సలం గారు. కామరాజ్ నాడారు గార్లు తమిళనాడులో
ఏవిధంగా అల్లరకు, అరాచకానికి, demonstrations కు కారణ భూతులు అయి
నారో అదేవిధంగా యిక్కడ ముఖ్యమంత్రిగారు కారణ భూతులయ్యారు
అంటున్నాను—నేను—అదికాదంటారా ? తరువాత ప్రాచారాబాదులో ఉస్మానియా
యునివర్సిటీ agitation జరిగింది. ఎవరు కారణ భూతులో ముఖ్యమంత్రిగారికి,
వైస్ ఛాన్సెలరు గారికి వచ్చిన విభేదాలు దానికి కారణం గాని మరొకరులేరు.
మళ్ళీ యిప్పుడు University Students agitate చేస్తున్నారు. నేను
కాల్ ఆటెన్షన్ తెచ్చాను. ఉస్మానియా యునివర్సిటీకి అగస్టు నుండి జీతాలు

యిచ్చే పరిస్థితి వుండదు. ఆ విధమైన పరిస్థితి వచ్చినప్పుడు—అవకాశం ఉన్నది—
గనుక—power has got its own characteristics including its insolence.
Therefore, unless we go above petty levels and look at the position
with equanimity, I think this country will not have any future whatsoever. ఆ పరిస్థితి దృష్ట్యా చూస్తే ఈదేశాన్ని దురదృష్టవశాత్తూ పరిస్థితికి తెస్తున్నామా
లే? సమగ్ర దృష్టితో ముందుకు తీసుకుపోగలమా? వాళ్ళను ఎక్కిరించడం
విళ్ళను ఎక్కిరించడం కాదు. అధికారం వచ్చిన తరువాత ప్రభుత్వ యంత్రాం
గాన్ని ఏ విధంగా సుస్థిరంచేయాలి. యితరులకు మార్గదర్శకంగా ఎట్లా ఉండాలి?
అనేది లేకపోతే కక్షలను సాధించడానికి సంకుచితమైన లక్ష్యాలను ఏపిప్ చేయ
డానికి కావలసిన un-rest ను ప్రభుత్వమే ఎదురు సృష్టిస్తోందని మనవి చేస్తున్నాను.
ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని ఫోకస్ చేయడానికి జరుగుతున్న అన్వయాలు
చెప్పడానికి యిది తెచ్చాము. ప్రజాస్వామ్యం సుస్థిరంగా ఉండాలంటే సంఘానం
కమిటీ చేసిన code of conduct ఉంది. ఇతరదేశాలలో ప్రజాస్వామ్యం
ఏ విధంగా వర్ధిల్లుతోంది, వారు కలిగిస్తున్న అవకాశాలు, వారి చారిత్రకమాల
ఏ నీతివైన ఆధారపడి చేస్తున్నదీ, అటువంటి సాంప్రదాయాలు, అటువంటి
norms అటువంటి code of conduct మనం సృష్టించుకో నంతవరకు యీ
ప్రజాస్వామ్యం వర్ధిల్లడానికి అవకాశంలేదు. తరువాత మన దేశానికి ప్రమాదం
యితర దేశాలమంచి రానడం అనేదానికి అవకాశంలేదు. మనకు వచ్చే ప్రమాద
మునకు మనమే కారణం—మన స్వార్థపరత్వము, మన చేష్టలు, మన చర్యలు,
యీ రోజున పెరగడానికి అవకాశం యిస్తున్న కర్నూట్ మనజే పెనుభూతం లా
తినేస్తున్నదని హెచ్చరిస్తూ యీ అవిశ్వాస తీర్మానమును అందరూ సదృదేశముతో
చూచి సంపూర్ణంగా బలపరుస్తారని మిమ్ములనందరినీ కోరుతూ యింతటితో
విరమించుకొంటున్నాను.

అధ్యక్షా, కాంగ్రెసు పార్టీ అనుసరిస్తున్న వద్దతికి మచ్చుకు ఒకటి చెప్ప
దలచుకొన్నాను. ఈ నాడు పొలిటికల్ సఫరర్స్ పిల్లలకు స్కాలర్ షిప్స్
ఇస్తున్నారు. ఇది ఒకటి మచ్చుకునాలు యీ రోజు కాంగ్రెసు పార్టీవారు
అనుసరిస్తున్నది ఎంత నీతి నిజాయితీ మీద ఆధారపడి ఉంటున్నదో తెలియటానికి.
ఎ.పి.సి.సి. ప్రెసిడెంటు సంతకం చేసిన వారు మాత్రమే జిన్యూయన్ పొలిటికల్
సఫరర్స్ అని చెప్పటానికి అవకాశంలేదు. కాని, ఇవాళ ఎ.పి.సి.సి. ప్రెసిడెంటు
సంతకం పెట్టి సర్టిఫికేటు ఇచ్చి, అతను పొలిటికల్ సఫరర్ అని వారిచేత
ఆపించుకొంటేగాని స్కాలర్ షిప్ పు రాదు. ఇది ఎంత నిజాయితీగా ఉన్నదో
చూడండి. నా దగ్గర ప్లేటు కాంగ్రెసు కమిటీ ప్రెసిడెంటు కాకాని వెంకట
రత్నంగారు సంతకాలు పెట్టిన కాగితాలు ఉన్నవి. ఇవి బజారులో 50 రు.లకు
అమ్ముడవుతున్నవి. నా స్నేహితుడు ఒకరు డబ్బుపెట్టి కొనుక్కువచ్చి ఇచ్చారు.
ఇల్లాంటి పిప్లమ్ మీద ఏర్పడినటువంటి విధానమీద మన ప్రజాస్వామ్యం ఉన్న
దన్నమాట. ఇల్లాంటి వ్యక్తి అనుసరించకుండా అసలు పొలిటికల్ సఫరర్స్ కు
స్కాలర్ షిప్ ఇవ్వటం అన్నిటి తీసివేస్తే మంచిదని అభిప్రాయపడుతున్నాను.

Motion: 14th September, 1967. 483
 re: No-confidence in the Council
 of Ministers.

ఈ కాగితం మచ్చకు తమరికి ప్రాజెంటు చేస్తున్నాను. మీరు చూసి తిరిగి
 యివ్వండి.

Mr. Speaker :—I shall now put the No-Confidence Motion to
 vote. The question is :—

“This House expresses its want of confidence in the Council
 of Ministers.”

The motion was declared negatived.

Sri G. Latchanna :—I demand division, Sir.

The House then divided thus:

Ayes : 59 ; Noes : 19 ; Neutrals : Nil

The motion was negatived.

Mr. Speaker :—The House is adjourned till 8-30 a.m. tomorrow.

(The House then adjourned till Half-past Eight of the clock
 on Friday, the 15th September 1967.)

1

2

3

